de wereldreis van bulletje en bonestaak

3

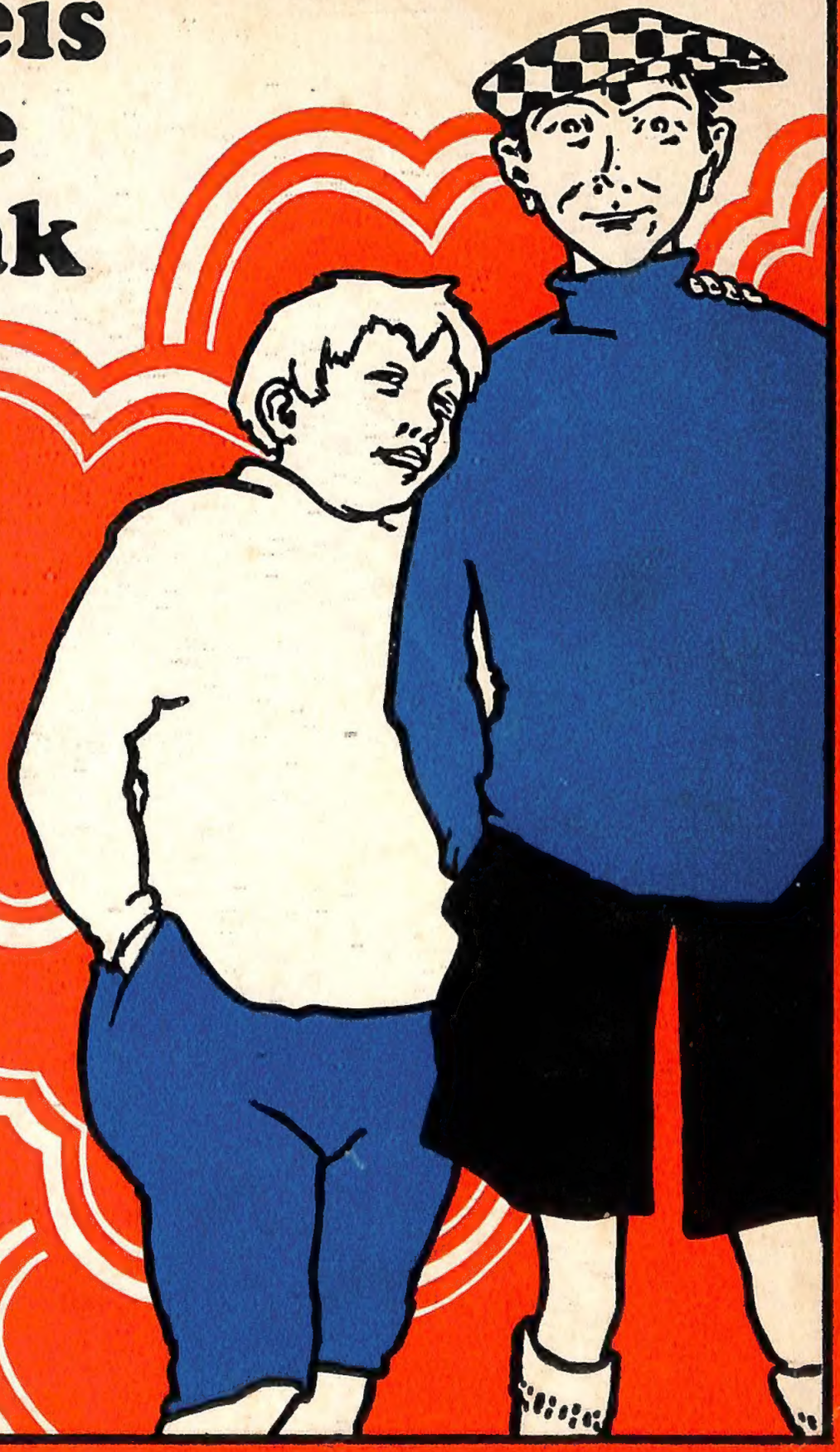

door a.m.de jong en
g.van raemdonck

de wereldreis van bulletje en bonestaak

Tekst en prentjes
gelijk aan de eerste boekuitgave
in 1924

de wereldreis van bulletje en bonestaak

ouwe hein onder de zeerovers

VERTELD DOOR A. M. DE JONG

MET PRENTJES VAN G. VAN RAEMDONCK

DERDE DEEL

Amsterdam
Uitgeverij De Arbeiderspers
mcmlxx

Omslag: Wim Bischot

Copyright 1924
by N.V. De Arbeiderspers,
Amsterdam

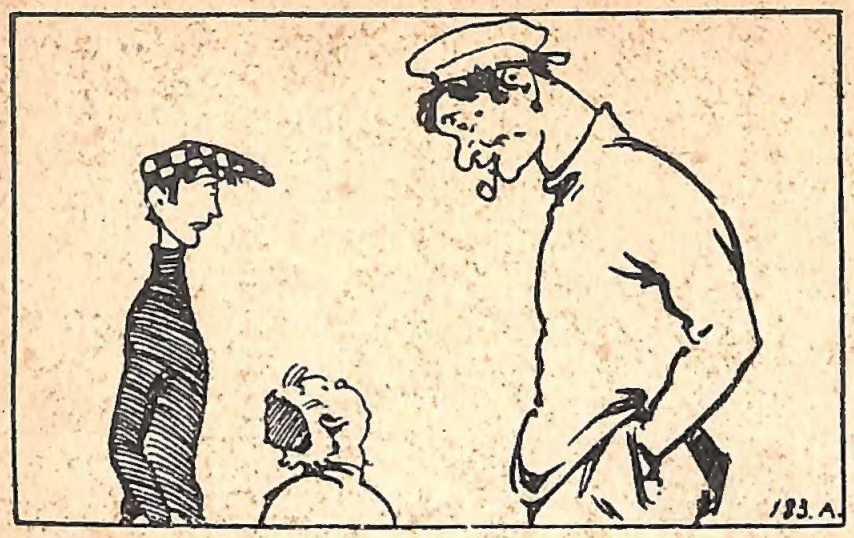

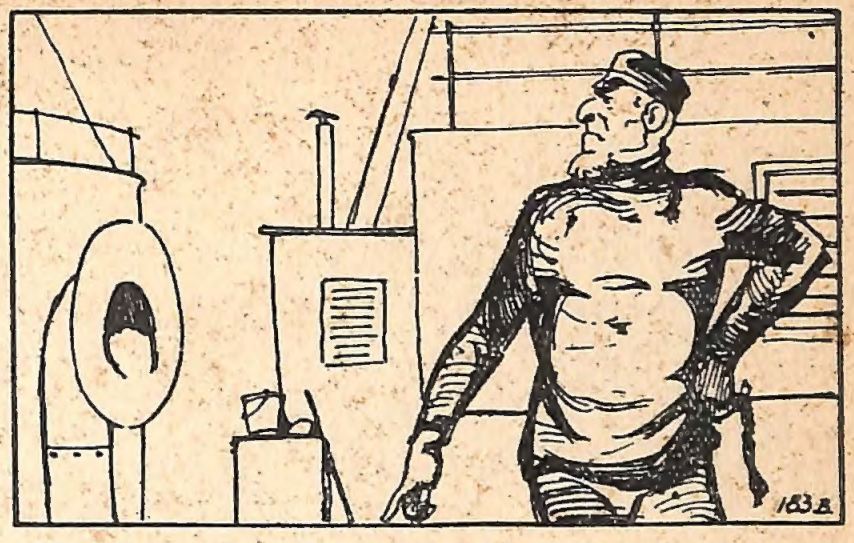

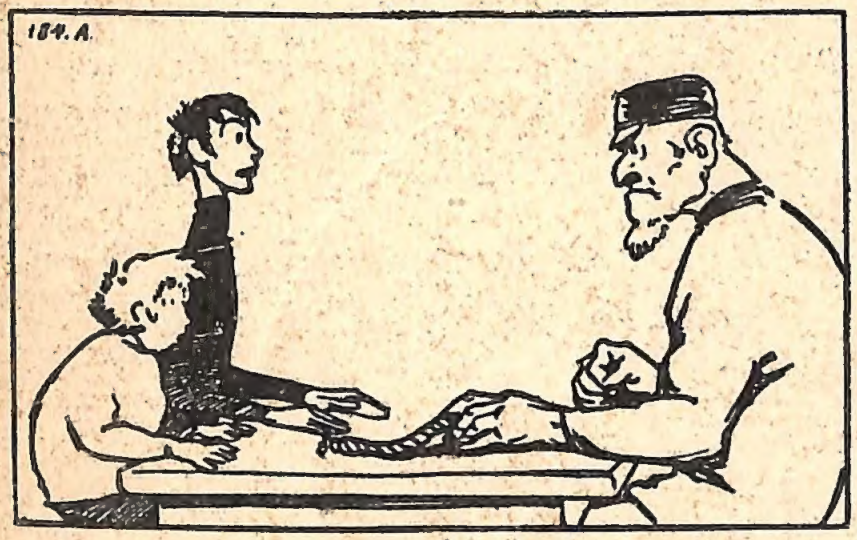

Toen Ouwe Hein na z'n haaienverhaal was weggegaan, zei Bonestaak peinzend: "t Was een mooi verhaal. En je kon echt merken, dat alles waar gebeurd was, hè . . .'

Bulletje lachte. De nieuwe roerganger ook.

'Heeft Ouwe Hein bonken zitten vertellen?' vroeg hij.

'Bonken?' vroeg Bulletje. 'Wat zijn dat?'

'Dat zijn vertelsels, waar geen woord van waar is,' lachte de matroos.

'Nou,' zei Bonestaak, 'dan heeft Ouwe Hein reuzebonken verteld!'

'Maar 't was tóch fijn,' vond Bulletje, 'bonken of niet.'

Daar kwam de bootsman op de brug. Hij keek eens rond en zwaaide met een eindje dik teertouw.

'Hallo!' riep hij met zijn zware, schorre stem. 'Ik kom m'n leerlingen halen. 't Is tijd van les geven.'

Bulletje en Bonestaak keken sip. 't Was nou net zo gezellig! Maar er hielp niets aan, ze moesten mee naar de hut om les te nemen bij de bootsman, die met een streng gezicht achter de tafel ging zitten, z'n leerlingen doorborend aanzag en dreigend speelde met zijn lelijk eindje touw.

'Vertel jij me nou es,' zo begon de bootsman tegen Bonestaak, 'wat moet je zeggen: zeven en vijf *is* dertien; of: zeven en vijf *zijn* dertien.'

Zonder aarzelen antwoordde Bonestaak:

'Zeven en vijf *is* dertien, moet je zeggen.'

Het gezicht van de bootsman betrok.

'Wat denk jij d'r van?' vroeg hij aan Bulletje.

Bulletje keek eens naar z'n boos gezicht en zei voor alle zekerheid: 'Ik zou zeggen: zeven en vijf *zijn* dertien.'

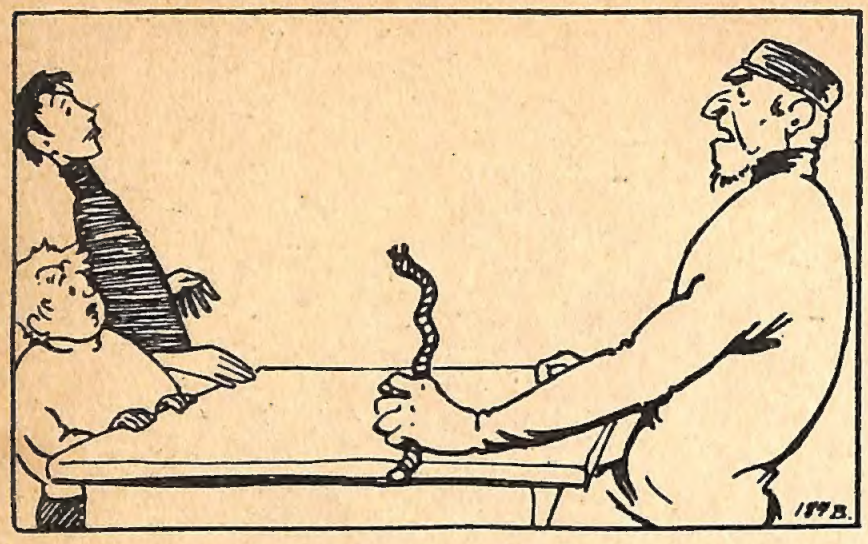

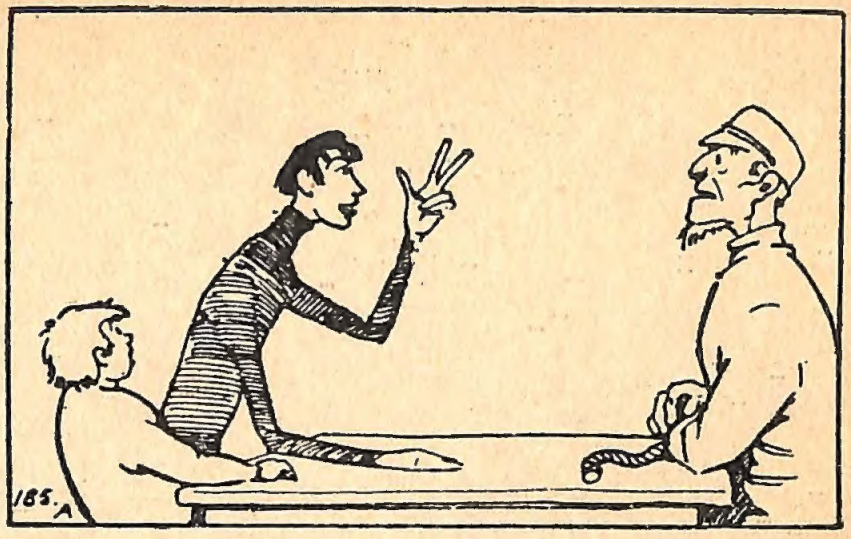

'Zo!' schreeuwde de bootsman woest en hij sloeg knetterend met zijn eindje touw op de tafel. 'Zo! ezelsveulens dat jullie zijn! . . . 't Is verschrikkelijk! 't Is gewoon ontzettend! . . . Nee, stommelingen, je mot 't geen van tweeën zeggen, want zeven en vijf is *twaalf*, as ik me niet vergis! . . . O zo!'

Verbluft keken de twee jongens hun leermeester aan. Toen ontspande zich diens gezicht en hij begon te lachen, te lachen, dat het dreunde. En Bulletje en Bonestaak, die begrepen, dat ze er in gevlogen waren, lachten opgelucht en net zo hard. Die strenge meester scheen nog al mee te vallen.

Bonestaak had ten minste al moed gevat. Hij vroeg aan de bootsman: 'En weet u nou, hoeveel de helft van twaalf is?'

'Zes natuurlijk,' zei die dadelijk.

'Zeven,' beweerde Bonestaak.

'Je bent niet lekker,' meende de bootsman. 'Zes.'

'Zeven!' hield Bonestaak vol.

'Dat zal je me dan dadelijk bewijzen,' gromde de bootsman, 'anders . . .' en hij zwaaide dreigend met zijn touwtje.

'Goed,' zei Bonestaak en hij tekende op een papiertje met Romeinse cijfers XII. 'Ziet u,' zei hij, 'da's twaalf. Nou zet ik er een streep midden door, zo: ~~XII~~ Boven de streep en onder de streep staat precies evenveel . . . Ziet u nou wel, dat die helft VII is!' en hij lachte dat hij schaterde en Bulletje klapte in zijn handen.

'Wel jou weergase bengel!' riep de bootsman. 'Moet jij je meester voor de gek houden!' en hij vloog met zijn touwtje op Bonestaak af, die benen maakte.

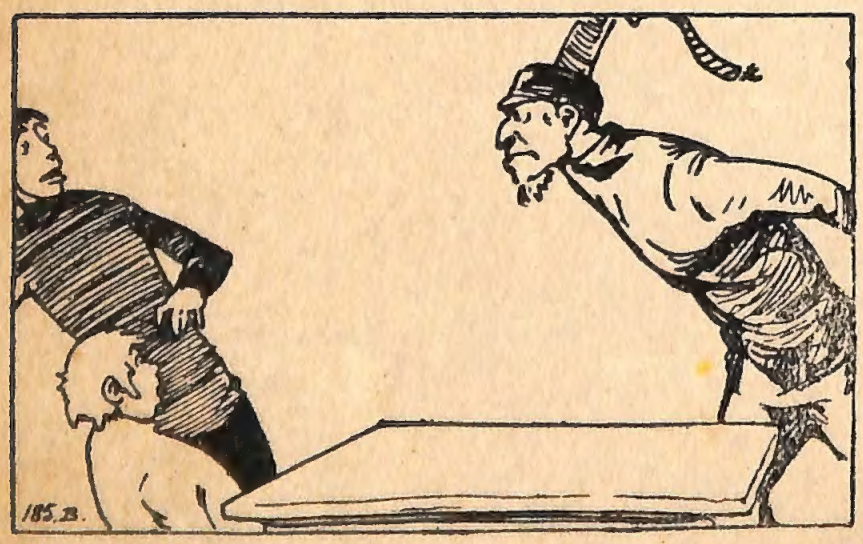

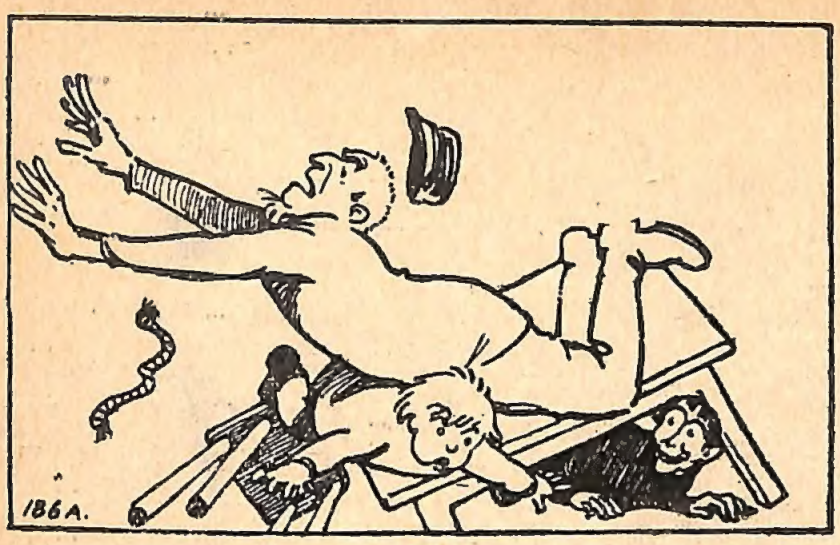

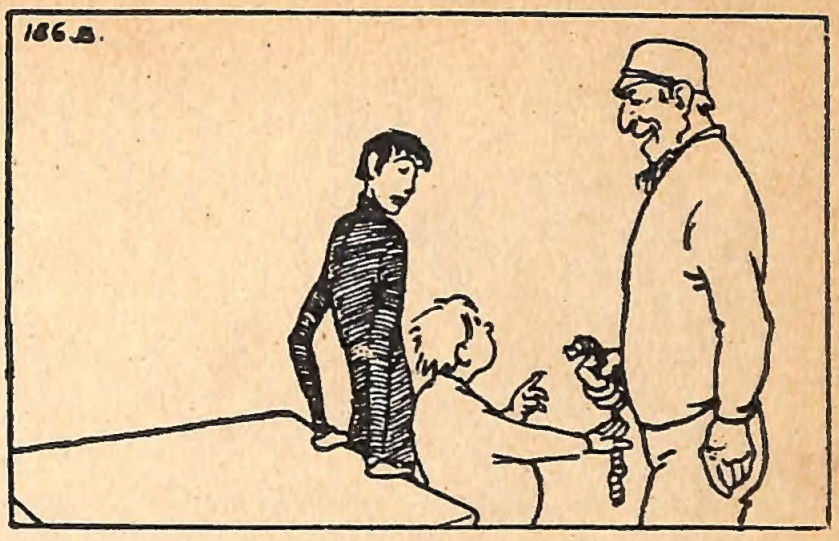

De bootsman zat Bonestaak achterna, die om de tafel liep en er onder door kroop en op een gegeven ogenblik struikelde de meester en viel boven op Bulletje, die van z'n stoel rolde en toen zaten ze alle drie plat op de grond en lachten tot ze niet meer konden. Eindelijk stond de bootsman op en zei: 'Ja, maar hoor es, dat gaat zo niet, hoor! We moeten leren!'

'Hoor es, bootsman,' riep Bulletje. 'Ik moet ook nog een beurt hebben . . . Ik wil een weddenschap met u maken.'

'Een weddenschap?' vroeg de bootsman wantrouwend. 'Wat voor weddenschap?'

'Ik wil wedden, dat u niet drie keer achter mekaar "ja" kunt zeggen, als ik iets tegen u zeg.'

'Nog al een kunst,' zei de bootsman minachtend.

'Nou, wedden dan?' vroeg Bulletje.

'Waar wedden we om?'

'Als u driemaal "ja" antwoordt, mag u mij drie klappen met uw touwtje geven, zo hard als u wilt. Maar als u 'et verliest, is de les afgelopen en mogen we aan dek spelen.'

'Vooruit met de geit,' riep de bootsman en hij zwaaide lustig met zijn touwtje.

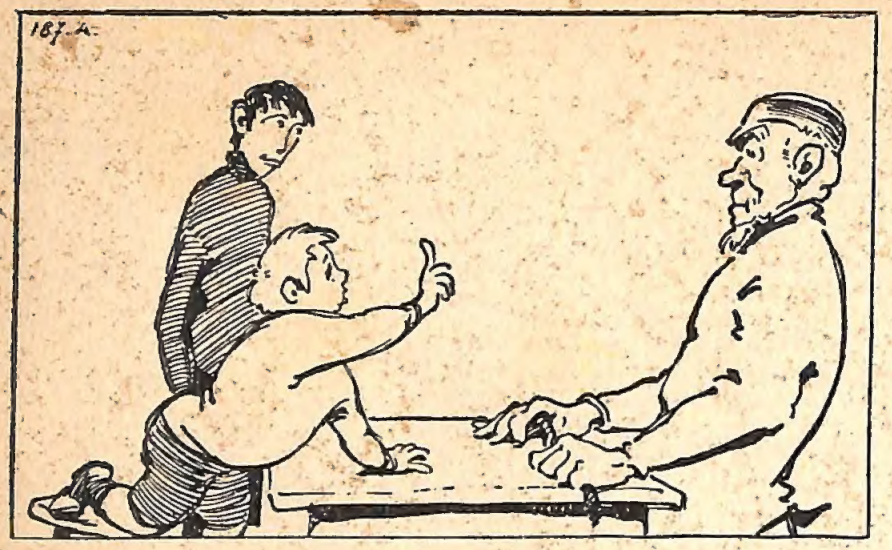

'Nou,' zei Bulletje, 'daar gaat ie dan. Let u nou goed op. De zee is groot.'

'Ja,' antwoordde de bootsman.

'Et zeewater is zout.'

'Ja.'

Toen klapte Bulletje in z'n handen en riep spottend: 'Hèèè! Zie je wel! Nou is u 't al verloren!'

De bootsman zette grote ogen op.

'Verloren? Waarom?' vroeg hij.

Bulletje schaterde: 'Omdat u nou geen "ja" gezegd heb natuurlijk!'

De bootsman keek verbouwereerd naar Bulletjes lachend snuit. Bonestaak zette z'n pet diep in z'n ogen en zei kalm: 'Ziezo . . . de les is afgelopen. Goeien dag, meester,' en hij stapte naar de deur.

'Wel alle drieduvekaterse boevenbende!' raasde de bootsman. 'Daar ben ik er lelijk ingevlogen!'

'Ja,' lachte Bulletje, 'maar eerlijk is eerlijk, de les is uit,' en hij liep gauw z'n vriend achterna, die al aan dek stond. De bootsman schudde z'n wijze hoofd en zuchtte: 'Daar zal ik nog wat mee te stellen hebben!'

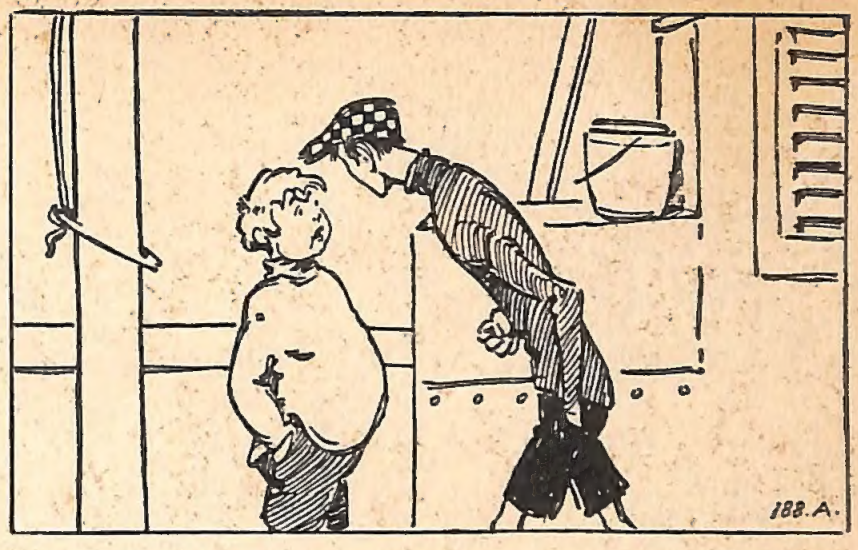

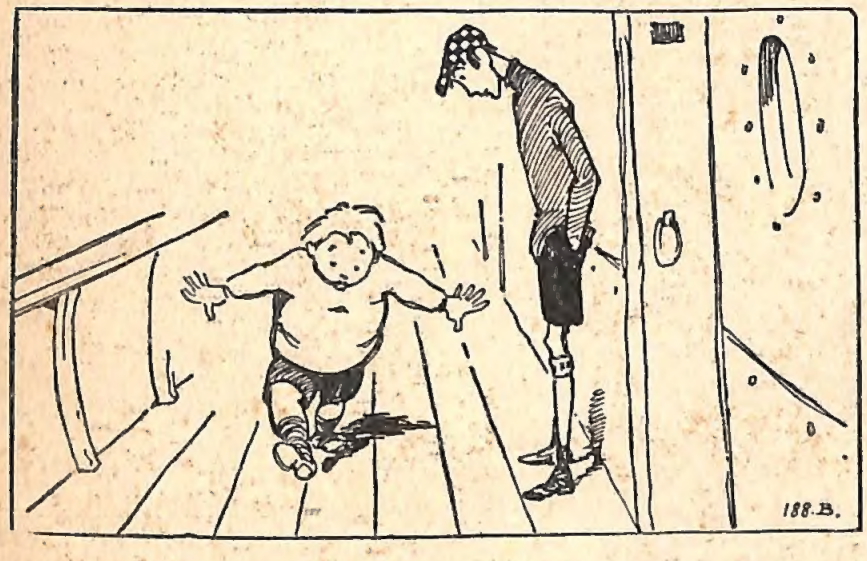

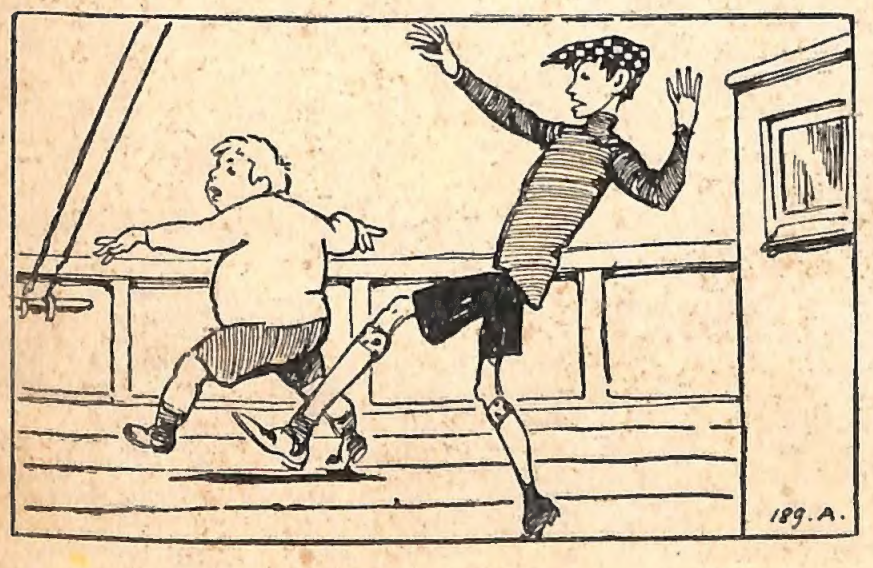

'Nou,' zei Bonestaak goedkeurend, terwijl hij Bulletje welwillend op z'n schouder klopte, 'dat heb je 'm handig geleverd, jong . . . Jij bent nog zo stom niet as je d'r uitziet.'

Bulletje trok z'n schouder weg en zei verontwaardigd: 'Da's dan net andersom as met jou: jij ziet er niet zo stom uit as je ben.'

'Heus?' vroeg Bonestaak met een verheugd gezicht. 'Vin je dat? Nou, daar ben ik blij om, hoor . . . je valt me nog al mee.'

'Wou je soms ruzie zoeken?' brieste Bulletje.

'Wel nee, jò,' antwoordde Bonestaak goedig, 'ik kan toch met zo'n klein kereltje geen ruzie gaan maken! Ik zou me de ogen uit m'n hoofd schamen. Zeg liever es, wat we zullen gaan spelen.'

Bulletje was maar matig tevreden met dat antwoord en zei niets.

'We moesten ons eigenlijk maar es gaan oefenen om zeebenen te krijgen,' vond Bonestaak, en hij stak z'n handen in z'n zakken en probeerde over een rechte naad van de planken te lopen.

Daar kon Bulletje hem niet bij in de steek laten en hij nam een andere naad, een plank of wat van Bonestaak af. 't Leek nog niet veel, die zeebenen van onze wereldreizigers! Op het slingerende, wippende dek strompelden ze als kreupele mannetjes naast elkaar voort. Ze zakten ieder ogenblik door hun knieën en moesten dan gauw met allebei hun armen zwaaien om niet ondersteboven te rollen. Alleen als ze stilstonden leek het wat.

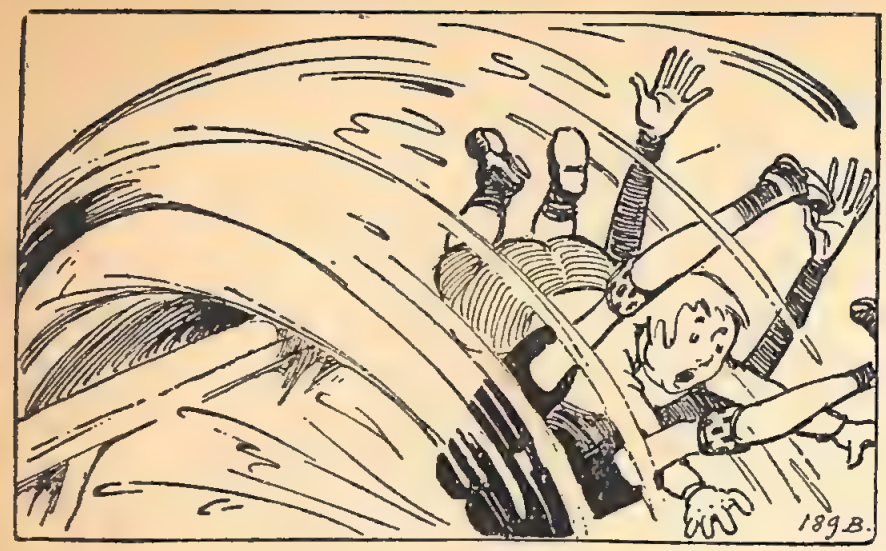

Opeens sloeg een grote golf schuin tegen de boeg van de 'Herkules' en die maakte zo'n rare, scheve zwaai, dat Bulletje van de been sloeg en tegen Bonestaak's wankele stappers terecht kwam. Die ging natuurlijk mee tegen het dek en zette een keel op tegen zijn vriendje. Maar een nieuwe golf maakte snel een eind aan de twist: die gooide een grote plens koud water over de verschansing, precies over de twee kibbelaars heen en plotseling zwegen ze allebei verschrikt stil.

'Wie lapt me dat?' vroeg Bonestaak en keek wild om zich heen. Maar er was niemand te zien en de zee gaf geen antwoord.

Bibberend van het koude water scharrelden ze overeind en strompelden met boze gezichten naast elkaar voort.

'Sufferd!' zei Bonestaak. 'Als jij je niet tegen me an had laten vallen, waren we nou niet drijf.'

'Had jij maar betere zeebenen moeten hebben,' kaatste Bulletje terug.

Bij de kombuis zagen ze hun vriend de koksmaat met opgestroopte mouwen vreedzaam aardappelen zitten schillen.

'Een zeetje over je test gehad?' informeerde hij vriendelijk.

'Ja,' zei Bonestaak boos. 'Bulletje kon natuurlijk weer niet op z'n vetbenen blijven staan.'

'Mis,' riep Bulletje, 'Bonestaak z'n drooglatten zakten door, toen ik er even tegen aanviel!'

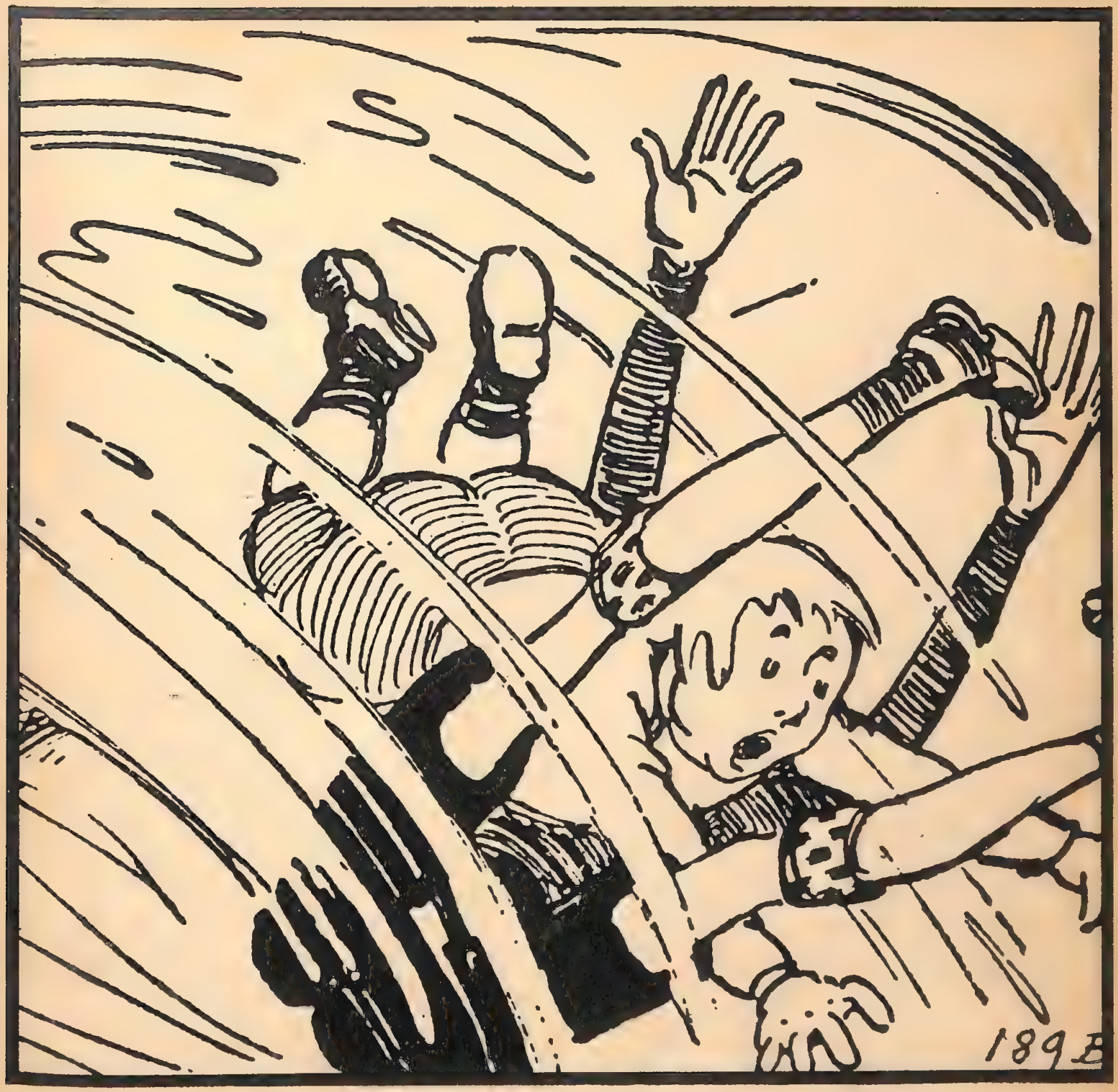
189 B

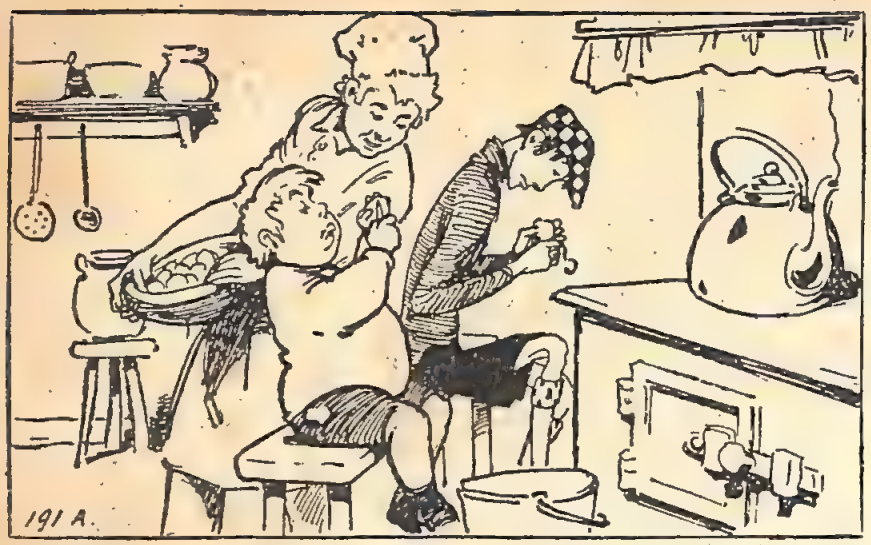

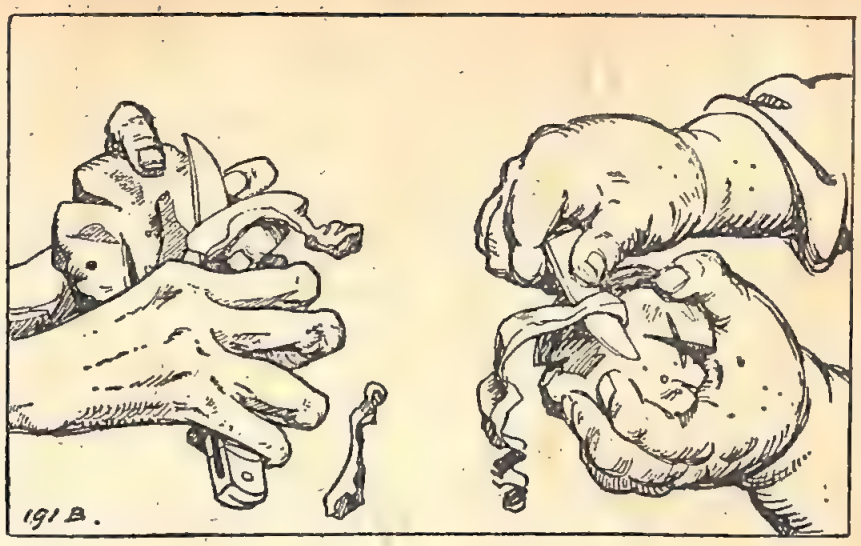

Het koksmaatje lachte en zei: 'Maak jullie nou geen herrie. Kom mee in de kombuis, daar is 'et lekker warm en dan droog je gauw. Kunnen jullie me tegelijk lekker helpen piepers jassen.'

Nou, daar hadden de vrienden niks op tegen en spoedig zaten ze vlak bij het fornuis op een bankje en probeerden met hun zakmes aardappelen te schillen. De koksmaat keek belangstellend toe.

'Een beetje dun schillen, asjeblieft,' zei hij.

Dat was echter gemakkelijker gezegd, dan gedaan! Bulletje en Bonestaak probeerden het net te doen als 'et Kalkhoofd, die vlug en dun de schil van de aardappels sneed, maar dat viel niet mee. Ze sneden allemaal stukjes van de aardappels en lieten hele lappen schil zitten. Hun handen werden smerig en de aardappelen, die ze met veel moeite van hun schil ontdaan hadden, zagen smoezelig en vuil. Maar triomfantelijk plensden ze toch na een kwartiertje allebei een stukje blank overblijfsel in de emmer.

'Tjonge,' zei de kok bedenkelijk, 'as jullie dat aardappelen schillen noemt, kan je m'n grootje wel een koekepan noemen! As je zo schilt, mag je voor elke man wel een half mudje schoonmaken. Schei d'r maar gauw uit!'

'He, nee, kok!' vleide Bulletje, 'laten we 't nou nog es met een paar proberen. 't Gaat net zo lekker. We moeten 'et toch leren!'

'Nou, vooruit,' gaf de kok toe, 'maar zuinig an, hoor, je bent hier niet in een rijkeluiskeuken.'

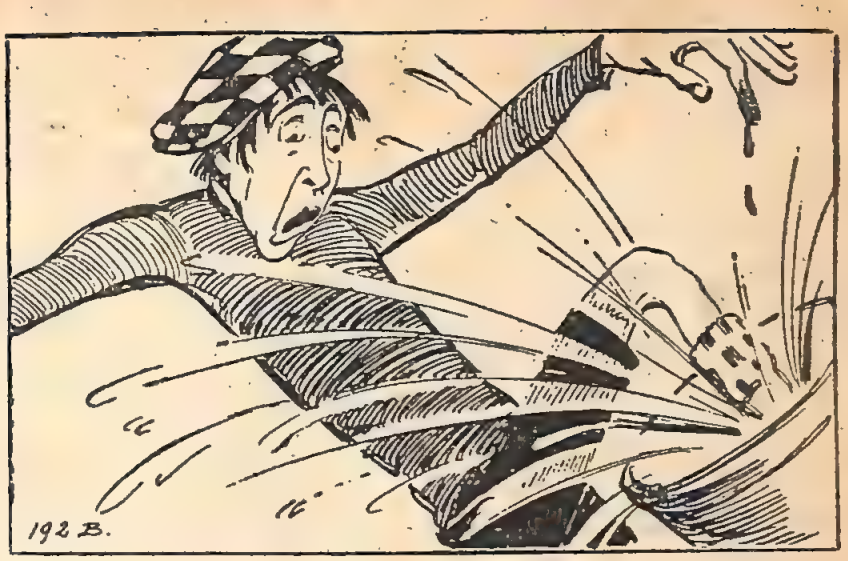

Aandachtig peuterden de jongens door aan hun aardappels, tot de 'Herkules' in eens weer een hevige slinger kreeg van een grote golf. Door de onverwachte beweging schoot Bonestaaks mes door de schil en hij gaf zich een flinke jaap in duim en wijsvinger tegelijk.

'Au!' schreeuwde hij en sprong verschrikt overeind Toen riep hij nog verschrikter: 'O!' want hij had z'n ene voet precies in de emmer water gezet. Hij keek erg ongelukkig en toch moesten de anderen lachen.

Dat was niet aardig van die anderen, maar ze konden er niets aan doen. Bonestaak stond zó vlijtig op zijn duim te zuigen en met z'n natte voet te kwispelen, dat Bulletje de hik kreeg van 'et lachen, hoewel hij toch echt meelij had met zijn ongelukkige vriend.

'Kijk,' spotte de kok onbarmhartig, 'hij sabbelt net op z'n duim as m'n jongste zoontje van zeven maanden, maar niet zo lief.'

Bonestaak keek verschrikkelijk zwart.

'Lekker, hè?' vroeg 'et koksmaatje, 'zo'n beetje aardappelenslik met bloed door mekaar, daar word je vet van. Kan Bonestaak wel hebben.'

Verschrikt en vies trok Bonestaak z'n duim uit z'n mond: 't was zo! Hij had het zwart er keurig afgezogen.

'Bah!' riep hij en spuwde zonder verder nadenken op de grond.

'Zeg es even, smeerpoets!' riep de kok. 'Moet jij in m'n kombuis spugen? Veeg op, en gauw wat!'

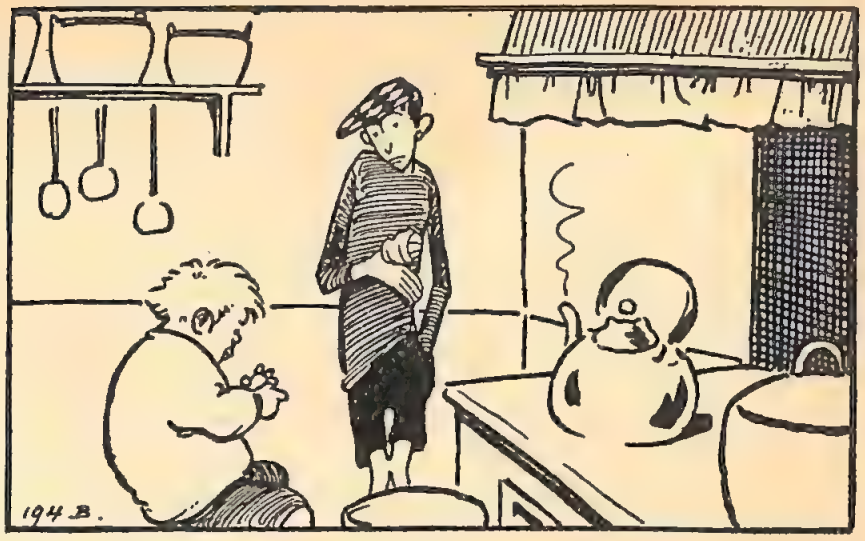

En Bonestaak was zo goed niet, of hij moest met een natte zwabber de vloer schoon maken. Hij deed het, maar inwendig kookte hij van woede. En per ongeluk expres zwaaide hij de zwabber zo sierlijk, dat hij Bulletje precies langs zijn gezicht aaide.

'Zeg, kijk een beetje uit, viesneus!' riep die en boende met zijn mouw over z'n natte toet.

'Viesneus? . . . Viesneus?' grinnikte Bonestaak. 'Jouw neus is op 't ogenblik viezer dan de mijne.'

Bonestaak schilde niet meer mee. Hij had zijn zakdoek om z'n duim gewonden en stond tegen de wand leunend toe te zien, hoe Bulletje voortging, de aardappelen te mishandelen. Misschien hoopte hij wel, dat er nog eens zo'n geniepige zwaai zou komen en dat Bulletje zich dan ook, heel eventjes maar, in z'n duim zou snijden. Maar er gebeurde niets en Bulletje "schilde" door, van inspanning het puntje van z'n tong tussen z'n tanden doorstekend.

Toen de aardappelen geschild waren, was het Kalkhoofd voor een poosje vrij en de twee vrienden gingen met hem naar de verblijfplaats van de matrozen en stokers, het volkslogies genaamd. 't Was daar lang zo gezellig en mooi niet ingericht als in de hutten van de kapitein en de stuurman en de jongens keken verbaasd op, dat er zoveel mensen in zo'n kleine ruimte bij elkaar woonden. Overal in de wanden waren kooien en kleine kastjes. Een paar stokers sliepen al was 'et midden overdag, want straks moesten ze weer een uur of wat voor de hete vuren.

'Wat een benepen kamertje voor zo veel mensen,' zei Bulletje en 't Kalkhoofd antwoordde: 'Ja, jong, voor ons is 't gauw groot genoeg. D'r mot zo veel mogelijk ruimte overblijven voor de lading, zie je, anders verdienen de heren, waar 'et schip van is, niet genoeg centjes.'

'Ik zal aan m'n vader vragen,' begon Bonestaak, maar ouwe Hein, die bij de tafel een pijpje rookte, zei: 'Ja, as jouw vader d'r wat an doen kon, dan zouen we wel meer ruimte hebben maar die kan d'r net zo min wat tegen doen as wij.'

'Hij is toch kapitein?' vroeg Bulletje.

'Ja,' zei Ouwe Hein, 'en een beste ook. Maar d'r zijn d'r nog zat, die veul meer te vertellen hebben, zie je, en die vertikken 'et nou om es an ons te denken. Afijn, daar zal je later wel meer verstajem van krijgen. Ga zitten en welkom in onze zit-slaapkamer.'

Bulletje en Bonestaak gingen op de vaste bank bij de tafel zitten en keken es rond.

' 't Ruikt hier lekker,' vond Bonestaak.

' 't Stinkt hier,' meende Bulletje.

't Kalkhoofd lachte.

'Net hoe je 't neemt,' zei hij. ' 't Ruikt hier naar teer en naar natte kleren en naar getraande zeelaarzen en naar eten en naar petroleum en naar pikdraad en naar nog een heel stel andere dingen. Als je d'r van houdt zo as Bonestaak, is 't wel lekker, maar Bulletje heeft ook gelijk, as-t-ie zegt, dat 't stinkt.'

'Nietes,' zei Bonestaak overtuigd, 'Bulletje heeft nooit gelijk.'

'Behalve as-t-ie 'et lesuur uitmaakt,' zei Bulletje en hij stak z'n tong tegen z'n vrind uit.

Bulletje moest vertellen, hoe hij dat gedaan gekregen had en daar hadden ze allemaal schik in, ook de drie matrozen, die aan een hoek van de tafel zaten te kaarten.

'Kunnen we niet es een spelletje doen?' vroeg Bonestaak, die zich begon te vervelen.

Het Kalkhoofd keek peinzend voor zich uit en zei toen: 'As we-n-es gingen knijpen zonder lachen?'

De twee vrienden keken verbaasd op.

'Wat is dat?' vroeg Bonestaak nieuwsgierig.

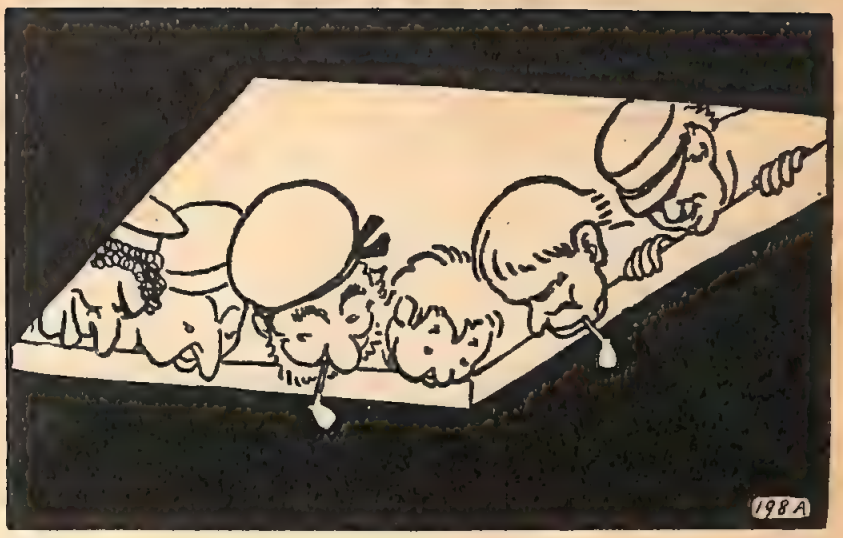

'O, dat is een erg aardig spelletje,' antwoordde de koksmaat, maar een van de matrozen vroeg met een ernstig gezicht: 'Ja, maar, maatje, heb je de baardnagels wel hier?'

't Kalkhoofd keek in eens beteuterd en zei: 'Nee, die zijn nog in de machinekamer . . . O, maar die kan Bonestaak dan wel even gaan halen.'

'Heb je die d'r bij nodig?' vroeg de lange. 'En wat zijn dat, baardnagels?'

'Ja, dat zal je wel zien,' antwoordde Ouwe Hein. 'We moeten ze voor 't spelletje hebben. Ga ze maar even aan de eerste stoker vragen.'

Vlug klauterde Bonestaak het nauwe trapje op en beende weg naar de machinekamer. Hij had het veel te druk met zich overal aan vast te houden om er aan te denken eens om te kijken. Als hij dat gedaan had, zou hij de nieuwsgierige en grinnikende gezichten gezien hebben van Bulletje, 't Kalkhoofd en de matrozen, die hem in het open deurtje naloerden. Zodra Bonestaak in die diepte van de machinekamer verdween, holden ze allemaal achter hem aan en gingen met hun hoofden over het gat hangen om te zien wat er verder gebeurde.

Bonestaak ging naar de eerste stoker en vroeg ongewoon beleefd: 'Mag ik asjeblieft de baardnagels van u?'

'De wat?' vroeg de stoker met grote ogen.

'De baardnagels,' herhaalde Bonestaak zachtzinnig.

Toen begonnen de stokers ineens hard te lachen, grepen de verschrikte Bonestaak beet en wreven met hun ruwe, roetzwarte handen zijn gezicht van alle kanten stevig in.

Bonestaak verzette zich en schreeuwde als een mager varken, maar hij moest zijn volle portie 'baardnagels' in ontvangst nemen eer ze hem loslieten.

Met een gezicht zo zwart als roet rende Bonestaak het ijzeren laddertje op. Achter hem gilden de stokers van 't lachen en toen hij zijn hoofd boven dek had, hoorde hij daar ook een hard gelach en zag de matrozen, 't Kalkhoofd en Bulletje, die zich op de dijen sloegen en telkens weer 'n nieuwe lachbui kregen bij het gezicht van Bonestaaks woedende witte ogen in zijn zwarte snoet. Bulletje zwaaide met zijn pet en danste als een Indiaan, dol van pret om de poets die ze Bonestaak daar gebakken hadden.

Neerslachtig koos de bedrogene de wijste partij en zei niets. Hij kroop verder aan dek en ging een emmer water en zeep zoeken om zich te wassen. En terwijl hij zich van het roet ontdeed verzon hij allerlei uitgezochte wraaknemingen. Niemand waagde zich in zijn buurt, bang de emmer water over z'n lijf te krijgen: ze begonnen onze kordate vriend al zo'n beetje te kennen.

Toen hij schoon was, liep hij de kant van 't volkslogies op en in de deur stond Bulletje, die hem onnozelweg vroeg: 'Kom je nou knijpen zonder lachen, Bonestaak?'

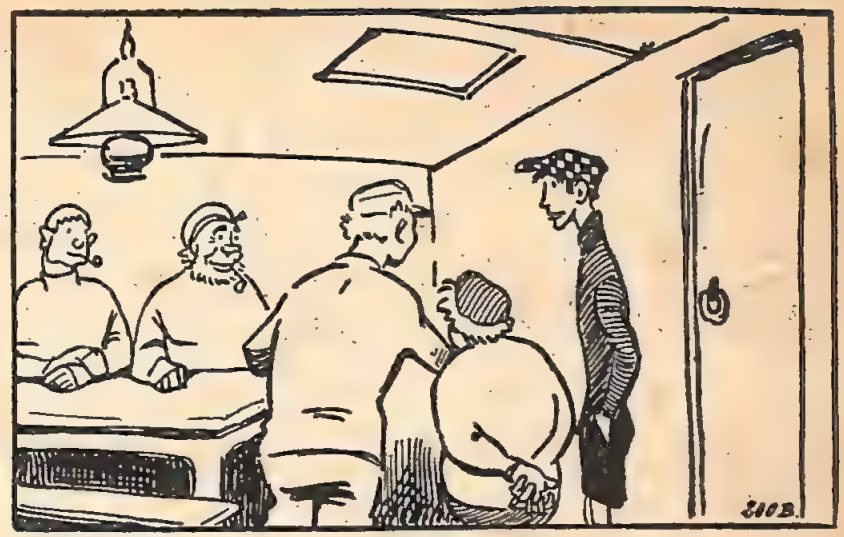

Bonestaak was het hele spelletje vergeten, en eigenlijk was hij nog niet precies in z'n hum. Maar hij wou niet uitgelachen worden omdat ie een kop toonde en ook was hij benieuwd naar dat rare spelletje. En dus zoutte hij zijn wraakplannen voorlopig maar op en daalde achter Bulletje in het logies af, met een gezicht alsof er niets gebeurd was. En zelfs toen een van de matrozen zei: 'Nou es kijken of de baardnagels groeien willen,' stoof Bonestaak niet op, al begonnen ze ook allemaal weer eventjes te grinniken

Hij zei alleen met een strak gezicht: 'Gaan we nou knijpen zonder lachen, of is't een smoesje?'

'We maken hier nooit smoesjes,' antwoordde het Kalkhoofd en Bonestaak dacht aan de baardnagels. 'We gaan in een kring om de tafel zitten, allemaal een eindje van elkaar af. Nou, kijk, Ouwe Hein knijpt Piet, ergens in z'n gezicht en Piet knijpt Jaap precies op dezelfde plaats en die knijpt mij weer en ik Bulletje en zo in de rondte. Maar je mag niet lachen, want dan verbeur je pand.'

'Is dat alles?' vroeg Bulletje minachtend. 'Daar is niks an.'

'Dat zal je meevallen,' verzekerde de koksmaat. ' 't Is een hele toer om niet te lachen.'

Bonestaak vertelde, dat hij niet lachen zou. Hij begreep zelfs helemaal niet, wat daar nou voor belachelijks aan kon zijn. 't Was flauw en suf. Hij dacht, dat zeelui aardiger spelletjes konden. Maar de koksmaat hield vol.

'Wacht nou es even af. Je zult es zien, hoe je moet lachen. Nou, Hein, begin jij maar.'

Ouwe Hein nam z'n pijpje uit z'n mond en gaf z'n buurman een lief kneepje in z'n wang. Die gaf het over aan wie naast hem zat en zo verder Allen bleven ernstig voor zich kijken. Daar gaf 't Kalkhoofd Bulletje met vinger en duim een kneep in z'n bolle wang en zodra hij losliet, proestte Bonestaak het uit. Op Bulletjes wang stonden twee vette, zwarte vlekken.

'Hij lacht!' zei Bulletje verachtelijk. 'Pand geven, jongetje. Wat een flauwerd!'

Bonestaak gaf z'n zakmes aan 't Kalkhoofd, die het met een stalen gezicht voor zich op tafel lei. Bulletje keek verwonderd en verontrust de tafel rond: hij zag, dat de matrozen allemaal moeite hadden om niet te lachen, maar hij dacht eindelijk, dat het was om Bonestaaks malle gegrinnik en dus gaf hij met een ernstig gezicht het kneepje verder. Hij nam zich vast voor, niet te lachen en hij vond het ook helemaal niet nodig.

De tweede kneep kwam op de andere wang en met gespannen verwachting keek Bonestaak toe.

En zowaar, daar prijkte ook Bulletjes andere koon met twee lekkere vette roetvlekken! Bonestaak gilde het uit en een van de matrozen schaterde mee.

'Weer twee panden verbeurd,' riep Bulletje verheugd en hij verbaasde zich opnieuw over de onverklaarbare lachlust van die mallen.

Maar toen Bulletje eindelijk ook nog prijkte met vlekken op z'n voorhoofd, z'n kin en z'n neus, en toen hij maar aldoor even ernstig bleef kijken, onbewust van de streek, die hem gespeeld werd, toen hielden ze 't geen van allen meer uit en ze rolden tegen elkaar aan van de lach en Bulletje dacht niet anders of ze waren allemaal gek geworden.

'Wat is er nou toch zo te lachen?' vroeg de kleine dikzak verbaasd en een beetje boos. 'Jullie lijken wel mal met je idioot gegiechel.'

Maar tot zijn verbazing lachten ze toen nog veel harder en sloegen mekaar op de schouder en veegden de tranen uit hun ogen. Eindelijk bekwamen ze wat van de pret en de koksmaat zei: 'Nou is 't spelletje bijna uit.'

'Uit?' vroeg Bulletje. 'Uit? En wat is dan de aardigheid er van? Wat een flauw spelletje . . . Ik snap niet . . .'

'Wacht even,' viel 't Kalkhoofd hem in de rede. ''t Is *haast* uit, zei ik. Eerst moeten we nog even in de spiegel kijken, wie het hardste gelachen heeft.'

'Kan je dat in de spiegel zien?' vroeg Bulletje verwonderd. 'Dat heb ik nog nooit gehoord.'

'Hier, kijk dan maar es,' zei Ouwe Hein en hij hield Bulletje een kleine spiegel voor z'n gezicht.

En toen die daar dat bolle toet zag met al die dikke zwarte smeren er op, gingen zijn ogen zo wijd en zo verbaasd open, dat ze 't allemaal opnieuw uitschaterden.

Nu begreep Bulletje drommels goed, waarom ze allemaal zo'n dolle pret gehad hadden behalve hij en hij werd bleek van schrik en ergernis onder z'n zwartsel. Zachtjes, nog niet wetend, wat hij doen moest, lei hij de spiegel neer en keek zo verbouwereerd rond, dat de vreugde ten top steeg. Maar toen draaide Bulletje zich ineens naar de koksmaat, viel hem om z'n hals en wreef z'n zwarte snoet over diens gezicht, links en rechts, zodat 't Kalkhoofd in een ogenblik veranderd was in een roethoofd. Maar de koksmaat lachte net zo hard door en duwde onderwijl de boze, kleine dikkerd van zich af.

'Lekker,' zei Bulletje, 'hebben we eerlijk samen gedeeld.'

En toen hij het besmeerde gezicht van de koksmaat bekeek, begon hij zelf ook te lachen en bijna vergat hij, dat hij toch het meest in de maling genomen was.

'Goeie hemel,' zei Piet steunend. 'Is dat lachen! M'n hele lijf doet er zeer van. En dat noemen ze nog al knijpen zonder lachen!'

'Ik vind 'et nou toch wel een aardig spelletje,' grinnikte Bonestaak, ' 'k Ben blij, dat ik 'et geleerd heb.'

'Ik ook,' lachte Bulletje, en hij meende het

Als de beste vrienden wasten Bulletje en het koksmaatje zich samen in dezelfde emmer, terwijl Bonenstaak er belangstellend bij stond en telkens weer in de lach schoot om die malle geschiedenis met Bulletje, die maar niet begrijpen kon, waarom de anderen zo'n schik hadden. Het zwartsel ging er maar lastig af, want de koksmaat had van dat vette lampezwart in een papiertje geschraapt en daarmee Bulletje's gezicht versierd. Maar met veel groene zeep en hard boenen werden ze ten slotte toch schoon en toen ze zich afgedroogd hadden, blonken hun wangen als opgepoetste appels.

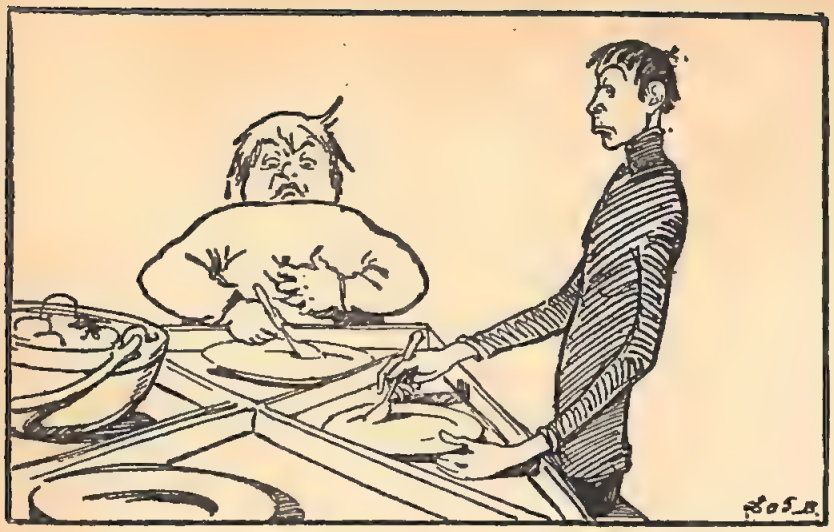

Intussen was het eten klaargemaakt en aan tafel vertelden de vrienden aan hun vaders, wat er gebeurd was. Die hadden er pleizier in, dat ze allebei hun portie gekregen hadden en dat ze al zo goede maatjes waren met de bemanning.

Maar de jongens vonden, dat het eten erg raar deed op de tafel, waar hoge randen omheen waren en latten dwars overheen liepen. Dat waren slingerlatten, die beletten, dat de borden al te ver weg gleden over de zwaaiende tafel. De soep schommelde in de borden, die je vast moest houden als je niet wou, dat ze onder je lepel wegwandelden. En daar kreeg je toch weer wel even een raar gevoel van in je maag, vonden de wereldreizigers.

Bulletje en Bonestaak hielden zich echter dapper en ze hadden ook honger als wolven na al die avonturen. En toen ze stevig dooraten, verdween ook al spoedig dat nare, weeë gevoel en voldaan stonden ze van tafel op om nog wat aan boord rond te scharrelen eer ze naar kooi gingen.

Ze zochten de scheepshond op, die zijn buikje ook te goed had gedaan en op een oud kleedje lekker lag te slapen, lang-uit, tegen de kombuis aan.

'Wacht even,' zei Bonestaak zachtjes, 'es kijken of-ie tegen kietelen kan.'

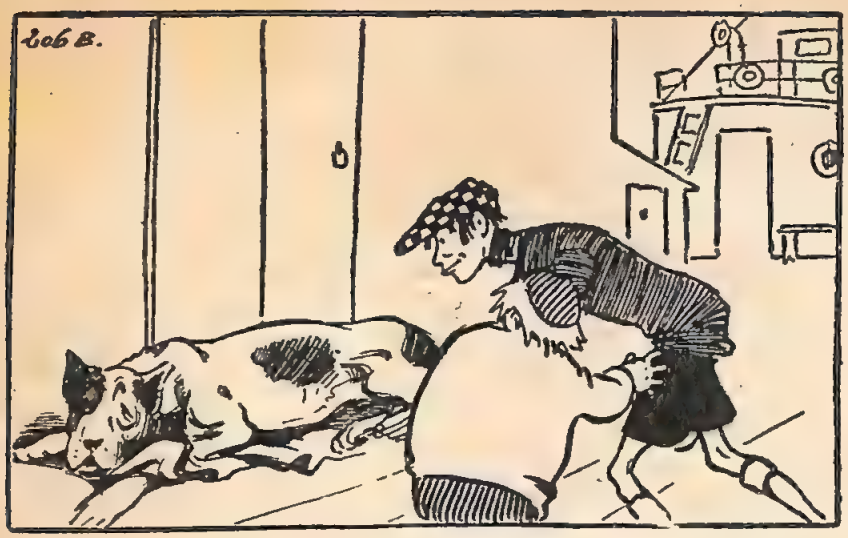

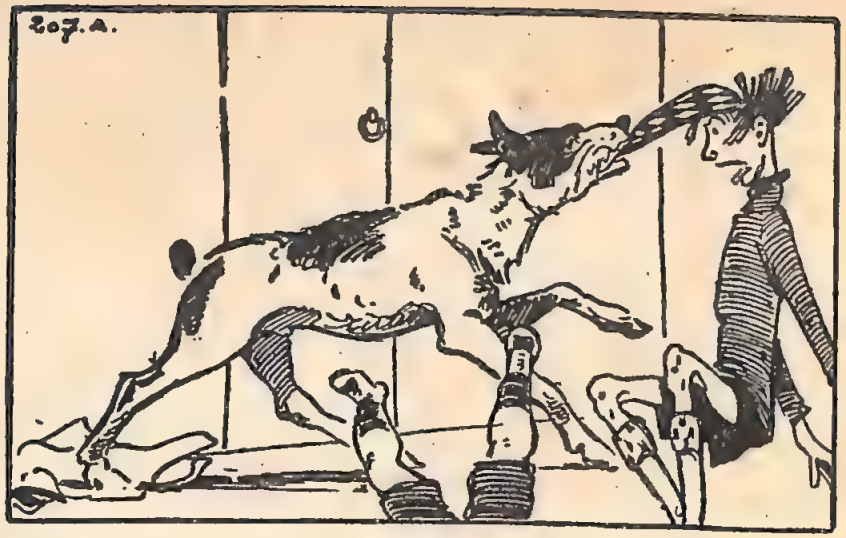

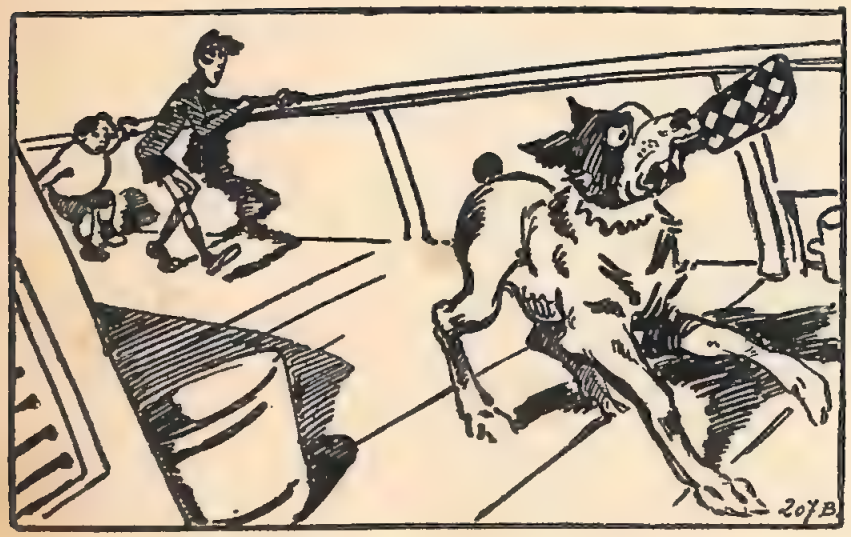

Hij diepte een eindje potlood uit zijn zak op en terwijl Bulletje vol belangstelling toekeek, kriebelde hij de hond met de punt zachtjes tussen z'n tenen. Met een schokje trok Nero zijn poot op, bromde even, maar sliep door.

'Nog es,' fluisterde Bulletje, en Bonestaak herhaalde de proef en weer trok de hond zijn poot met zo'n raar schokje omhoog, dat de twee plaaggeesten zachtjes proestten. Toen Bonestaak het spelletje telkens herhaalde, begon Nero in zijn slaap bedroefd te janken. Dat klonk zó komiek, dat de jongens luidkeels begonnen te lachen.

Door het gelach schrok de hond wakker en sprong in eens op alle vier zijn poten overeind met een nijdig tandengeblikker en een dreigend gegrom. Bulletje tuimelde achteruit van ontsteltenis en Bonestaak stond stokstijf van de schrik me zijn gezicht vlak bij de bek van het dier. En in eens hapte Nero toe... De lange Pierewiet gaf een schreeuw, want hij dacht niet anders of zijn hele hoofd zou afgebeten worden. Maar zo bloeddorstig was de scheepshond niet: hij greep alleen Bonestaaks beroemde geruite pet en ging er op een holletje mee vandoor.

De schrik van Bulletje en Bonestaak was gauw over. Ze begrepen, dat de hond spelen wou en renden hem juichend achterna. Maar dat viel niet mee. Want hoe harder ze wilden lopen, hoe meer last ze kregen van 't slingeren en stampen van de 'Hercules' en ze maakten de wonderlijkste buitelingen zo af en toe. De hond had er blijkbaar geen last van, want die sprong als een jolig veulen over het dek en slingerde verwoed de pet heen en weer, zodat Bonestaak waarschuwingskreten begon uit te stoten, vrezend dat z'n geliefd hoofddeksel weldra aan flarden zou hangen.

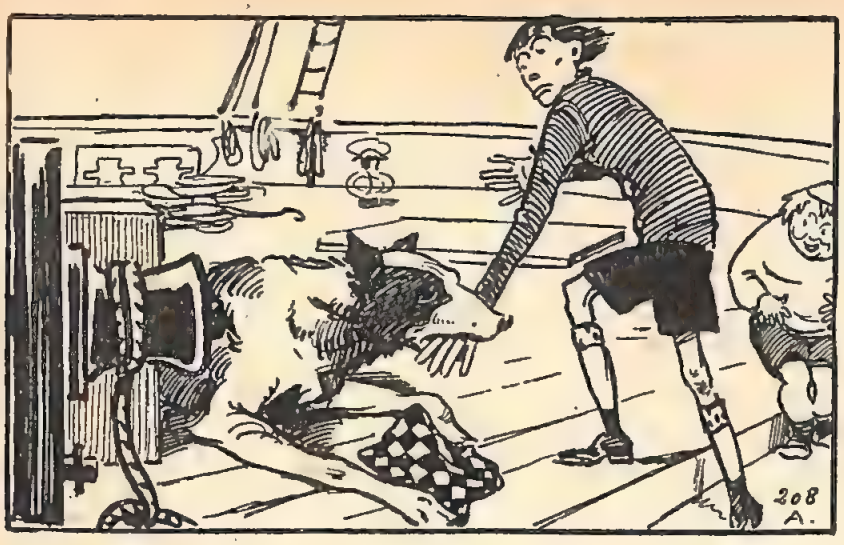

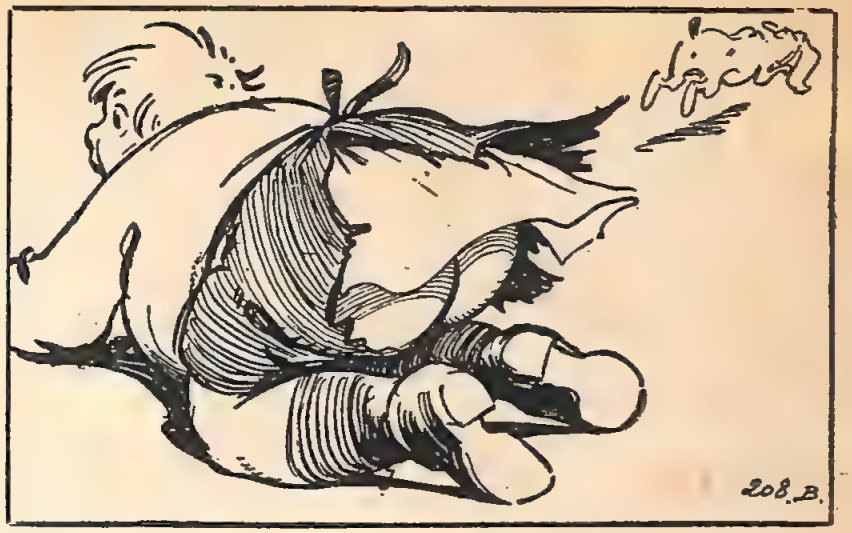

Op het achterschip ging Nero liggen. Z'n ene voorpoot lei hij op de pet en met ondeugend blinkende ogen keek hij naar Bulletje en Bonestaak, die naderbij scharrelden. Zijn staartstompje kwispelde vrolijk heen en weer.

Bonestaak deed een greep naar zijn pet, maar Nero hapte toe en had onze vriend bij zijn pols te pakken. Hij beet niet door, maar hield hem toch stevig vast. Bonestaak trok voorzichtig, maar hij kon niet loskomen en hij vond de grap maar half aardig. Bulletje genoot.

Maar terwijl Bonestaak Nero vriendelijk trachtte over te halen zijn hand los te laten, rukte Bulletje eensklaps de pet onder de hond zijn poot weg en ging er mee aan de haal. Hij kwam echter niet ver, want Nero sprong hem achterna en greep hem speels bij de zolder van zijn broek. Op dat ogenblik viel Bulletje voorover en dat werd hem noodlottig: zijn broek was tegen die krachtproef niet bestand. Er klonk een akelig gescheur en — Nero ging er met een grote lap uit Bulletjes broek, jankend van de pret, vandoor.

Bonestaaks vreugde was onbeschrijfelijk! Bulletje krabbelde op en werd bleek van onsteltenis, toen hij met zijn hand de omvang van de ramp onderzocht en zo maar het blote vlees voelde. Op Bonestaaks gillende juichkreten kwamen de kok en 't Kalkhoofd uit de kombuis lopen, de matrozen uit hun logies, terwijl de kapitein en de stuurman hun hoofden door de raampjes van de brug staken. In een ogenblik was de vreugde algemeen en Bulletje schaamde zich verschrikkelijk.

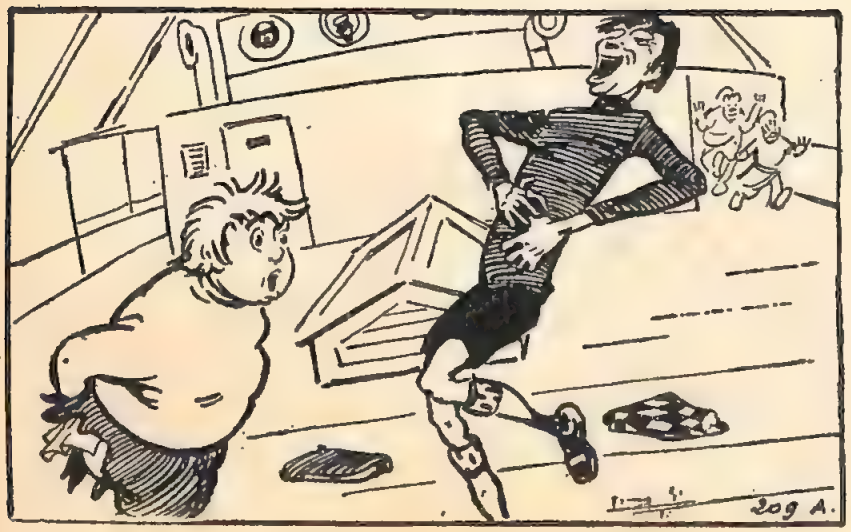

Met beide handen tegen zijn gehavende broek gedrukt hobbelde hij op een sukkeldrafje naar de hut, achtervolgd door het daverend gelach van de bemanning en het gejuich van Bonestaak, die z'n plezier niet op kon. Kreunend van verdriet en narigheid kwam Bulletje in de hut en wist niet beter te doen, dan zich haastig uit te kleden en gauw onder de wol te schieten. Toen 't Kalkhoofd en Bonestaak even later binnen kwamen, vonden zij hem in de kooi, zijn verbouwereerd gezicht net boven de wollen deken uit.

'Ik kwam je even bedanken, Bulletje,' zei Bonestaak zoetsappig, 'omdat je Nero m'n pet afgenomen hebt. Dat heb je heus heel handig gedaan. Wel bedankt.'

Hij kon z'n lachen niet houden en Bulletje keek hem lelijk aan, maar zei niets.

Bonestaak nam Bulletjes broek van de spijker, stak met gemak z'n hoofd door het gat in de achterkant en grijnsde, wat Bulletje de opmerking ontlokte, dat ie nou nog meer op een aap leek, dan anders.

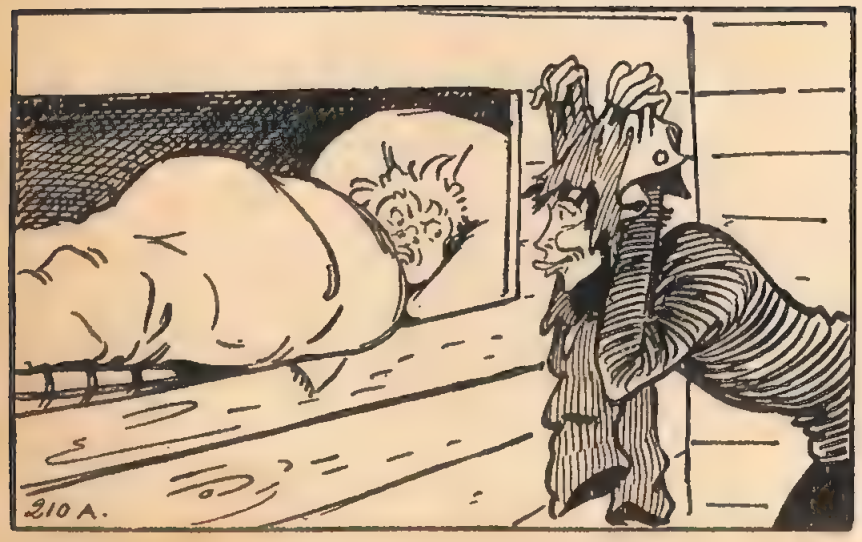

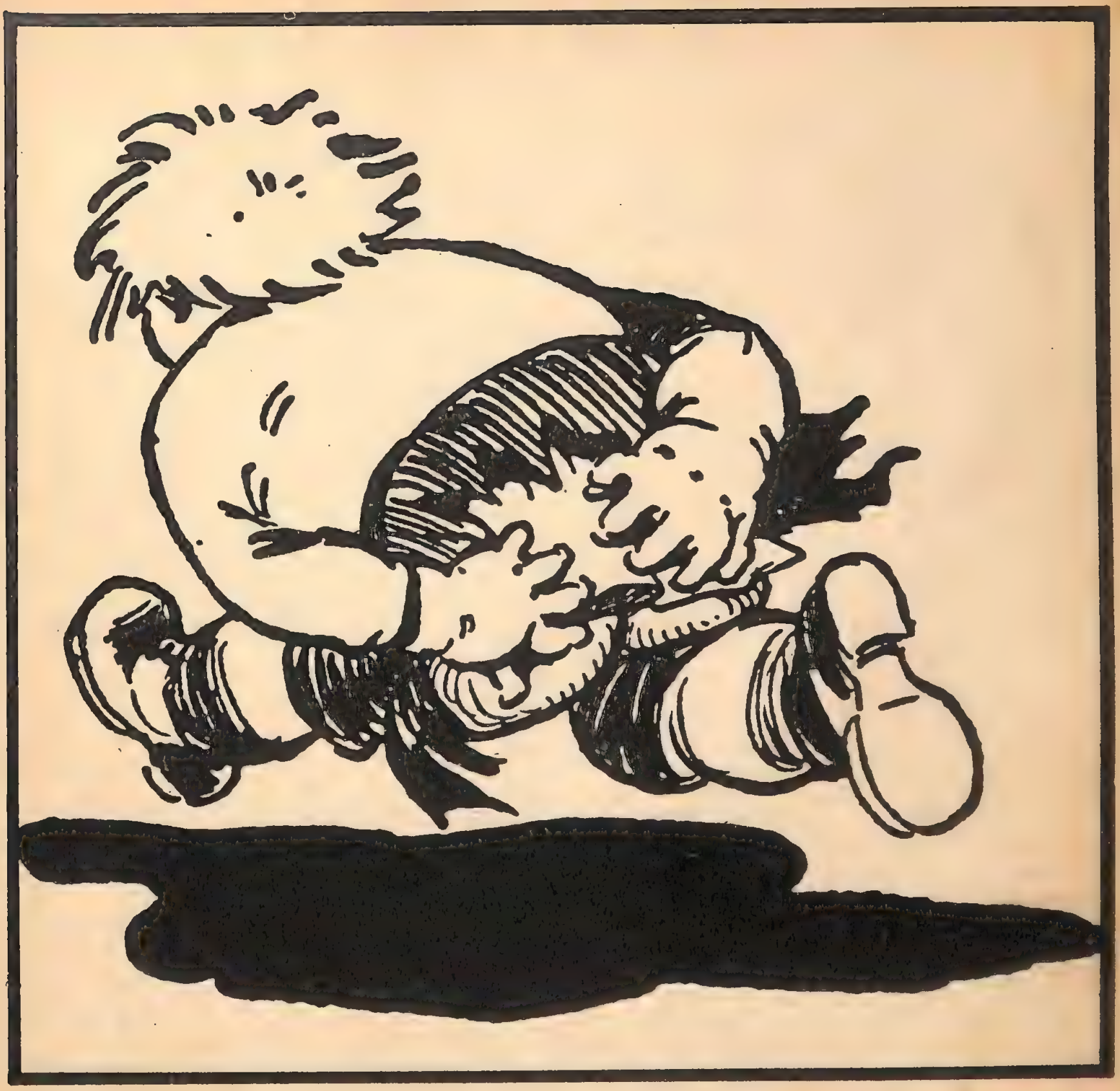

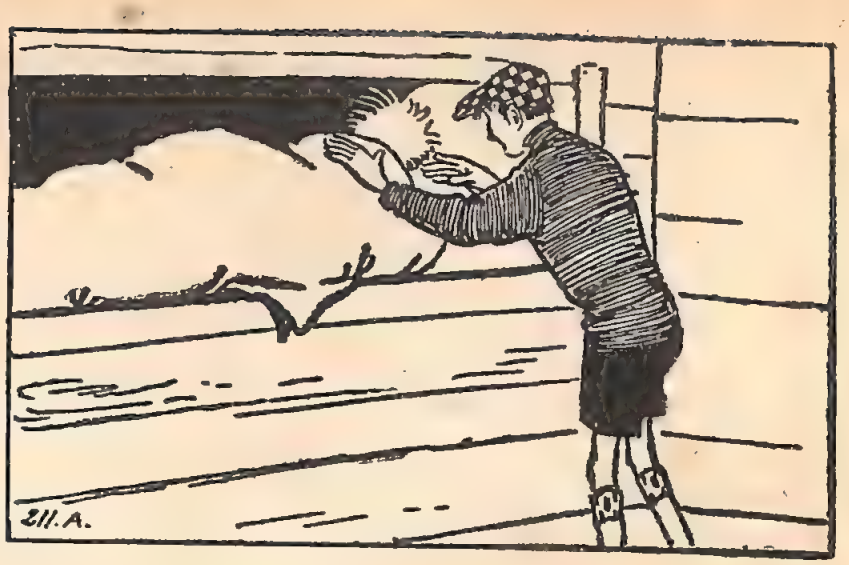

'Gelukkig,' zuchtte Bonestaak, 'hij kan nog praten. Ik dacht vast, dat de stakker van de schrik stom geworden was.'

't Kalkhoofd lei wat vodden op de rand van Bulletjes bed.

'Hier,' zei hij, 'die heb ik van Nero afgenomen. Zoek morgenochtend maar es uit, waar al de verschillende lapjes bij horen. Kan je je dag heel gezellig besteden met ze er zelf in te zetten, want een naaister hebben we niet aan boord.'

Bulletje vond al die grappen heel ongepast en zonder te antwoorden draaide hij zich met het gezicht naar de achterwand.

'Kom,' zei Bonestaak, 'ik ga nog een luchtje scheppen. Loop je misschien mee, Bulletje?'

Geen antwoord.

'Nou, je moet 'et zelf weten,' plaagde Bonestaak, 'maar 't is heerlijk fris buiten, vooral als je zulke lieve luchtgaatjes in je broek hebt.'

Bulletje bleef alleen en zijn stemming was niet van de plezierigste. Hij nam zich vast voor om ook geen meelij te hebben met Bonestaak, als die eens een ongelukje overkwam. Hij vond het bar gemeen, hem in z'n rampspoed nog te bespotten.

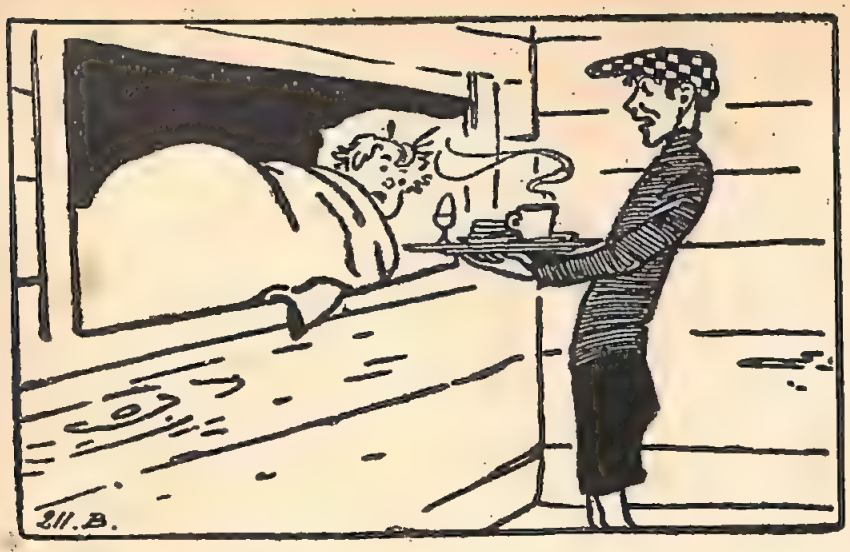

Een hele tijd foeterde Bulletje in z'n eentje voort. Toen hij de deur hoorde gaan, drukte hij zijn neus haast tegen de zijwand, om Bonestaak toch vooral niet te zien. Maar die greep hem kordaat bij z'n schouder en draaide hem met een forse zwaai om. Daar kreeg Bulletje een lekkere geur in z'n neus. Bonestaak hield hem een theeblad voor, waarop een bordje stond met een ei, een kop chocolade en een paar beschuiten.

'Voor de schrik,' zei Bonestaak goedig, Bulletje was al aan 't schransen en hij vond die Bonestaak toch wel een goeie knul. Volledig verzoend gingen ze slapen.

De volgende morgen was Bulletje stom verbaasd, toen hij zijn onder- en bovenbroek heel aan de spijker vond hangen. De lappen waren er keurig netjes ingezet, met een beetje grote steken wel, maar 't zat toch maar wat fijn weer aan mekaar.

'Wie zou dat gedaan hebben?' vroeg hij verwonderd.

Bonestaak wreef z'n slaperige ogen uit en geeuwde vervaarlijk. Toen zei hij: 'Dat heb ik gedaan, in m'n droom. Knap hè?'

En Bulletje antwoordde alleen: 'Sufferd!'

De koksmaat kwam binnen met hun ochtendboterhammen en lachte, toen hij de jongens over Bulletjes genezen kledingstukken gebogen zag.

'Weet jij, wie ze zo mooi versteld heeft?' vroeg de kleine dikkerd.

't Kalkhoofd lachte maar en toen begreep Bulletje, dat die 't zelf gedaan moest hebben. Hij bedankte hem luidruchtig en prees hem uitbundig om zijn knapheid.

'Jaja, 't is goed,' zei de koksmaat. 'Op zee moet je van alles kunnen. Maar schiet een beetje op: over een kwartier komt de bootsman om jullie les te geven.'

Onder het eten lachten Bulletje en Bonestaak om de lesgeverij van de bootsman.

'Wat zullen we vandaag weer voor grappen beleven?' zei Bonestaak.

' 'k Weet niet,' antwoordde Bulletje met een volle mond. 'Maar ik zal wel weer gauw een weddenschap bedenken om van de les af te komen.'

En ze lachten allebei in herinnering aan de komieke les van de vorige dag en de manier, waarop die een einde genomen had.

Juist kwam de bootsman binnen. Hij groette vriendelijk, lei wat schriften, een paar potloden, een paar pennen en een inktkoker op tafel en wat losse velletjes papier Toen zei hij kalm: 'Op die losse velletjes staan voor elk tien sommen. Als je die netjes in je rekenschrift hebt staan, maak je een opstel over de vertelling van Ouwe Hein en z'n haai in je opstellenschrift. Dan schrijf je in je aardrijkskundeschrift alle plaatsen van Europa, die met een A beginnen en waar ze zo wat liggen. Afkijken straf ik met 'et eindje touw. Goeie morgen.'

En meteen was hij verdwenen.

Verbluft keken Bulletje en Bonestaak elkaar aan. Dat was kort en krachtig geweest. En 't viel hun nog al rauw op hun dak, dat 'et nou in eens ernst geworden was.

'Heb je daarvan terug?' vroeg Bonestaak.

'Niet veel,' antwoordde Bulletje benepen.

'Maar ik doe 'et niet,' sneed Bonestaak op. 'Ja, ik zal daar voor zo'n doodgewone bootsman schoolwerk gaan maken.'

'Maar het eindje touw?' vroeg Bulletje benauwd.

Bonestaak keek ineens ernstig.

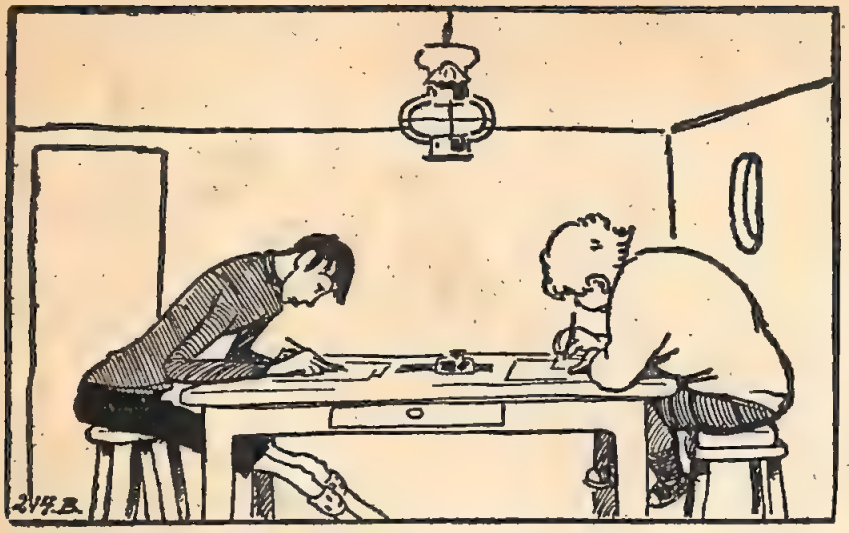

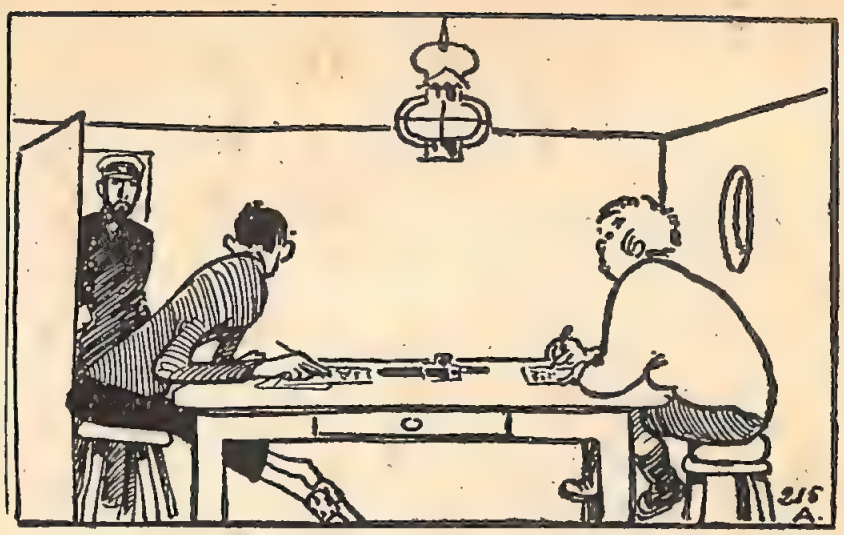

'We moesten maar es kijken, wat dat voor sommen zijn,' vond hij voorzichtig. Er waren tien sommen voor elk, helemaal verschillend. Ieder vijf maken ging dus alzó niet. En ze waren niet bijzonder gemakkelijk ook.

'Ik ken ze niet,' zei Boonestaak vastbesloten. 'En as ik ze nou toch niet ken, maakt ie me niks, wel?'

Bulletje keek bedenkelijk. Hij ging 'et toch maar liever es proberen. En Bonestaak begon aan z'n opstel. Zo zaten ze ieder aan een kant van de tafel over hun schrift gebogen en werkten ijverig door.

Een hele tijd was het stil in de hut. Je hoorde alleen krassen van de pennen op het papier en af en toe een diepe zucht van Bulletje als hij na veel moeite weer een som gevonden had. Het zweet parelde onze dikke kameraad in grote druppels op het voorhoofd.

Daar ging de deur open en de kapitein kwam binnen. Dadelijk lei Bonestaak z'n pen neer en riep: 'Hoor nou es, vader!'

Maar de kapitein lei z'n vinger op de lippen en zei: 'Sssst!'

Verwonderd keek Bonestaak zijn vader aan. Wat zachter herhaalde hij: 'Nee, maar hoor nou es, vader. ...'

'Sssst,' zei die. 'In school mag niet gepraat worden. Heeft de bootsman me verboden,' en hij nam de kaart, die hij zocht en ging op z'n tenen de hut uit.

'Mooi is-t-ie,' hoonde Bonestaak. 'Maar die sommen maak ik toch lekker niet. Ik ken ze gewoonweg niet. En jij?'

' 'k Heb ze net af,' zuchtte Bulletje. 'En nou m'n opstel.'

'Brave Hendrik!' schold Bonestaak.

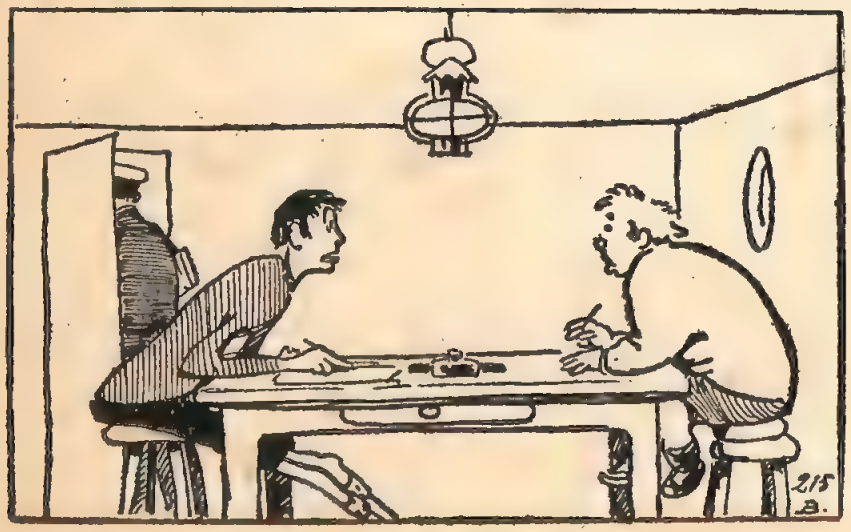

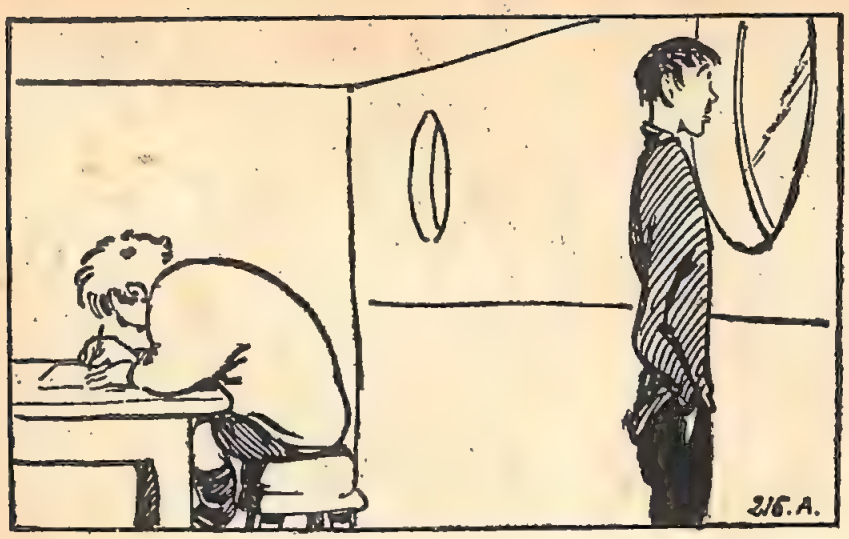

Maar Bulletje liet zich niet van de wijs brengen en werkte onverdroten door. Toen Bonestaak z'n opstel en z'n aardrijkskunde af had, zat Bulletje nog ijverig naar namen van steden te snuffelen die met een A begonnen.

Met z'n handen in z'n zakken ging de lange voor de patrijspoorten staan en keek naar buiten.

'Fijn weer, jó,' zei hij. ' 't Zonnetje schijnt en de zee is zo lekker rustig. Schiet een beetje op, dat we naar buiten kunnen.'

'En je sommen?' vroeg Bulletje.

'Ken ik niet,' zei Bonestaak kortaf.

Net toen Bulletjes hele voorraad steden-met-een-A uitgeput was, kwam de bootsman binnen

'Wel, jonge zeekakkelobbesen,' zei hij vrolijk, 'is 't werk af?'

'Gelukkig ja,' zei Bulletje blij. Bonestaak keek erg naar buiten.

' 't Jouwe ook, lange boegspriet?' informeerde de meester vriendelijk.

'Die sommen ken ik niet,' antwoordde Bonestaak, heel wat minder flink dan hij zich voorgenomen had.

De bootsman fronste de wenkbrauwen en keek ineens heel erg zwart. Het eindje touw zwaaide verdacht op en neer.

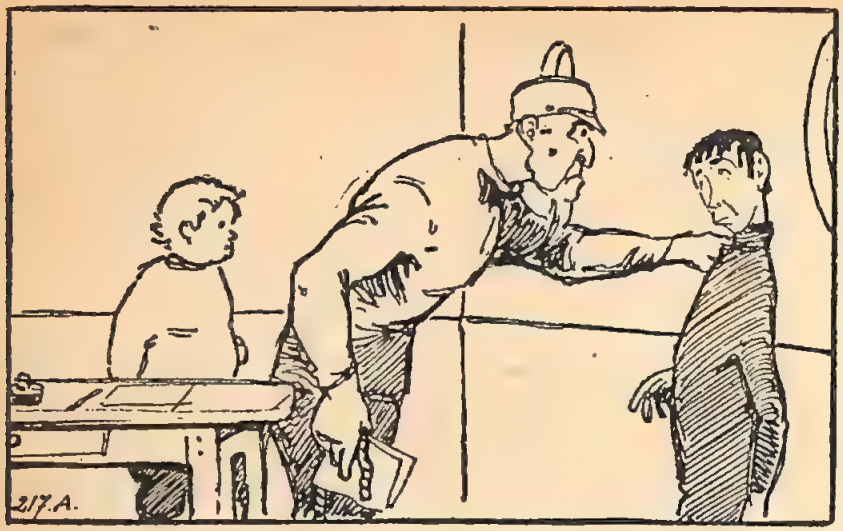

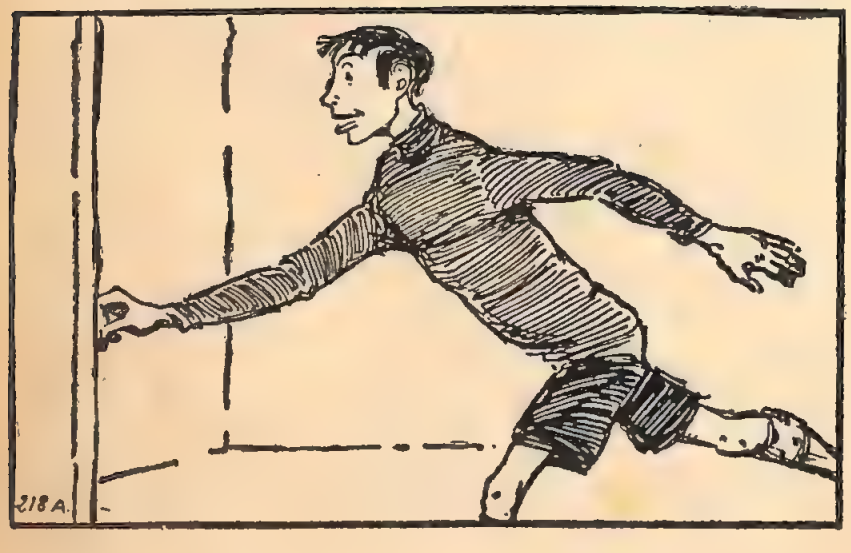

'Hoe dikwijls heb je ze geprobeerd?' vroeg de bootsman ernstig.

Bonestaak keek naar de grond en antwoordde nog midder flink dan daareven: ' 'k Zag dadelijk, dat ik ze niet kende.'

'Da's knap,' zei de bootsman. 'Maar je zal nog knapper zijn, als je uit deze hut komt zonder alle tien die sommen gemaakt te hebben, vrindje. Ga jij maar naar buiten, Bulletje, je bent klaar voor vandaag.'

'Mag Bonestaak niet mee?' vroeg Bulletje vleiend.

'Om de weerga niet,' antwoordde de bootsman. 'As-t-ie z'n sommen af heeft, mag-ie me komen waarschuwen. Eerder steekt-ie z'n neus niet buiten de deur. Kom maar mee.'

En daar stond Bonestaak moederziel alleen in de hut. Hij voelde zich diep ongelukkig. De zee was zo mooi en het zonnetje scheen zo lekker en Bulletje mocht overal op het schip rondlopen en hij zat hier in die dooie hut met z'n tien sommen. En hij vond z'n eigen een stommeling. En die bootsman . . . nou wat-ie die vond, zal ik maar liever niet zeggen.

Verdrietig zette Bonestaak zich aan tafel en bekeek de sommen nog eens Gemakkelijk waren ze niet. En wat werd 't warm in de hut . . . Was ie er nou maar meteen mee begonnen net als Bulletje. En wat een figuur had-ie geslagen! Nou, d'r was niks aan te doen. Beginnen maar . . .

Daar hoorde hij Bulletje's schelle stem buiten opgewonden schreeuwen: 'Een haai! . . . O, kijk es! wat een grote haai!'

Bonestaak sprong op en vloog naar buiten.

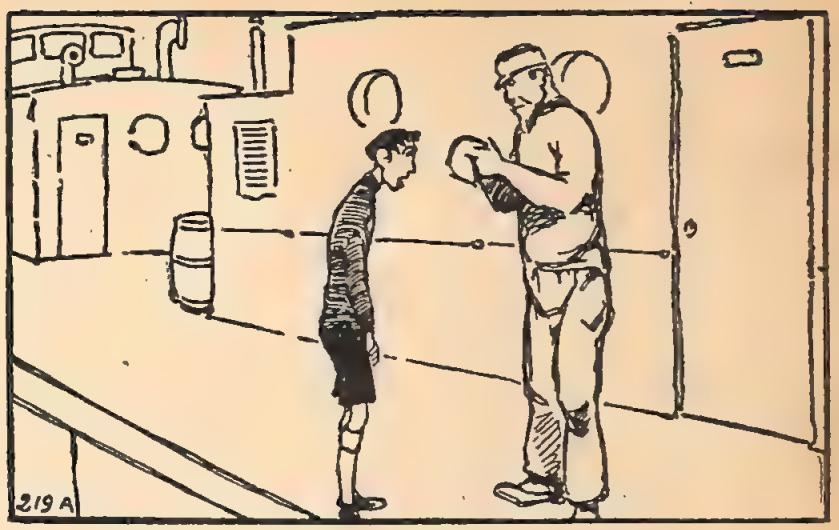

Maar hij had z'n neus nog niet buiten de deur of de bootsman had 'm al in z'n kraag.

'Nou je sommen al af, vluggerd?' vroeg hij streng.

'Ne . . . e,' stotterde Bonestaak, 'maar de haai . . .'

'En al zwommen al de haaien van heel de wereld om de "Hercules", jij komt er niet uit, eer je al je sommen af hebt,' brulde de kwaje bootsman. 'Vooruit apekop, naar binnen!'

Diep bedroefd zette Bonestaak zich weer aan tafel en met smart hoorde hij Bulletjes opgewonden stem roepen: 'O, wat een kanjer! Kijk 'm es met z'n staart slaan!'

Bonestaak beet z'n tanden op mekaar en stak z'n vingers in z'n oren. Zo kon-ie beter denken en dan hoorde hij Bulletjes vreugdekreten niet . . .

De sommen waren wel lastig, maar er was er toch geen een bij, die hij niet maken kon. En na een uurtje van ingespannen ploeteren was hij er door en met zijn schrift onder zijn arm stapte hij haastig naar buiten. De bootsman kwam juist eens kijken en hij nam het schrift met een streng gezicht in ontvangst. Bonestaak voelde zich zo klein als een aardmannetje.

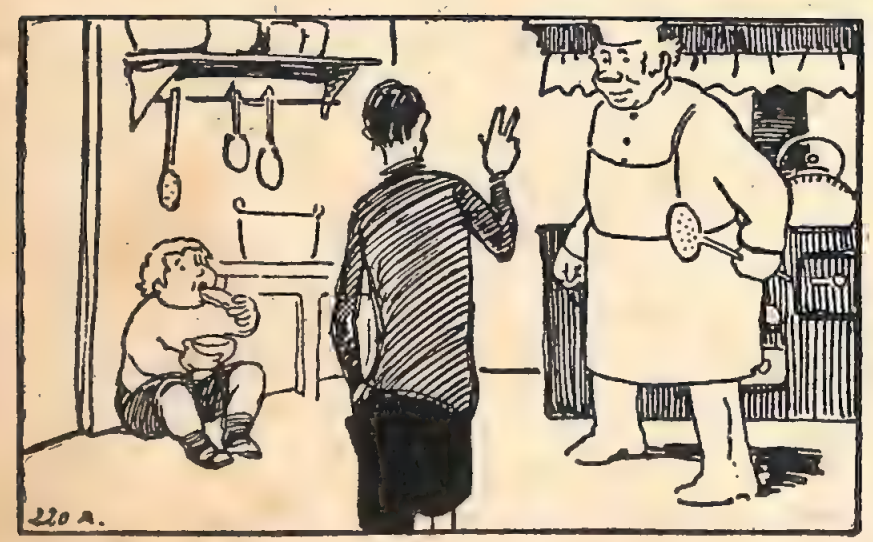

'Zo,' zei de bootsman, 'dus je kon ze toch? Nou, hoor es manneke, zulke kunsten moet je maar liever niet meer uithalen, want daar zijn we aan boord niet van gediend. Eigenlijk moest ik je d'r een stuk of twintig met m'n teertouwtje voor je achterspiegel geven, maar voor deze eerste keer zullen we 't hier maar bij laten. Ga nou je vrindje maar opzoeken.'

En Bonestaak er vandoor. Hij sprong als een veulen in de wei en zwaaide met z'n lange armen als molenwieken. En diep haalde hij die lekkere zeelucht naar binnen

Hij vond Bulletje natuurlijk bij z'n vriend de kok in de kombuis. De kleine dikzak zat op de grond met een grote kom hete koffie in z'n ene hand en een dikke boterham met bruine suiker in z'n andere.

'Kijk,' lachte de kok, 'daar hebben we onze branie ook! Die zeemeester is niet mals, wat? Heb je van 't teertouwtje geproefd?'

'O, nee,' zei Bonestaak verwaand, 'daar grijp je lelijk naast, kok! 'k Heb m'n sommen allemaal netjes ingeleverd.'

'Mooi,' zei de kok, 'dan heb je nou je eten weer verdiend. Ook zoiets als ons kamerolifantje?'

Het kamerolifantje keek verschrikt en boos op bij deze nieuwe titel. Bonestaak kikkerde er echter helemaal van op en hij lachte dat hij schudde.

'Asjeblieft, kok,' zei hij en keek nog eens schuin naar z'n dikke vriend, die beledigd zweeg.

'Ziedaar, aangeklede bezemsteel,' zei de kok en toen proestte Bulletje het uit en was het Bonestaak, die beledigd zweeg.

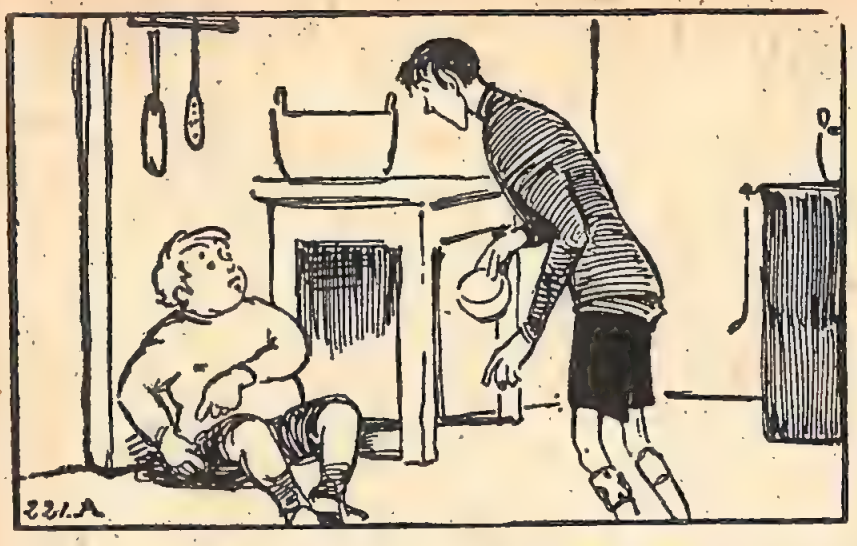

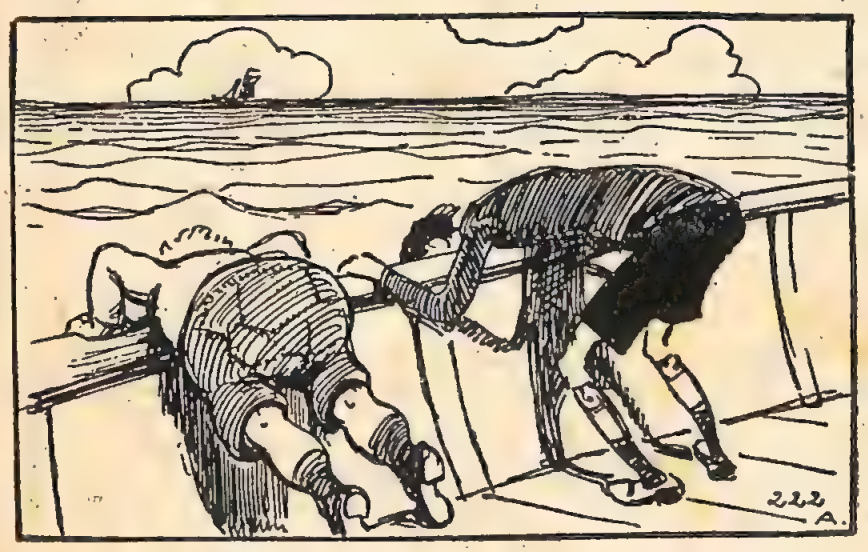

'En waar is nou je grote haai?' vroeg Bonestaak, toen hij zijn boterham op had.

'Die heb ik gevangen met een kromme speld en nou zit ie in m'n broekzak,' zei Bulletje, boos omdat hij dacht, dat z'n vrind twijfelde aan zijn haai.

'Pas dan maar op, dat ie niet in je spek bijt,' kaatste Bonestaak terug.

Bulletje zweeg, maar Bonestaak was erg nieuwsgierig en daarom besloot hij toch nog maar eens te vragen.

'Was-t-ie erg groot!' begon hij na een poosje weer.

'Zowat een meter of zes,' schatte Bulletje. De kok schoot in een lach.

'Hoho!' riep hij. 'Dat waren dan zeker Bulletjesmeters! In gewone maat was ie zeker niet langer dan twee en een half, en da's al mooi genoeg, dunkt me.'

'Maar groot was ie toch,' riep Bulletje, 'en hij zwom zo prachtig naast de boot mee. Jammer, dat je 'm niet gezien hebt, Bonestaak. Dat komt nou van je eigenwijzigheid.'

Bonestaak wilde er niet meer van horen en stapte naar buiten. 't Was prachtig weer en de zee was heel wat rustiger dan de vorige dagen. Het water was diep blauw-groen en de zonnestralen schoten er door als blinkende draden van goud. Ineens meende Bonestaak een vaalblauwe schaduw in het water te zien en toen hij scherper toekeek, herkende hij een grote vis, die snel naast de 'Hercules' meezwom.

'De haai,' schreeuwde hij. 'De haai is teruggekomen!'

Meteen stond Bulletje naast hem.

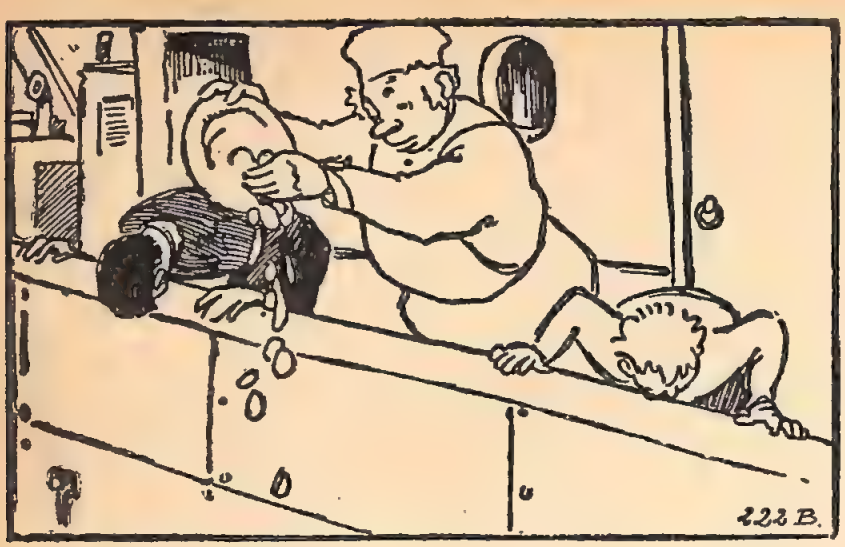

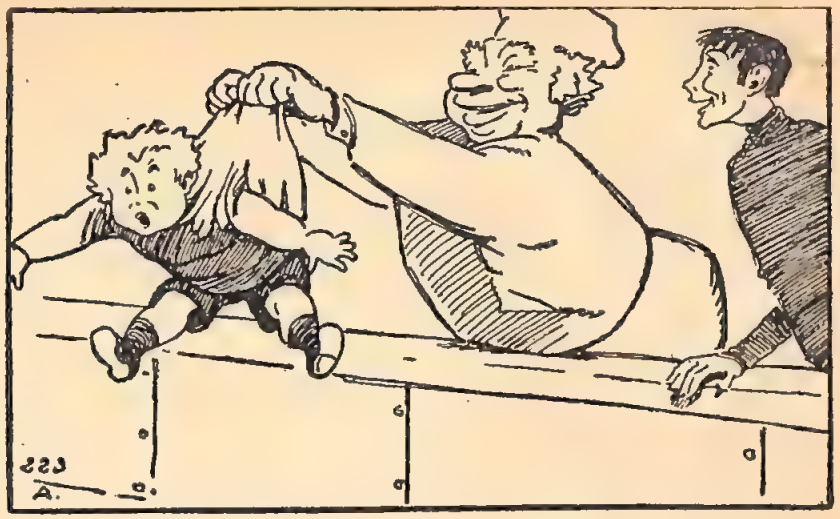

De kok kwam ook kijken.

'Waratje,' zei hij, 'daar heb je de sloeber weer' en meteen smeet hij wat afval van vlees en een restje aardappelen over boord. Bliksemsnel keerde de haai zich op zijn rug, dat zijn blinkend witte buik te zien kwam, schoot ruggelings op het zinkende kliekje af en slokte het met een paar snelle happen weg. Toen draaide hij zich weer om en zwom dicht aan de oppervlakte, naast het schip voort, als een sombere schaduw in het glanzende water.

'Die kan 't nog gauwer dan Bulletje,' zei de kok.

'Reuze,' vond Bonestaak. 'Heb je nog niet wat voor 'm, kok.'

'Zeker!' riep de kok 'en wat een lekker brokje!' en meteen greep hij Bulletje beet en hield hem over de verschansing. Bulletje schreeuwde en spartelde om los te komen en de haai draaide zich alvast op zijn rug, in afwachting van het nieuwe hapje. Maar de kok zette Bulletje lachend weer op zijn benen.

'We zullen 'm toch maar liever wat anders geven,' zei hij. 'Wacht es even.'

Hij ging naar de kombuis en kwam tot grote verbazing van de jongens terug met een handvol scherven van een paar gebroken koffiekommen. Die smeet hij met een zwaai overboord en ze hadden nauwelijks het water aangeraakt, of de haai schoot toe en de scherven verdwenen in zijn openklappende muil.

Bulletje en Bonestaak juichten.

'Die is lelijk beetgenomen,' riep Bulletje en Bonestaak vroeg: 'Zou die ze niet uitspuwen?'

'Welnee,' zei de kok, 'een haai vindt alles even lekker.'

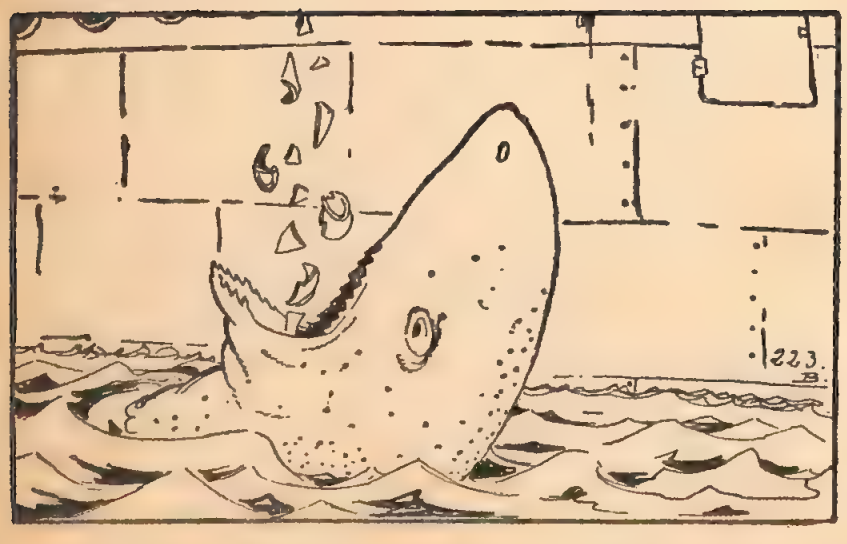

Intussen waren er een paar matrozen bij komen staan. De ene gooide de haai een dotje poetskatoen toe en dat verdween even secuur als het uitgekauwde pruimpje tabak, dat de ander hem cadeau maakte.

'Tjasses,' riep Bulletje griezelend, 'wat een vieze slokop.

'Ja,' zei de ene matroos, 'die vrind kijkt zo nauw niet. En het ergste is, dat als er een van ons overboord viel, die net zo gemoedereerd opgeslokt worden zou als dat dotje poetskatoen. Ik hou niet van die rare meezwemmers.'

'Weet je wat,' zei de ander. 'Ik ga aan de kapitein vragen of we dat loeder mogen vangen.'

'Kan dat?' vroegen Bulletje en Bonestaak belangstellend.

'As-t-ie maar happen wil,' verzekerde de matroos en hij stapte naar de brug.

Vol spanning wachtten de jongens op zijn terugkomst en keken al maar naar de haai, bang dat ie verdwijnen zou, eer ze de kans hadden om hem te vangen. Dat was nog eens vissen!

Maar wat voor hengel zou je daar wel voor moeten gebruiken?

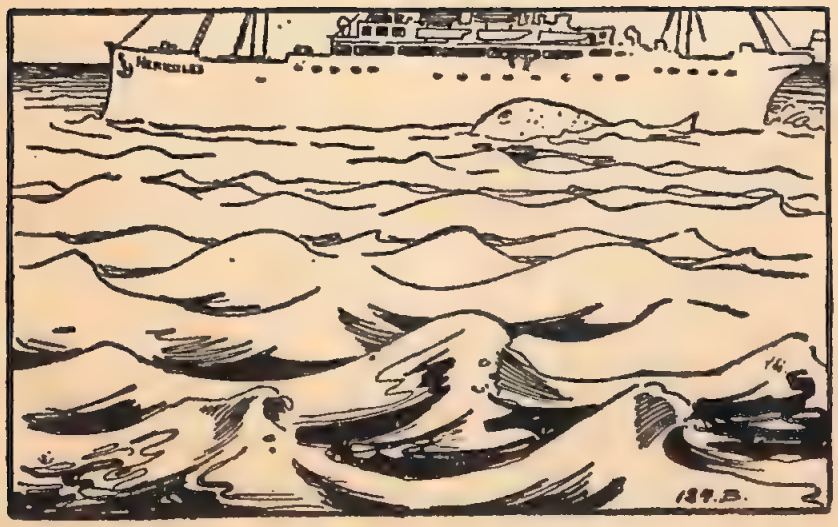

Spoedig kwam de matroos terug, met een teleurgesteld gezicht

'De kapitein wil 't niet hebben,' zei hij.

'Hè, wat jammer! Waarom niet?' vroeg Bonestaak spijtig.

''k Weet niet,' zei de matroos schouderophalend. 'Hij wil 't niet hebben, zeit ie.'

De jongens keken naar de slanke, snelle schaduw, die met prachtig lenige bewegingen naast het schip voortgleed.

'Weet je wat,' zei Bonestaak, 'wij gaan het zelf nog eens aan m'n vader vragen, misschien zegt ie dan wel ja. Ga je mee, Bulletje.'

Maar de kapitein schudde het hoofd en bleef er bij, dat het niet mocht.

'Maar waarom nou niet?' hield Bonestaak vol. ''t Zou net zo leuk zijn.'

'Denk je dat?' vroeg zijn vader. 'Nou, dan heb je een raar idee van leukheid. Weet je hoe dat in z'n werk gaat, een haai vangen?'

Nee, dat wisten de jongens niet.

'Nou, dan zal ik 't je vertellen,' zei de kapitein. 'Als je 't dan nog leuk vindt, mag je je gang gaan.'

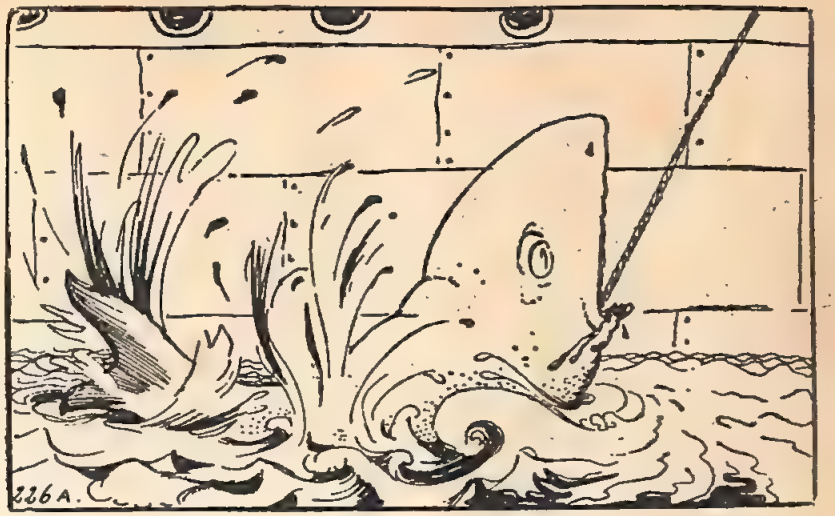

'Ik heb 't vroeger wel es meegemaakt, zie je,' vertelde Bonestaaks vader, 'en daarom wil ik 't nou niet hebben. Eerst maken ze een grote ijzeren haak met een scherpe punt. Die binden ze aan een lange lijn, die over een katrol in de mast gaat Dan slaan ze een dik stuk spek aan de haak en gooien 't zaakje over boord. De haai slokt 't spek op en dan trekken ze hard aan de lijn. De haak schiet met de punt in de haai z'n keel en dan begint ie van de pijn als een dolle te slaan en te rukken om los te komen. Maar hoe meer hij rukt, hoe dieper de punt in z'n keel dringt.

Dan vieren ze de lijn, om de haai wat te laten uitrazen en om hem moe te maken, anders is ie te sterk en kunnen ze'm niet boven water krijgen. Als 't beest dan goed afgebeuld is, doodmoe van 't sjouwen en uitgeput van pijn en bloedverlies, trekken ze 'm aan de lijn uit zee, tot ie boven de verschansing komt. Een staat er klaar met een bijl, want al is ie halfdood, dan slaat ie met z'n staart nog je ribben in mekaar as je te dicht in de buurt komt. Daarom hakken ze 'm levend z'n staart af en dan laten ze 'm in de zon hangen tot ie gestorven is.'

Bulletje en Bonestaak keken elkaar eens aan en dan weer naar het ernstige gezicht van de kapitein.

'Wel?' zei deze, 'vinden jullie die bloedige geschiedenis nou nog zo leuk? Ga dan maar zeggen, dat ze de haai vangen mogen.'

Maar de jongens hadden er helemaal geen zin meer in. Ze hadden zich veel te goed voorgesteld, wat zo'n dier moest lijden, eer hij dood is en geen van beiden vond er meer iets aardigs in.

De matroos aan het stuurrad lachte.

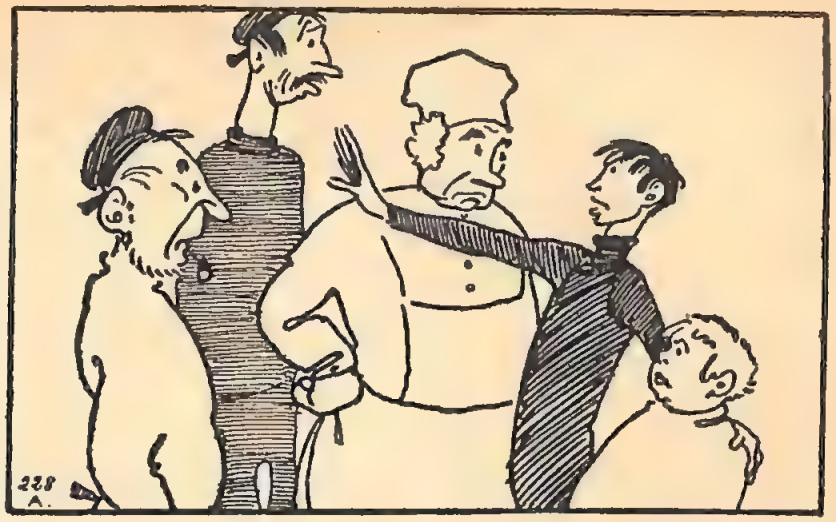

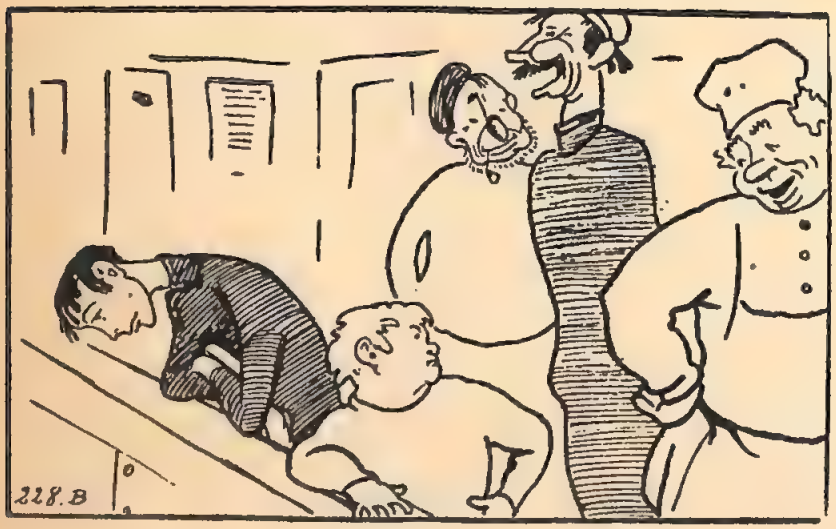

'Nou ja, kapitein,' zei hij toen, 'maar een haai is ook zo lekker niet. Als je over boord valt, vraagt ie ook niet of 't pijn doet, as-t-ie je benen of je kop afbijt.'

'Daar is 't een haai voor,' zei de kapitein. 'Dat beest weet niet beter. Maar wij wel. Als ik in gevaar was, zou ik natuurlijk geen meelij hebben en de haai dood maken als ik kon. Maar voor de aardigheid, zonder dat 'et nodig is, een dier zo martelen, dat zou ik voor een mens nog al haaiïg vinden.'

Bulletje en Bonestaak waren het gloeiend met de kapitein eens en drongen niet verder aan.

Toen Bulletje en Bonestaak weer aan dek kwamen, vroeg de matroos dadelijk: 'Wel? Mag 'et?'

'Et zou mogen als wij 'et wouen,' zei Bonestaak, niet helemaal zonder trots. 'Maar wij willen niet, wat Bulletje?'

'Nee,' zei Bulletje grimmig, 'dat willen we net niet. We zijn geen dierenbeulen.'

'Een lekker dier om meelij mee te hebben!' lachte de matroos. 'Moet je maar eerst es bij 'em in 't water vallen.'

Maar de jongens wouen 't toch niet en ze lieten de matroos lachen. Ze keken naar de grote, vlugge haai en ze griezelden wel als ze aan z'n vervaarlijke tandenbek dachten, maar ze gaven toch de kapitein gelijk: 'et beest was niet wijzer en die vangerij was een gemene martelgeschiedenis. En stilletjes voelden ze zich voldaan, dat Bonestaaks vader ze dat bijtijds aan hun verstand gebracht had en dat ze nou zelf niet meer wouen, al zouden ze het ook mogen. En Bulletje zei met z'n neus in de wind: 'Nee, 't gebeurt niet . . . wij zijn van de haaienbescherming.'

De jongens waren nu helemaal thuis aan boord. Ze kenden al de matrozen en stokers bij hun namen en waren met iedereen goeie maatjes. 's Morgens kregen ze regelmatig les en ze moesten hard leren om hun strenge meester tevreden te stellen, maar ze deden hun best en schoten goed op, ook met de moeilijke zeevaartkunde, die de bootsman hen met alle geweld leren wou. Na enen waren ze vrij en snuffelden het hele schip rond, kropen in alle hoeken en gaten, speelden met Nero of ze zelf jonge honden waren en voelden zich zo lekker als nooit te voren.

Het weer bleef prachtig. De zon brandde hun gezicht bruin en ze hadden soms ruzie om de vraag, wie er het meest zeemansachtig uitzag. Bonestaak liep met onverschillig slingerende benen en beweerde, dat ie de echte zeebenen al had, en dat Bulletje die nooit krijgen zou, omdat ie te veel op een luchtballon leek met een paar kleine ducdalven er onder.

En de 'Herkules' schoof aldoor rustig over de deinende oceaan, eenzaam onder de hoge, strakke lucht, dagen achtereen zonder dat ze een ander schip zagen.

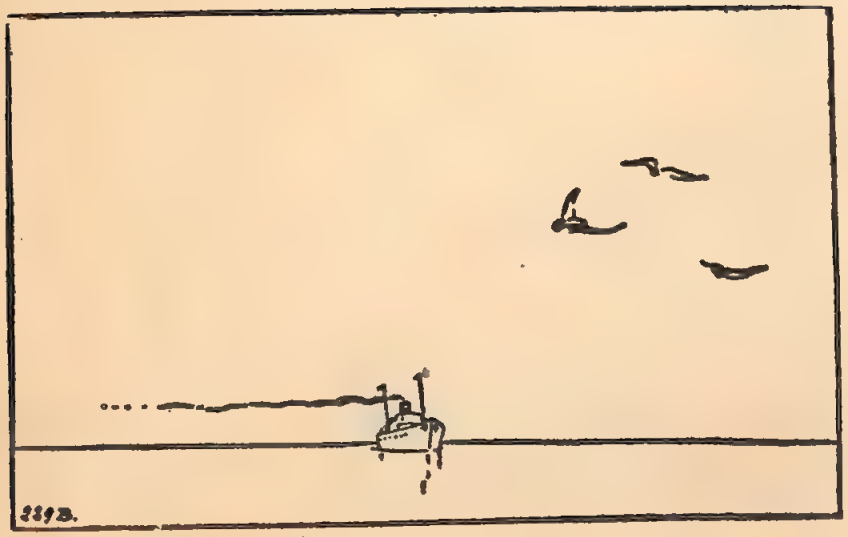

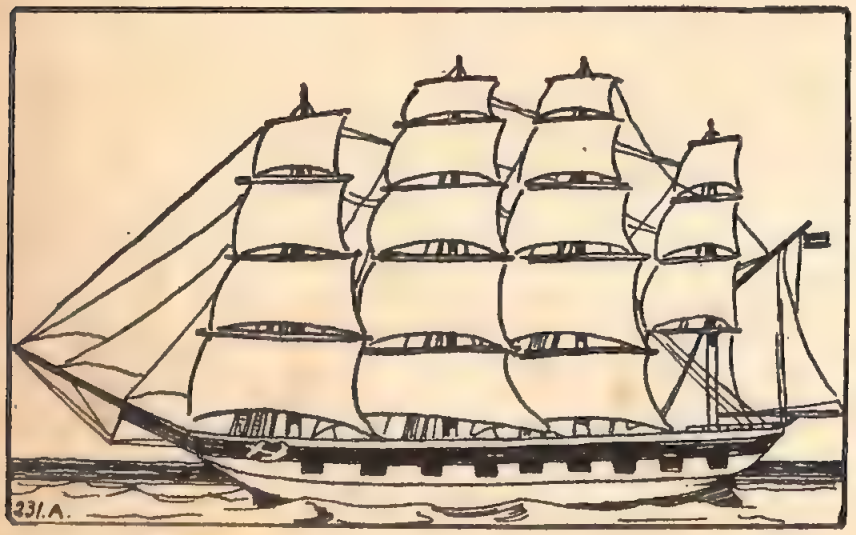

Op een middag zaten Bulletje en Bonestaak weer eens op de brug, toen Ouwe Hein de roerganger kwam aflossen.

'Da's waar ook,' zei Bonestaak ineens. 'Je zou ons nog altijd die geschiedenis van de zeerovers vertellen, Hein!'

'Hè, ja,' viel Bulletje hem bij, 'toe Hein, dat kan je nou net es fijn doen . . . Doe je 't.'

Hein krabde achter z'n oor, zette z'n mutsje wat achteruit en zei wantrouwig: 'Ja, maar, zie je, jullie geloven me zo slecht, geloof ik.'

'Helemaal niet!' betuigde Bulletje ijverig. 'Van die getemde haai hebben we toch dadelijk geloofd!'

'Heus?' vroeg Hein nog niet helemaal gerustgesteld.

'Echt waar,' riepen de jongens allebei tegelijk.

'Ja, zie je,' zei Hein peinzend, 'voor die verhalen van mij heb je nog al wat geloof nodig, want ik heb zulke wonderlijke dingen beleefd. Daar heb je nou de geschiedenis met die zeerovers . . die willen de meeste mensen niet geloven en 't is toch allemaal echt waar gebeurd.'

'Vertellen! Vertellen!' riepen Bulletje en Bonestaak en ze schikten zich lekker bijeen om beter van het verhaal te genieten.

'Nou,' begon Hein, 'luister dan maar. Ik voer in m'n jonge jaren — 'k zal zowat een aap van een jaar of negentien geweest zijn — op de "Mathilde", een grote viermaster, een prachtschip. Jonge as die al z'n zeilen op had, snee die as een scheermes door 'et water en we hielden allemaal veel van de schuit en poetsten en boenden de hele dag om 'm proper en blinkend te houen. De kaptein was een bullebak in z'n mond, zo sterk as een reus en de beste kerel, die ooit op zee gevaren heeft.

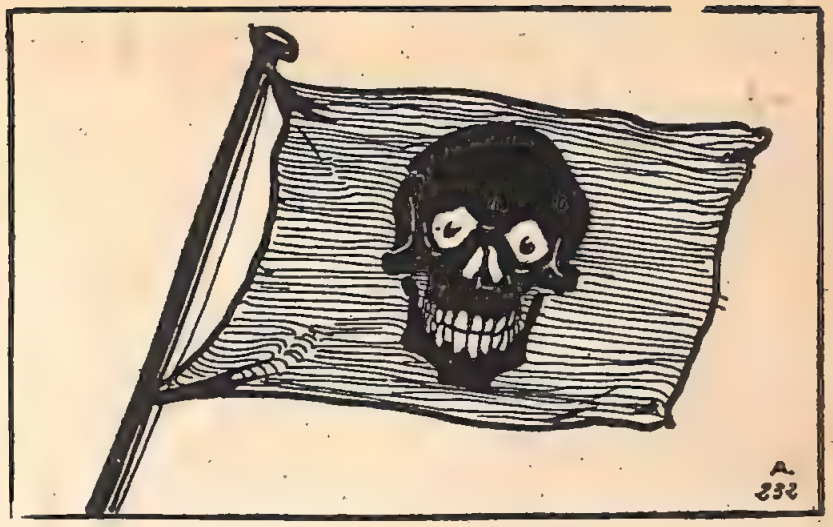

Nou waren we op een keer met een kostbare lading onderweg van Curaçao naar Sydney. Weet je waar die plaatsen liggen?'

'In West-Indië en Australië,' antwoordde Bulletje dadelijk.

'Je bent een knap dikkertje,' prees Hein. 'Nou, we moesten dus langs de kust van Zuid-Amerika en ze hadden ons gewaarschuwd om goed uit te kijken, want 't was daar in die tijd niet pluis: 't wemelde van de piraten. Zo noemen ze de zeerovers daar. En op een dag, daar komt in eens achter een eilandje een klein schoenertje uitschieten en zeilt schuin op ons af.'

'Dat waren de piraten,' zei Bonestaak beslist.

'Precies,' gaf Hein toe, 'maar daar hadden we nou toch helemaal geen erg in. Dat kleine, vlugge ding kwam pijlsnel op ons af. Wij hesen de vlag om te laten zien, dat we Hollanders waren. Dat doe je op zee om mekaar gedag te zeggen, weet je. En je kan geloven, dat we schrokken, toen dat kwieke schoenertje een rooie vlag hees met een zwarte doodskop d'r in: de vlag van de zeerovers. Alles schreeuwde door mekaar: "de piraten! de piraten!"

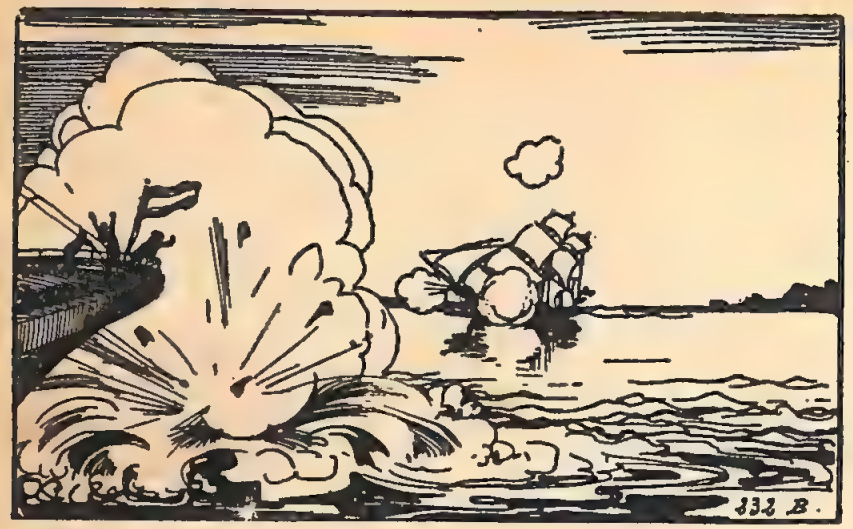

Meteen schiet de rover een kanon af en de kogel vloog voor de boeg van ons schip in het water. Dat betekende stoppen en bijdraaien. Maar jawel! Dan moest je net bij onze ouwe kommen. "Alle hens an dek!" schreeuwt ie, "en alle zeilen bijzetten. We moeten zien, dat we dat kleine loeder ontlopen." En wij aan 't werk . . . Man, de "Mathilde" vloog over het water . . . Maar de schoener van de zeerover vloog harder. En dat schorem begon met kleine kanonnetjes op ons te paffen, dat et ijzer om je oren huilde . . . brrr! ik ril nog as ik er aan denk.

En d'r hielp geen moedertje lief aan: we konden 'em niet ontlopen . . Een mooie toestand! We hadden natuurlijk zo goed als geen wapens aan boord. Alleen de kapitein en de stuurman hadden een revolver. Een paar van ons lagen al op apegapen, eer de smerige rover bij ons was: geraakt door de kanonskogels. Iedereen greep wat ie maar grijpen kon om z'n leven zo duur mogelijk te verkopen, want we wisten, dat je van die kerels geen genade te wachten had. Ik pakte een grote bijl van de scheepstimmerman en ik dacht: laat ze nou maar opkomen!

Met een prachtige zwaai brasten ze bij en schoten vlak langs de "Mathilde". Meteen gooiden ze touwen met haken in ons want en daar kwamen de kerels als apen overgeklommen. Bakkesen om je een ongeluk te schrikken, bruin as koffie, met woeste baarden en witte tanden. En schreeuwen dat ze deden! Almaar: "Caramba" en: "Vulgame Diós!" en weet ik veel wat nog meer voor koeterwaals, maar 't klonk akelig, dat kan ik je verzekeren. En daar ging 'et van dik hout zaagt men planken. Vecht je niet zo heb je niet!'

'Hè, wat akelig!' bibberde Bulletje.

'Akelig?' zei Bonestaak strijdlustig... 'Juist fijn, niet Hein?'

'Dat rijmt,' zei Hein, 'maar 'et klopt niet. Bulletje heeft groot gelijk. 't Was wat akelig.. al die mensen die mekaar nog nooit gezien hadden en die mekaar te lijf gingen met messen en bijlen en sabels en revolvers, om mekaar as beesten dood te maken. Nee, Bonestaak, nou zie ik toch, dat Bulletje betere hersens heeft dan jij. Wie vindt er zoiets nou fijn!...'

'Nou, jij deed toch ook mee,' zei Bonestaak beledigd.

'Ik moest wel,' verdedigde Hein zich. 'Maar daarom vond ik het nog niet fijn. 'k Had alleen weinig zin om me door zo'n woeste baardaap naar de andere wereld te laten helpen. Van al die vechterij zal ik je maar niet veel vertellen. 't Voornaamste is, dat ik na heel wat geplukhaar, op 'et achterschip alleen aan 't knokken was met de roverhoofdman, hij met een grote sabel en ik met m'n bijl. We zwaaiden en we hakten allebei of we gek geworden waren en we sprongen as kakkerlakken om mekaar heen om de slagen te ontwijken.'

En toen gebeurde d'r iets zó raars, dat ik nooit gedacht had, dat zo iets mogelijk was. Ik beef nog as ik er an denk.'

Hein keek peinzend over de zee en stak een nieuw pruimpje achter z'n kiezen De pauze duurde Bonestaak veel te lang en ongeduldig vroeg hij: 'Nou Hein . . . wat gebeurde er toen? Vertel nou door!'

'Ja,' zei Hein bedenkelijk, 'ik weet eigenlijk niet, of ik 'et wel vertellen zal. 't Klinkt zo ongelofelijk, zie je en ik ben bang, dat jullie denken zullen, dat ik maar wat sta op te scheppen.'

Bulletje en Bonestaak putten zich uit in verontwaardigde protesten: ze zouden alles geloven, wat Hein vertelde.

'Heus?' vroeg Hein wantrouwig.

'Alles,' herhaalden de jongens en Bulletje lei, om aan alle twijfel een eind te maken, z'n hand op z'n hart.

'Dan is 't goed,' zei Hein opgelucht. "t Is maar, weet je, ik heb er een hekel an, as de mensen denken, dat ik ze wat sta wijs te maken, want liegen, daar heb ik zo'n hekel an.'

Dat wisten de jongens al lang. Hein vertelde verder.

'Nou, ik zei dan, dat we as kakkerlakken om mekaar rondsprongen en naar mekaar hakten, die roverhoofdman en ik, hè? En toen, op een ogenblik, slaan we allebei tegelijk op mekaar in en wat denk je?' . . . We slaan mekaar met één slag, pats . . de kop af! . . . allebei tegelijk. Ik had een ogenblikje een raar, duizelig gevoel, maar dat duurde maar een seconde. Want onder de slag liepen we allebei hard door in ons kringetje en ik voel iets op m'n hals, grijp . . . daar staat een hoofd op m'n nek, dat ik met allebei m'n handen vast er op druk.

En, verbeeld je hoe ik schrik! . . . daar zie ik tegenover me een ander staan, die ook z'n hoofd op z'n schouders drukt en die ander . . . die heeft zowaar mijn gezicht! Wel, me jonges, ik moet je eerlijk bekennen, dat ik dacht, dat ik gek geworden was! En m'n eigen gezicht keek me net zo stomverbaasd aan as ik zelf er naar keek. Meteen voel ik een ruige, dichte baard an m'n wangen en toen begon ik er zo'n beetje van te begrijpen: door de snelheid waren we precies onder mekaars afgeslagen kop gekomen en nou had ik et hoofd van de roverhoofdman op m'n romp staan!'

'Maar bloedde je dan niet vreselijk?' vroeg Bulletje met een bleek gezicht.

'Daar had ik geen tijd voor,' verklaarde Hein. 'Alles was veel te gauw gegaan en daar in die warme streken groeit alles verbazend gauw an, zie je. En wat een geluk, dat die hoofden precies op onze nekken pasten, niet? . . . Of ze d'r voor gemaakt waren! . . . Toch stonden we, helemaal in de war tegenover elkaar en hielden onze hoofden vast, bang, dat ze over 't dek zouden vallen, zodra we ze loslieten.

Toen kwamen er in eens een hele zwerm rovers schreeuwend op ons afhollen en had je die verbouwereerde gezichten moeten zien van al die slampampers. Kan je begrijpen: daar stond hun hoofdman met gewone matrozenkleren an en een Hollandse matroos met de kleren van hun hoofdman. En die twee stonden tegenover mekaar en hielden allebei hun hoofd met de handen vast en keken mekaar aan of ze betoverd waren! Geen mens, die er wat van begreep. Als zoutpilaren stonden ze om ons heen.

Dat duurde zo een heel poosje. Maar in eens springt er zo'n grote zeerover op de man tegenover me af en heft z'n sabel op om 'em nog es z'n kop af te slaan. 't Zweet brak me uit van angst voor m'n eigen hoofd en ik wou roepen: "Sakkerloot, wil je dat 'es laten, lelijke kerel."

En denk nou es, hoe verschrikkelijk ik schrok, toen ik een vreemde, zware stem hoorde bulderen: "Caramba" . . . en nog wat potjeslatijn d'r achter, dat ik nou glad vergeten ben.

Dat was natuurlijk de stem van het vreemde hoofd op m'n schouders, dat z'n eigen taal sprak, maar ik kan je wel vertellen, dat 'k me half lam schrok. Zo erg, dat ik m'n handen liet zakken. Maar 't hoofd bleef staan. 't Was al vastgegroeid. Ja, zoals ik zei: 't groeit kolossaal gauw daar in die warme luchtstreken.

De rover met z'n sabel schrok ook en ging gauw achteruit met een bang gezicht. Je kon wel zien, dat die roverhoofdman bar de baas speelde over z'n mannetjes. Ze dorsten geen van allen meer een vin te verroeren.

Ik begreep, dat ik gauw wat doen moest, omdat die woeste kerels me zo wantrouwig aankeken en ik zei met die vreemde stem, waar ik zelf nog een beetje bang voor was en in de vreemde taal — Spaans was het — die het hoofd alleen spreken kon: "Die kerel heeft me eerst bewusteloos geslagen en toen me kleren aangetrokken. Neem 'em ze af. Vlug een beetje."

De hoofdman werd aangegrepen en al z'n geschreeuw hielp 'em niks, want mijn hoofd op zijn schouders sprak Hollands en daar verstonden ze niks van.

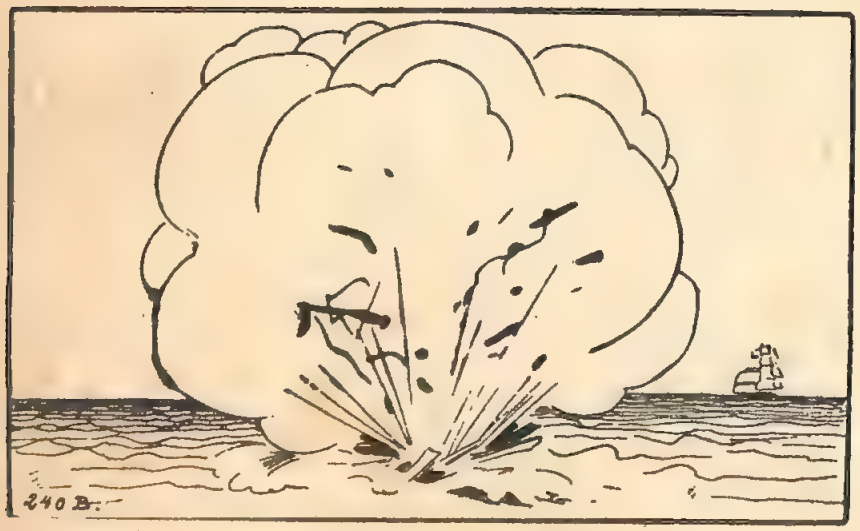

Al heel gauw had ik het mooie pakje van die zeerover an en hij mijn trui en pilowbroek. Ik kan je verzekeren, dat ik op m'n benen stond te beven en dat 'et kouwe zweet me op m'n voorhoofd stond. Waar moest dat alles op uitdraaien? Daar was ik in eens kapitein van de zeerovers en tegenover me stond een geboeide vent met mijn hoofd op z'n schouders en keek me zo gemeen an as ik niet wist, dat mijn gezicht kijken kon. Jonge, jonge, wat was dat een rare gewaarwording!

"Zullen we die sallemander over boord smijten, kap'tein?' vroeg een van de rovers, die zo'n beetje onderaanvoerder scheen te zijn.

Ik schrok me half een hoedje! Dan was ik m'n hoofd voor goed kwijt geweest!

"Nee, nee!" riep ik gauw. "We zullen die vent meenemen als gevangene. Kan die voor ons werken."

Dat deed me weer een beetje goed, zie je, de gedachte, dat die boef, die daar brutaalweg met mijn hoofd op z'n romp stond, voor me zou moeten werken.

Zo werd de ander dan aan boord van het roofschip gebracht en alles wat in de "Mathilde" maar waarde had, gapten ze en sleepten ze ook in hun schoener over. De hele bemanning van ons Hollandse vaartuig hadden die smerige sloebers vermoord en toen alles overgebracht was, lieten ze de "Mathilde" met een bom uit mekaar vliegen. De tranen sprongen me in m'n ogen, toen ik ons prachtige schip naar de kelder zag gaan. En toen ik zag, dat de gewezen hoofdman lachte, gaf ik 'em een pats om m'n eigen hoofd, dat ie suizebolde.'

'En voelde je d'r zelf niks van?' vroeg Bulletje nieuwsgierig.

'Nee,' antwoordde Hein. 'En daar stond ik op dat ogenblik eigenlijk net zo gek van te kijken as jij nou. 't Is een raar iets, hoor, om een klap in je eigen gezicht te geven, al staat 'et dan ook op een ander z'n lijf, en ik heb 'et ook nooit meer gedaan, want ik griezelde d'r zelf van . . .

Afijn, ik was roverhoofdman en kapitein van het schip en het hoofd op m'n schouders wist alles precies, wat er gebeuren moest.

Ik gaf bevelen en standjes of ik 'et m'n leven lang gedaan had en ik stuurde tussen eilandjes door en puntige klippen, zo zeker en precies as de beste loods. En toch, zie je, was ik een beetje benieuwd, waar we uit zouen komen en wat ik daar allemaal vinden zou. En al die vreemde snoeshanen sprak ik met 'er eigen naam an en telkens verwonderde ik me toch ook weer, dat alles zo goed uitkwam. 't Was raar. 't Was allemachtig raar. En die vroegere hoofdman zat geboeid in een hoekje van de brug en m'n eigen hoofd keek al maar door naar me, of 'et me op wou eten.

Toen kwamen we om een hoek heen in een mooie, kleine baai, waar o zo een lief stadje tegen de bergen lag. De rovers hadden al lang alle wapens weggeborgen en d'r eigen aangekleed as gewoon zeevolk. Van de mast was die gemene roversvlag verdwenen en wapperde een Spaanse. Zo as we de baai inkomen, draait er een Engels oorlogsschip bij en vraagt of we iets gehoord of gezien hebben van de zeerovers. En dat boeventuig aan boord aan 't grinniken.

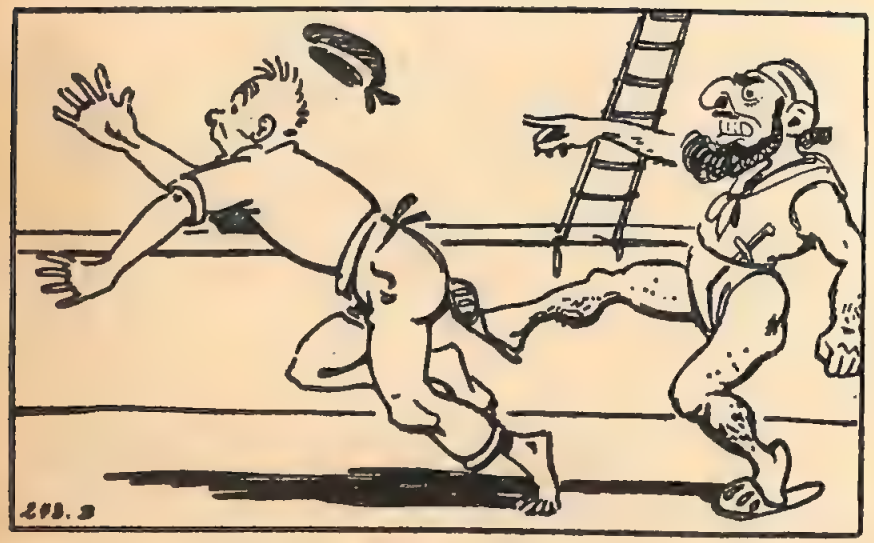

Nou, ik zeg van nee, hè, en we gaan voor de stad in de baai voor anker. 's Avonds kwamen d'r een stuk of wat kerels aan boord in grote mantels en met kolossale, breedgerande hoeden op d'r kop. Dat waren eerlijke kooplui uit het stadje, net zulk boeventuig als de rovers zelf. Die kochten voor een lief sommetje de hele lading van ons af en de volgende dag kwamen er kleine scheepjes langs-zij en namen rustig de hele gestolen boel over, net of 'et een doodeerlijke zaak betrof.

Toen de hele zaak afgehandeld was, zeilden we weg en in de open zee werd vergadering gehouden om de buit te verdelen. De helft was voor mij as kapitein. De rest werd naar de verschillende rangen verdeeld. Ik werd duizelig, toen ik al die zakken met Spaanse gouwetientjes zag, die ik in de gauwigheid "verdiend" had! . . . As ik ze nou nog had, zou je me hier niet as gewoon matroos an het stuurrad zien staan, hoor! . . . Jonge nee . . . En weet je wie niks kreeg? De echte kapitein met mijn hoofd. Je had die snuiter moeten zien kijken! . . .'

'En wat heb je met al dat geld gedaan?' vroeg Bulletje. 'Heb je nou niks meer d'r van?'

'Geduld een beetje, jochie,' kalmeerde Hein. 'Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd. As 't zo ver is, zal je wel horen, waarom ik dat geld niet meer heb . . . Dat gewezen opperhoofd van de zeerovers had een slecht leven. Hij moest sjouwen as een ezel en hij kreeg schoppen onder z'n broek as loon. Alleen had ik de mannen verboden om hem op z'n hoofd te slaan . . . 't Was en 't bleef mijn hoofd en ik kon 'et niet aanzien, dat 'et mishandeld werd.

Door een warwinkel van rotseilandjes en klippen voeren we naar een onbekend gedeelte van de kust en daar vielen we in een prachtig beschutte kleine haven, waaraan een dorp van blokhuizen gebouwd was: het roversdorp Vlak erachter stonden steile bergen, zodat je d'r alleen van de zee af bij kon komen en dat was niet gemakkelijk: wie het vaarwater niet kende, moest vast en zeker schipbreuk lijden op de rotsen. Dat hadden die schooiers knapjes uitgerekend!

Toen we de haven binnenliepen stond de hele bevolking van 'et dorp an de kant. Kinderen, vrouwen en de gewonden van vroegere tochten. We hadden de roversvlag weer in top en dat was een teken, dat we met goeie buit thuis kwamen! De mensen gilden en schreeuwden, dat horen en zien je verging . . . Ze namen d'r muts af en bogen as knipmessen. Ik groette ze genadig en liep er tussen door. En toen kwam er weer een nieuwe schrik!

'Wat dan?' vroeg Bonestaak, toen Hein zweeg. 'Wat gebeurde d'r toen?'

Hein zuchtte diep.

'Wel,' zei hij, 'toen ik tussen de mensen door was, kwamen d'r in eens twee kinderen op me afspringen, een jongen en een meisje van een jaar of tien elf, met bruine gezichten en donkere ogen en woeste zwarte haarbossen. Die vlogen me om m'n hals en zoenden me en noemden me vader! . . . Ja, dat mot je niet uitboezeroenen! Dat waren natuurlijk de kinderen van die schooier, die z'n kop ik droeg!

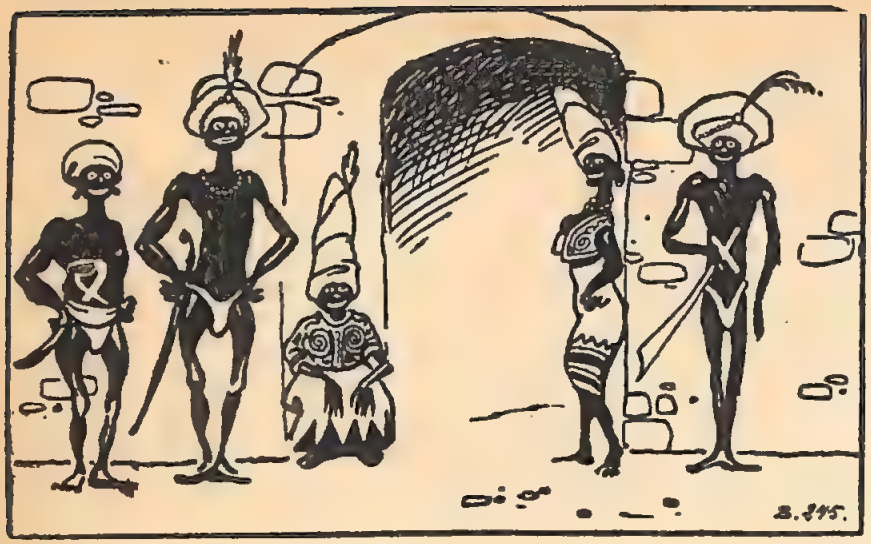

't Waren echte wildebrassen, zo van jullie soort, alleen keken ze me niet zo stom an. Maar ik zweette van angst bij de gedachte, dat ik zo meteen voor d'r moeder zou staan! . . Gelukkig was de schoelje weduwnaar, anders had ik helemaal geen raad geweten!

'Et mooiste huis van 'et dorp was 'et mijne en voor de deur stonden drie grote negers en twee negerinnen met gebloemde japonnen en bespottelijke grote mutsen op, te grijnzen as apen. Dat was m'n dienstpersoneel.

En toen ik daar zo lekker in een grote leunstoel zat met een kruik ouwe Spaanse wijn en een fijn maaltje in m'n buik en op elke knie een lachende spring-in-'t-veld, die honderd uit babbelde, dacht ik an de eigenlijke vader, die aan boord opgesloten zat en water en brood kreeg te slikken. De schobbejak verdiende het dubbel en dwars, maar toch kreeg ik meelij met 'em. En ik stuurde een van m'n negers naar boord om 'em te halen. Tegen de kinderen zei ik: "Ik heb een blanke slaaf voor jullie meegebracht."

De stakkers klapten in hun handen van blijdschap. Ze hadden d'r geen flauw idee van, dat ze d'r eigen vader met een vreemd hoofd as slaaf kregen. In eens hield 'et meisje m'n hand vast en zei: "Vader, wat heb je toch een rare handen gekregen! Zoo ruw en vol met eelt . . . en zulke dikke vingers."

Ik schrok ervan en ik wist eerst niet wat ik zeggen moest. Toen vertelde ik maar gauw, dat 'et een moeilijke reis geweest was en dat ik hard had moeten meewerken.

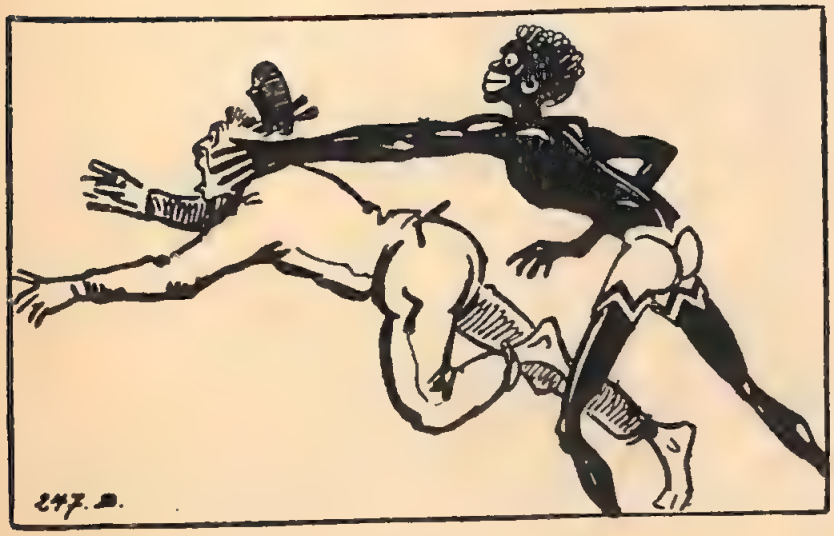

"Ja maar vader," zei de jongen toen, "vroeger had je toch zulke mooie gladde, blanke handen.En nou staan d'r grote blauwe ankers op."

Ze keken me zo raar, wantrouwig aan, dat ik er akelig van werd. Ik stak m'n handen in m'n zakken en ik zei: "Die heb ik er onderweg op laten tatoeëren. Dat hebben toch alle zeelui."

"En u vond et altijd zo vies," zei 't meisje.

Gelukkig kwam toen net de neger terug met z'n gevangene. Zodra de vent de kinderen zag, vloog ie d'r op af, maar de neger dacht zeker, dat ie ze kwaad wou doen, want hij gaf 'em een opstopper, dat ie driemaal over mijn hoofd vloog en in eens met een verbouwereerd gezicht in een hoek van de kamer naar ons zat te kijken.

De kinderen keken naar de vreemde vent en het meisje trok d'r neusje op en zei: "Wat een lelijk gezicht heeft die kerel."

Bulletje schoot in de lach en Bonestaak grijnsde verheugd.

'En dat was nog al jouw gezicht, Hein!' schaterde Bulletje.

Hein keek beledigd.

'Je hoeft niet zo te grinniken,' zei hij boos. 'Dat nest van een meid had altijd van die brutale praatjes. Van mooi of lelijk wist ze niks af. As je niet zo bruin was as koffie en geen bos kokesvezels in je gezicht had, vond ze je lelijk. Zo kwam 'et.'

Hij keek dreigend naar Bulletje en Bonestaak, die hun lach maar moeilijk konden inslikken

'As je me soms ook te lelijk vindt,' zei Hein boos. 'Je hoeft niet langer naar me te kijken as je wilt. Je kunt ook van de brug gaan.'

'O nee!' riep Bulletje ontsteld. 'Je hebt juist zo'n aardig gezicht, Hein . . . Vooral als je vertelt!'

Heins gezicht klaarde op.

'Dan zal ik maar gauw verder gaan,' zei hij tevreden.

'Ik had daar onder die rovers nog zo'n kwaad leven niet. Iedereen liep 'et vuur uit zijn sloffen voor me. Die negers zaten me de hele dag achterna met lekkere dingen, met sigaren en fijne tabak, met wijn en het heerlijkste eten, dat je hartje maar kan begeren.

En intussen liep die slampamper van een roverhoofdman schuw rond met mijn goed hoofdje en werd overal uitgescholden en afgeranseld, waar ie mijn gezicht maar dorst te vertonen.'

'Arme stumper,' zei Bulletje medelijdend.

'Vin je?' vroeg Hein verwonderd. 'Nou, ik helemaal niet, hoor! De schooier had 'et royaal verdiend met z'n vuile zeeroversstreken! Licht dat één ding, dat ie gestolen had, hem ook es wat last bezorgde . . . Langzamerhand begon ie ook Spaans te leren en eens op een dag, toen ik langs de zeekant liep, zag ik een opstootje en daar werd gelachen en gejoeld en toen de matrozen mij zagen, wenkten ze en riepen: "Capitano! . . . Kom es hiero!"

'Ik er op af hè, en wat was 'et geval? Daar stond me die stiekemerd met veel misbaar te vertellen, dat hij de kapitein was en ik z'n hoofd gestolen had, afijn . . . 'et zelfde verhaal, dat ik jullie nou vertel. Maar die rovers lachten zich een kriek en geloofden er niks van. Ze dachten, dat de vent stapelkrankjorem geworden was en ze jouwden 'em uit en ik haalde m'n schouders op en de vent begon hoe langer hoe harder te schreeuwen. Toen werd ie in eens razend van woede en wou me aanvliegen.

Maar dat kan je begrijpen! Daar waren de rovers niet van gediend, dat hun beminde capitano aangevlogen werd! En voor ik goed en wel wist wat er gebeurde, hadden ze 'm al opgepakt en 'm vierkant van de hoge oever in zee gesmeten. Daar lag ie te spartelen! Een paar van die rauwe gasten trokken d'r pistool en wouen 'em wat luchtgaatjes in z'n vel schieten. Maar ik dacht aan m'n dierbaar hoofd en verbood 'et natuurlijk. Toen lieten ze 'm naar de kant zwemmen.

't Was een raar leven . . . Af en toe moest ik met die lieve jongens een strooptocht ondernemen en 'n paar schepen beroven. M'n hoofd deed rustig mee, maar m'n eerlijke ouwe hart vond 'et verschrikkelijk. Ik liet op de geroofde schepen voortaan de bemanning leven, op voorwaarde, dat ze ons niet vervolgen zouden. De rovers vonden dat misselijk flauw, maar as ik in 't Spaans tegen ze begon te blaffen en de zwarte ogen van de kap'tein flink liet rollen, staken ze d'r gemene moordwapens op en zwegen as moffen.

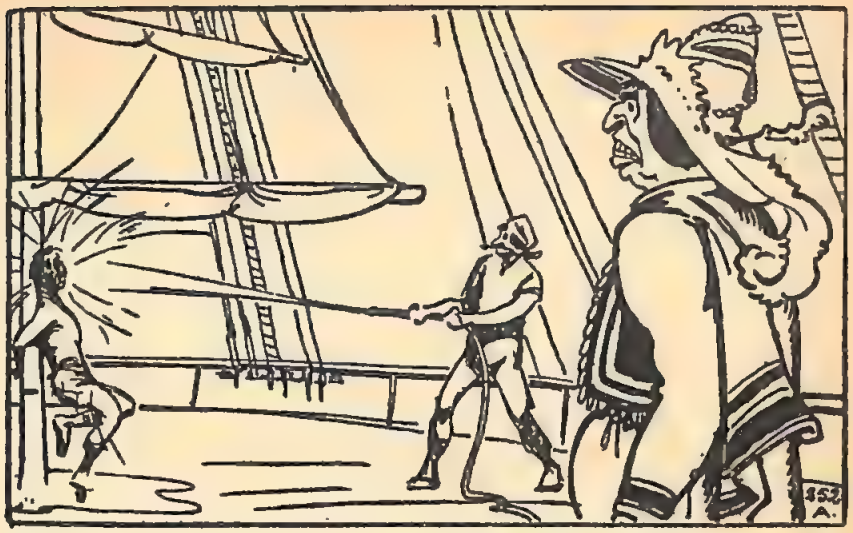

En die vent met mijn hoofd was altijd in m'n buurt. Hij sloop overal achter me an as een hond. Niet uit trouw, maar omdat ie net as ik, hoopte, z'n hoofd weer 'es terug te krijgen. En elke morgen was ons eerste werk, mekaar op te zoeken en te zien, hoe 'et met ons hoofd gesteld was. Hij had z'n eigen een beetje in de toestand geschikt en ik moet eerlijk zeggen, dat ie me nog al schappeljk bediende. En voor de kinderen was ie as een vader . . . Geen wonder! z'n eigen hart zat nog altijd op de ouwe plaats.

Op een goeie dag liet ik, om 'm te plagen, de lange, woeste baard van m'n gezicht scheren. Here m'n tijd, wat schrok de kerel, toen ie me zo zag! Hij begon te keer te gaan as een varken en van kwaadaardigheid smeerde hij toen zijn gezicht (dat eigenlijk mijn gezicht was) met roet in en grijnsde as een idioot. Toen werd *ik* woest en ik liet 'em op 'et achterdek vastbinden en met de scheepsbrandspuit net zolang op z'n facie spuiten, tot ie weer zo blank was as melk.

Maar, zie je, eigenlijk waren we toch alle twee erg ongelukkig en alle twee om dezelfde reden. Soms zaten we wel een uur tegenover mekaar en keken naar ons eigen dierbaar gezicht en verlangden ons eigen hoofd terug. We kregen compleet heimwee naar onze hoofden en dat verdriet bracht ons dichter bij mekaar. Uit vriendelijkheid liet ik de baard weer aangroeien en uit dankbaarheid daarover waste hij mijn gezicht extra netjes en kamde m'n haren zo keurig as een stadsheertje.

In die tijd kwamen we op een zwerftocht ook es in de buurt van Europa en toen besloot ik, naar Amsterdam te zeilen. We komen d'r an en in de vreugde van 'et terug zijn vergeet ik alles en ik vlieg naar huis Door 'er raam zie ik m'n moeder en m'n meisje zitten (ik was toen nog niet getrouwd, weet je) en ik stuif naar binnen.

"Dag, moeder! . . . Dag, Marie!" schreeuwde ik en dol van vreugde val ik ze allebei om d'r hals en zoen ze, dat 'et klapt.'

'Kon je toen in eens weer Hollands praten?' vroeg Bonestaak vals.

Hein keek verbouwereerd op en Bulletje moest heel even lachen. Maar de ouwe zeebonk was niet zo heel gauw verlegen en zei minachtend: 'Dat had ik natuurlijk al lang weer van de rover van mijn hoofd afgeluisterd . . . Nou . . . wat denk je? Die vrouwen an 't gillen en hulp roepen! . . . "Een vreemde kerel in huis! . . . Help! Help . . . Moord! . . ." En ze sloegen me finaal op m'n gezicht. De buren kwamen d'r aan te pas. Ik wou alles uitleggen, maar geen mens geloofde me en met z'n allen trapten ze me gladweg de straat op.

Dat was hard voor me, hoor! En ik dorst niet meer terug te komen, want ze dreigden me met de politie en daar had ik in die dagen niet van terug.

Toen ik weer aan boord kwam, zat ik te grienen as een kwajongen in m'n kajuit. En daar kwam de ander bij me. Hij vroeg wat er was, maar ik was zo giftig, da'k em wel had kunnen afranselen. Ik schold 'em uit voor alles wat ik maar bedenken kon. Hij bleef erg kalm en zei: "Kan je-n-es bedenken, wat ik een verdriet had om m'n kinderen."

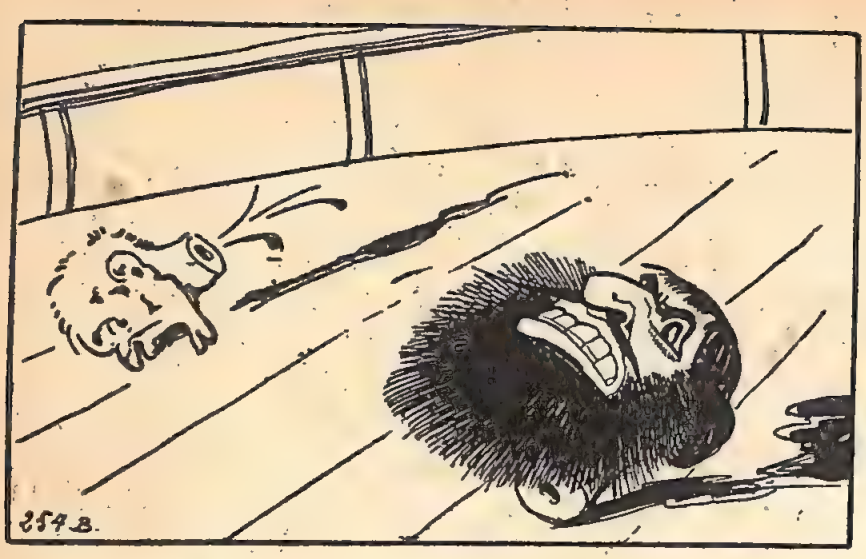

Daar had ik eigenlijk nooit zo over gedacht, maar toen ik zag, dat ie ook tranen in m'n ogen kreeg, schoot m'n gemoed vol en voor 'et eerst gaf ik 'em een hand.

"We zijn een paar ongelukkige stakkers," zei ik. "We moeten mekaar maar zo'n beetje zien te troosten."

"Waren onze koppen maar liever over 't dek gerold," zuchtte hij. "Hadden we ten minste al die narigheid niet gehad."

En daar zaten we weer tegenover mekaar en keken verlangend naar onze hoofden op mekaars schouders en wisten geen raad van verdriet.

Net kwam d'r een matroos binnen en die bracht "Het Volk". Ik ga de krant zitten lezen en daar zie ik een bericht over een beroemde Amerikaanse professor, die de moeilijkste operaties met 'et grootste gemak doet. Die zette de oren van verschillende mensen aan mekaars hoofd en hij had iemand met een zieke keel de gezonde strot van een geit in z'n hals gezet zonder dat ie 'et haast gemerkt had. Alleen blaatte die een beetje as-t-ie honger had. Ik laat 'et bericht aan m'n vriend met mijn hoofd lezen en we keken mekaar nadenkend aan.

"Wel," zeg ik zo tegen 'em, "wat denk je d'r van? Zou jij durven?"

"Ik wel," zeit ie dadelijk. "Zo is 'et toch ook geen leven. Als jij durft, wil ik 'et ook proberen."

"De andere manier was eigenlijk makkelijker," zeg ik.

"Ja, maar een beetje gevaarlijk," vond hij. "Als je even te kort of te ver springt, ben je alles kwijt."

"Dus de professor?" vraag ik.

"De professor," zeit ie vastbesloten.

Toen liet ik dadelijk het anker lichten en wij naar Amerika.

Die professor was een ouwe man met een lange witte baard en had een grote bril op. Hij wou ons verhaal eerst niet geloven en lachte, dat ie schudde. Maar toen ik 'em liet zien, dat m'n lijf veel blanker was dan m'n gezicht en de ander z'n lijf net zo'n kleur had as mijn hoofd, begon ie d'r anders over te denken.

Hij streek es door z'n baard en onderzocht onze halzen. Daar vond ie bij allebei een smal litteken, dat helemaal rondom liep en toen moest ie ons wel geloven.

"Tjonge," zei ie, "da's et gekste geval, waar ik nog ooit van gehoord heb . . . En wat wouen jullie nou? . . . Moet ik die hoofden weer op d'r ouwe plaats terug brengen?"

"Asjeblief, professor," zeien we allebei tegelijk.

"Tja," zeit ie bedenkelijk, "we zijn hier niet in de warme luchtstreken . . . 't Zal heel moeilijk zijn."

"Toe, professor," zeg ik, "wees nou geen sijssieslijmer. U bent toch zo knap. Da's toch zeker een peuleschilletje voor u."

En m'n maat dee d'r ook een hartig woordje bij.

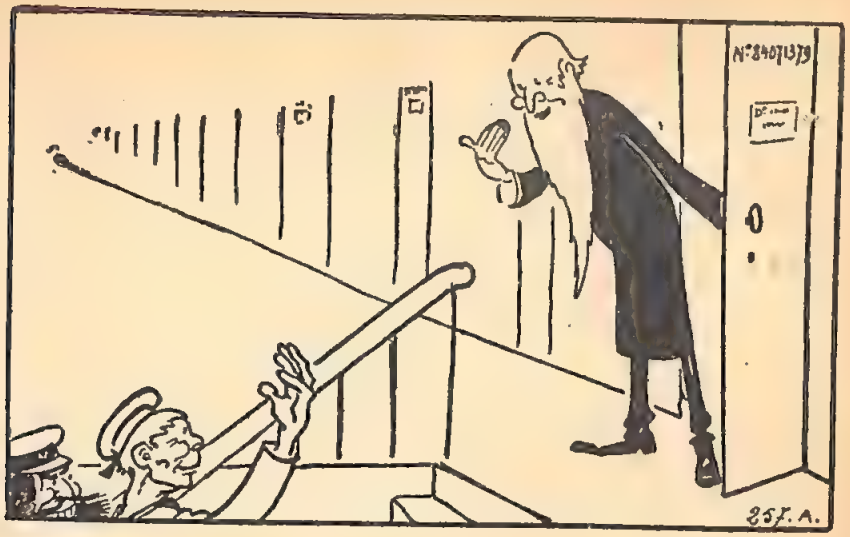

Nou, eindelijk zeit de professor: "Goed, ik zal 'et proberen. Maar as jullie je hachje d'r bij inschieten, kan ik 'et niet helpen. Je moet 'et zelf weten."

"Best," zeggen we.

"In orde," zeit ie, "kom dan over twee dagen maar terug, dan heb ik de boel klaar. Reken maar, dat je twee weken in 't ziekenhuis moet liggen as 'et grapje lukt... As 't niet lukt ben je d'r gauwer uit," zei die d'r griezelig achter.

En wij naar boord.

Onderweg bedacht ik wat, en ik zeg tegen m'n maat: "Nou nog één ding: je heb nou zolang een eerlijk hoofd gedragen. Je moet me beloven, dat je eerlijk zult blijven, as je je eigen hoofd terug hebt. Je bent rijk genoeg en je ziet in wat voor moeilijkheden je met die zeeroverij komen kunt. As je me dat niet belooft, hou ik jouw kop en ga ik op een ander schip d'r van door."

"Dat beloof ik," zeit ie, "met m'n ander hoofd ben ik de dingen heel anders gaan bekijken en ik wil nou voortaan eerlijk werk doen."

Zo bleef 'et afgesproken en twee dagen later gingen we broederlijk naar 'et ziekenhuis van de professor. Ik had de stuurman gezegd, dat ik voor een paar weken 'et land in reisde en dat ie maar weg moest zeilen, as-t-ie binnen drie weken niks van ons hoorde.

De professor bracht ons dadelijk naar de operatiezaal en daar stonden een hele rist dokters met witte slagersjassen an, grote blinkende messen te poetsen. 't Zag er helemaal niet gezellig uit en we werden allebei een beetje wit om ons neus.

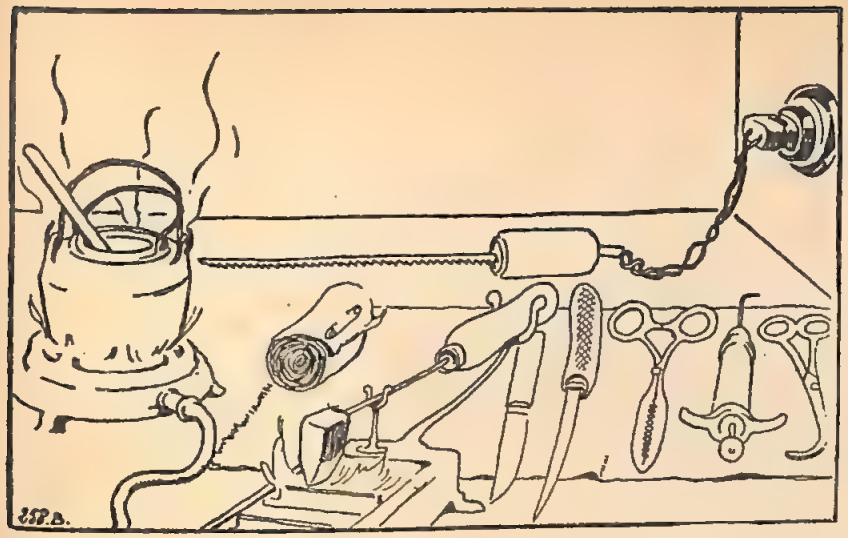

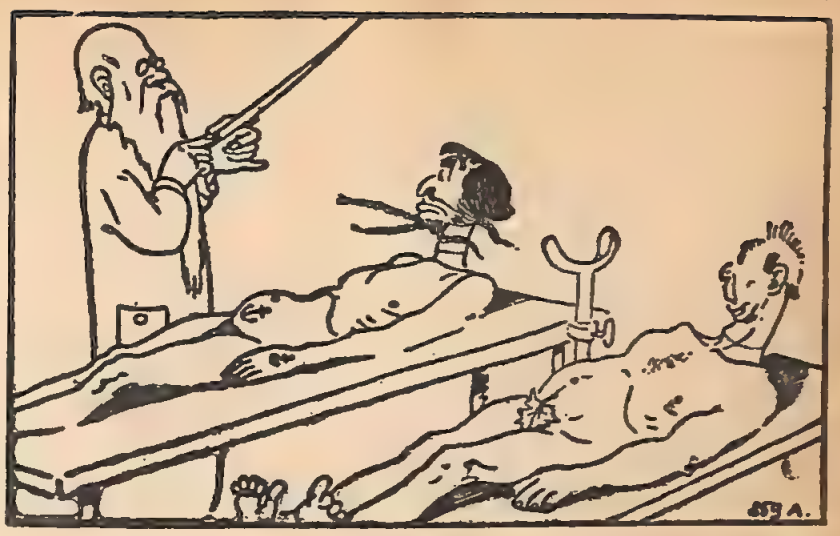

Op een gaskomfoor stond een grote lijmpot te koken en een paar zilveren soldeerbouten lagen boven een kolenvuurtje. Je weet, bij operaties gebruiken ze alles van zilver. Lange kromme naalden met zilverdraad lagen klaar . . . Hu, ik bibber nog van griezeligheid als ik er aan denk.

De professor stroopte z'n mouwen op en zei: "Nou, leg de kerels maar op tafel, dan kunnen we beginnen."

We werden naast mekaar op een zilveren tafel gelegd en kregen een kapje over onze neus, want we moesten bewusteloos gemaakt worden. Ik wil eerlijk bekennen, dat ik van angst al half flauw was, en m'n maat zag zo wit as een laken. 't Laatste wat ik zag was de professor, die op z'n nagel probeerde of een lang, vreselijk blinkend mes wel scherp genoeg was. Toen raakte ik buiten westen.'

'Hè, wat akelig,' zuchtte Bulletje.

'Zal ik er dan maar uitscheien?' vroeg Hein, maar de jongens schudden ijverig het hoofd.

' 't Akelige is nou trouwens voorbij,' zei Hein, 'want wat er precies gebeurd is, weet ik natuurlijk niet. Dat gebeurde allemaal, terwijl we bewusteloos waren. Hoe ze gesneden, gelijmd, geplakt, genaaid en gesoldeerd hebben, mag Joost weten. Ik weet alleen, dat toen ik weer bijkwam, lag ik in een groot bed, met een gevoel in m'n nek of ie van ijzer was, en ik kon geen vin verroeren. Ik keek recht naar boven tegen de zolder en ik ben een boon als ik wist, wat er an de hand was.'

'Had je geen erge pijn?' vroeg Bonestaak belangstellend.

'Niet de moeite waard,' zei Hein. 'Alleen een raar, stijf gevoel. Maar dat was geen wonder, want de professor had een dikke wand van gewapend beton rond m'n hals gegoten om de boel op z'n plaats te houen, begrijp je? . . . En nou moet je je voorstellen, wat een gewaarwording dat was, toen ik m'n eigen hoorde zeggen: "Waar ben ik?"

In 't Hollands en met m'n eigen stem!

Man, 't was of ik in de hemel kwam, zo blij was ik! Ik snapte, dat ik m'n eigen hoofd weer had en jawel hoor: de operatie was prachtig gelukt. De zuster hield een spiegel voor m'n ogen en daar zag ik m'n eigen lieve gezicht weer op m'n eigen lijf zitten . . . 'k Wist warempel niet, dat een mens zó blij kon zijn! Ik lachte en ik huilde tegelijk en ik had wel uit m'n bed willen springen om te dansen van de pret. Maar ik was erg zwak en ik viel weer dadelijk in slaap.'

'En de zeerover?' informeerde Bulletje.

'Die lag in een ander bed, naast me. Ook met een kraag van gewapend beton om z'n nek en die lag zachtjes in z'n eigen in 't Spaans te zingen, zo blij was ie, dat ie z'n eigen stem weer uit z'n keel hoorde komen.

Een paar dagen later mochten we wat soep eten. 't Dee nog een beetje zeer van binnen, maar dat ging gauw over en een dag of tien na de operatie mochten we op zitten. En we keken mekaar aan en lachten, dat de tranen ons over de wangen liepen.

Toen kwamen d'r een paar steenhouwers en die bikten voorzichtig de beton-boordjes om onze halzen weg en toen konden we zachtjes onze hoofden bewegen en de volgende dag waren we weer helemaal 'et ventje. Die professor was zo in z'n schik, dat de operatie zo goed gelukt was, dat ie geen cent van ons wou aannemen. Alle kranten stonden d'r vol van en de hele dag door kwamen dokters en andere geleerde heren naar ons kijken . . . Ja, ik was in die dagen minstens zo beroemd as toen ik met Fanny in 't IJ rondzwom.'

'En heeft de zeerover z'n woord gehouden?' vroeg Bonestaak.

'Ja, dat heeft ie,' antwoordde Hein. 'Hij was trouwens doodsbenauwd, dat ie z'n hoofd weer es kwijt zou raken en hij heeft de zeeroverij d'r an gegeven. De andere boeven waren 'em zo gehoorzaam as kinderen en ze werden allemaal brave zeelui en d'r schoenertje werd een eerlijk koopvaardijschip. 'k Heb ze later in verschillende havens nog wel es ontmoet, maar d'r was niet zoveel meer op de jongens meer aan te merken, hoor . . .'

'En kreeg je geen beloning van de kapitein?' vroeg Bulletje, die vond, dat Hein wel wat verdiend had.

'Hij wou me rijk maken,' zei Hein onverschillig. 'Maar ik zeg tegen 'em: "Nee, beste jongen . . . wat jij doet mot jij weten, maar van dat geld wil ik niks hebben. D'r zit bloed an van m'n eigen kameraads . . . dank je lekker."

Hij was d'r niet kwaad om en we namen as de beste vrinden afscheid. En ik liep as een haas naar de haven en ik monsterde op het eerste het beste schip, dat naar Holland ging.'

'Wat zal je moeder blij geweest zijn, toen je weer terug kwam!' riepen Bulletje en Bonestaak tegelijk.

'Dat kan je begrijpen!' zei Hein geestdriftig. 'En m'n meisje! Die huilde tranen met tuiten van pure pret. Dat doen de vrouwen altijd, zie je. Raar volk . . . En ik was nog geen twee minuten in huis, of ze begonnen te vertellen van een vreemde kerel, die 'et huis binnengedrongen was en die ze wijs had willen maken, dat ie Hein was. En hoe ze geschrokken waren en hoe de buren 'em de deur uitgetrapt hadden.

"Schei maar uit," zei ik, "daar weet ik alles van. Dat was ik immers zelf."

Ze keken me medelijdend an en mijn meisje begon te grienen.

"Hij is stapeldol geworden," zei ze.

"Nou," zei ik, "luister dan. Dan zal ik je precies vertellen, wat er met die zogenaamde vreemde gebeurd is. Kan je zien of ik 'et geweest ben ja ofte nee."

En ik precies alles haarfijn verteld. En toen de gezichten van m'n moeder en m'n meisje. Ze vielen haast om van verbazing.

"Maar hoe kan dat nou?" riep m'n moeder. "Jij bent toch blond en je hebt een kaal gezicht en die vent had zwart haar en een grote pikzwarte baard en zwarte ogen en een heel andere stem!"

"Hou je haaks, ouwetje," zeg ik. "Ik was 'et toch zelf. Alleen m'n hoofd was 'et niet. Ik heb een paar jaar 'et hoofd van een ander op m'n romp gehad."

"Zie je nou wel?" huilde m'n meisje weer. "Stapeldol is ie geworden . . . Stapeldol! Wat moeten we met 'm beginnen!"

Maar toen begon 'et me te vervelen. Ik sloeg met m'n vuist op tafel en ik riep hard: "Schei je nou uit met je gegrien? Dacht je soms, dat er op de wereld niet meer te koop was dan in 'et komenijswinkeltje bij jullie op de hoek! Luister!"

Toen vertelde ik alles en om ze te bewijzen, dat ik de waarheid sprak, liet ik ze de Amerikaanse krant inzien, waar 'et hele verhaal in stond, met onze portretten voor en na de operatie; 'et portret van de professor en ja, toen moesten ze 't wel geloven.'

'En heb je die kranten nog, Hein?' vroeg Bulletje nieuwsgierig.

'Hè, laat ze ons ook es zien?' smeekte Bonestaak.

Hein zuchtte.

'Jammer,' zei hij, 'doodjammer, maar dat gaat niet. 'k Heb ze natuurlijk zuinig bewaard, maar net een maand voordat ik trouwde is m'n moeder d'r huis afgebrand en van de kranten is geen snippertje overgebleven. 't Is erg jammer en ik heb er wat een spijt van gehad, maar een mens moet z'n eigen over zulke dinge heenzetten.'

'Vreselijk jammer,' zei Bulletje. 'Ik had zo dolgraag het portret van die zeerover en van die knappe professor gezien.'

'Niks an te doen,' zei Hein met een nieuwe zucht. 'Ik ben met dat soort dingen altijd erg ongelukkig geweest. Nog een buitenkansje dat ik zelf ben blijven leven om jullie trouw naar de waarheid het verhaal van m'n avonturen te doen, anders had je d'r nooit iets van gehoord.'

Dat vonden de jongens ook erg gelukkig en aan de waarheid van het verhaal — nou, daar twijfelden ze geen ogenblik aan.

'En kijk nou es, wat je daar in de verte boven de zee ziet uitkomen,' zei Hein en wees recht vooruit.

Bulletje en Bonestaak liepen gauw naar de raampjes vooraan de brug en tuurden over de wijde, donkergroene zee. En daar zagen ze, heel ver weg, maar helder afstekend tegen de blauwe lucht een hoge vuurtoren staan. Land!... Land vooruit!...

'Dat is de vuurtoren van Sandy-Hook,' vertelde Hein. 'En daar achter ligt Amerika.'

'Hoera! Hoera!' jubelde Bonestaak. 'Amerika!... Amerika!... Net als Columbus!... Daar heb je Amerika!... Zijn we nou effen een reuze-end van huis, Bulletje!... Amerika!... '

En hij pakte zijn vriendje bij de armen en samen dansten ze rond over de brug, dolblij, en sprongen als jonge veulens in de wei, en ouwe Hein keek met een brede glimlach op z'n bruin gezicht naar de twee springende en dansende vrienden, en dacht aan de tijd, toen hij zelf ook Amerika voor het eerst zag. Dat was al heel wat jaartjes geleden!

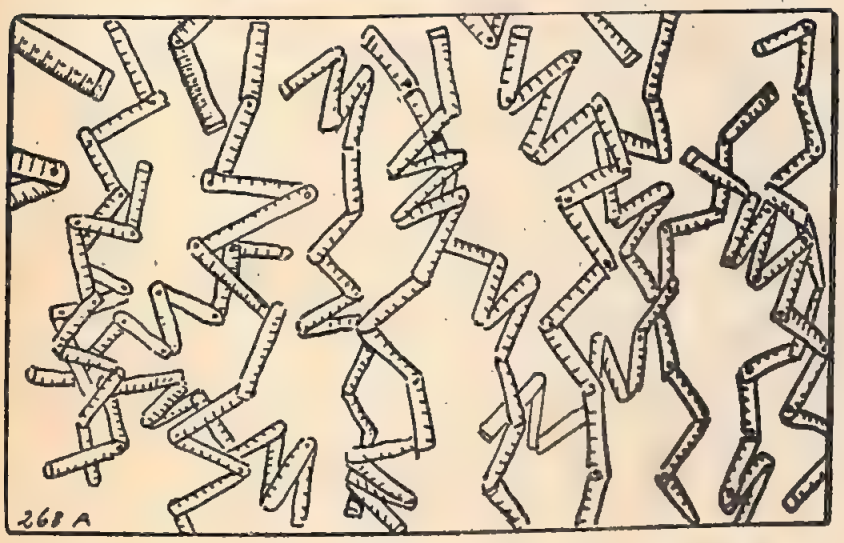

Spoedig kwam er weer een loods aan boord, een dikke Amerikaan met een sikje, dat Bonestaak bij een komma vergeleek. Hij was een vrolijke, spraakzame man, die schik had in de twee jeugdige wereldreizigers en hen telkens aanwees wat ze in de verte langs de oevers van de baai zagen voorbijglijden. De baai leek zelf wel een zee. Soms zagen ze nergens meer land.

'Look there!' zei de loods en zoveel Engels hadden de jongens al wel geleerd, dat ze dadelijk keken in de richting, die hij aanwees.

Daar zagen ze in de verte een groot standbeeld boven het water uitsteken. Hoe dichter ze erbij kwamen, hoe meer ze zich verbaasden over de reusachtige afmetingen van het beeld. Het was een vrouwenfiguur op een hoog voetstuk. Om het hoofd zag je een krans van spitse punten. In de ene hand hief het beeld een fakkel hoog boven het hoofd. Zo'n indrukwekkend, kolossaal standbeeld hadden de jongens nog nooit gezien en in stomme verwondering gaapten ze het aan.

De loods vertelde van het beeld. Hij sprak heel langzaam en als hij dacht, dat de jongens hem niet verstonden, begon hij heel hard te praten. Bulletje en Bonestaak vonden, dat het niet veel hielp. Maar Bonestaaks vader vertaalde alles wat ze niet begrepen en zo wisten ze dan toch al gauw wat de loods vertelde.

Het was het Vrijheidsbeeld. Midden op een klein eilandje stond het in de wijde baai. Het beeld zelf was zes-en-veertig meter hoog. Dat was nog al wat!

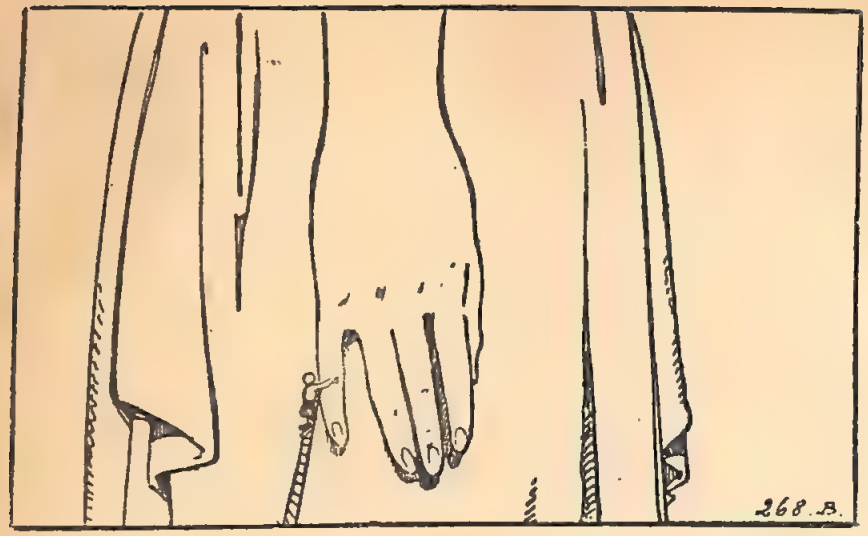

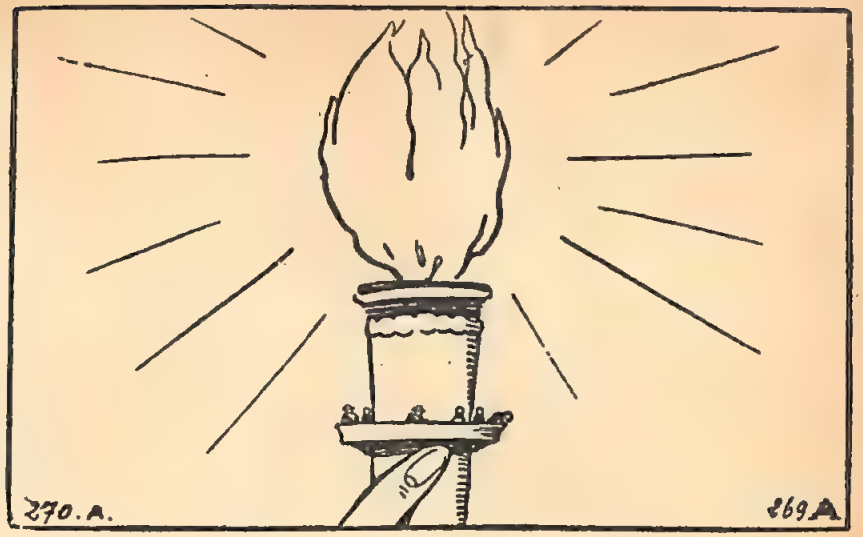

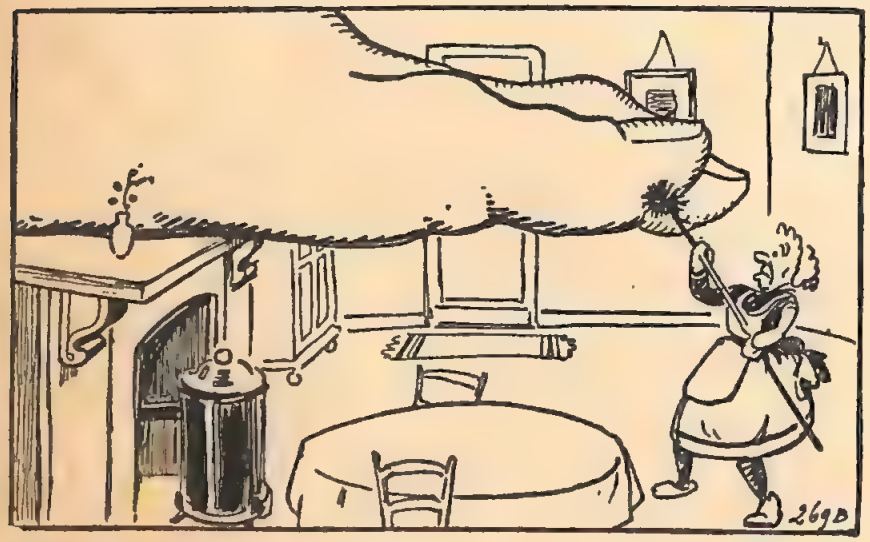

'Yes,' zei de loods, 'da's zeker nog al wat! Het hoofd is zowat zes meter in middellijn, dus is de neus ongeveer twee meter lang. Een pink van het beeld is bijna drie meter lang. Daar moet je met een laddertje tegen op klimmen. Daar kunnen gemakkelijk twee Bonestaken boven elkaar in gestopt worden. Het voetstuk is van graniet en zeven en veertig meter hoog, zodat het hele geval drie en negentig meter boven de zeespiegel uitsteekt.'

'Da's nog hoger as de Westertoren in Amsterdam,' zei Bulletje, maar daar wist de loods nou weer niks van.

'De fakkel,' vertelde de loods verder, 'daar brandt een sterk elektrisch licht in. Het beeld is dus een vuurtoren ook en omdat het zo hoog boven het water uitsteekt, kun je de lichtstraal reusachtig ver zien.'

'Staat dat beeld er al lang?' vroeg Bulletje.

'Altijd,' verklaarde Bonestaak. 'Daar heeft Columbus aan gezien, dat ie in Amerika was, niet, loods?'

De loods lachte, maar Bulletje zei medelijdend: 'Stoor u niet aan die jongen: hij is niet wijzer . . . '

'Het beeld staat er van 1886 af,' zei de loods. 'We hebben 'et van Frankrijk gekregen. Daar zijn we altijd erge goeie maatjes mee geweest, zie je. De beeldhouwer Bartholdt heeft het gemaakt. En aardig karweitje. En moeilijk ook. Vooral het plaatsen heeft heel wat werk gekost. Dat eilandje heette vroeger Bedloe-eiland, maar nou het beeld er staat, noemen we 'et Vrijheidseiland.'

Nog een en al verbazing zei Bulletje: 'As je thuis 'es zo'n beeld op de schoorsteen had staan!'

'Ja,' zei Bonestaak, 'en dan jij het elke morgen afstoffen!'

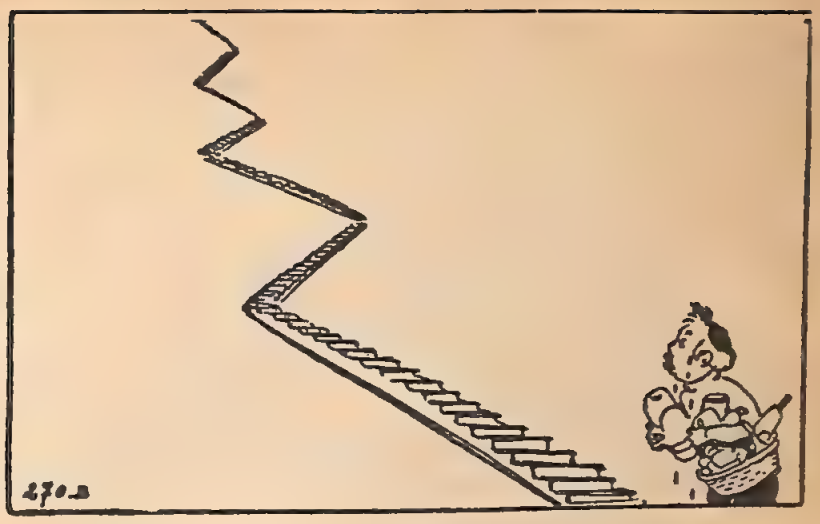

'D'r zijn hier wel huizen, waar het in zou kunnen staan,' zei de loods.

'Dat beeld van drieënnegentig meter hoog?' riep Bulletje ongelovig.

'Ja,' glimlachte de dikke Amerikaan en streek es langs z'n sikje. 'D'r zijn hier huizen van een heel eind over de honderd en zelfs van tweehonderd meter hoog.'

Bulletje en Bonestaak gaapten hem ongelovig aan. De loods knikte.

'Heus,' zei hij, 'die noemen ze hier wolkenkrabbers.'

Dat vonden de jongens een lollig woord! Wolkenkrabbers! Die moesten zeker de wolken krabben als ze jeuk hadden!

'En hoeveel verdiepingen zijn daar dan wel in?' vroeg Bonestaak.

'Nou, zo'n dertig, veertig of vijftig.'

'Lieve hemel,' zuchtte Bulletje, 'stel je voor, dat je zevenenveertig hoog achter woont en dat je dan met boodschappen thuis komt en je hebt er één vergeten!'

En hij zweette al bij de gedachte aan al de trappen, die hij dan weer af en op zou moeten klimmen!

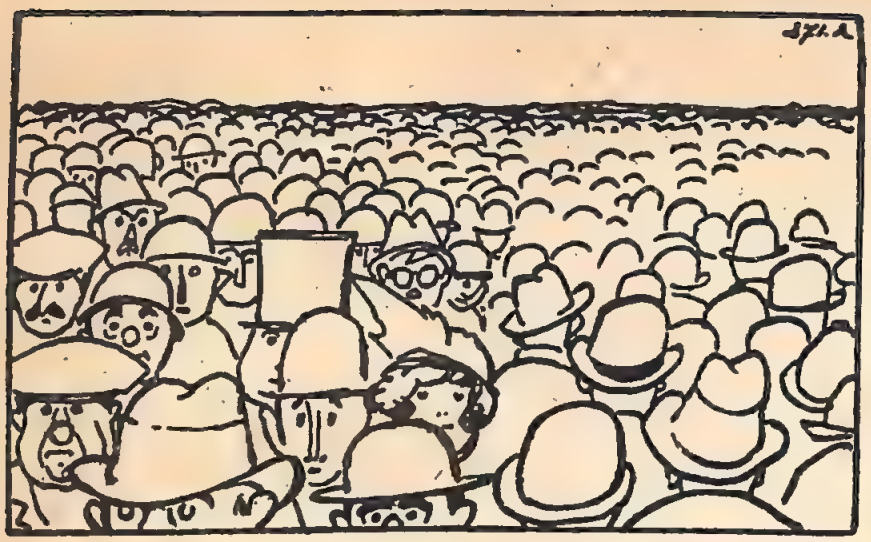

'Trappen klimmen hoeft niet,' vertelde de loods. 'Alles gaat met de lift. En de meeste van die wolkenkrabbers zijn ook geen gewone woonhuizen, maar kantoorgebouwen. D'r zitten in één zo'n ding zo een duizend of wat mensen te werken. Kan je je es voorstellen wat een gedrang dat in de straat is, als al die dingen na kantoortijd leeg lopen.'

Bulletje keek wantrouwig. Hij stootte Bonestaak aan en zei: 'Zou die loods soms een broertje zijn van Ouwe Hein?'

Bonestaak was er ook bang voor.

Maar de kapitein verzekerde hun, dat het deze keer allemaal echt waar was. Ze zouen 'et zelf wel zien, als ze morgen aan de wal gingen.

Van de loods kregen de jongens ieder een Amerikaans kwartje. Dat is zo wat zestig Hollandse centen waard. Aan de ene kant stond de kop van een Indiaan en aan de andere een bison of Amerikaanse buffel.

'Indianen en bisons,' zei Bonestaak, met z'n ogen half dicht en ze droomden allebei van massa's geweldige avonturen.

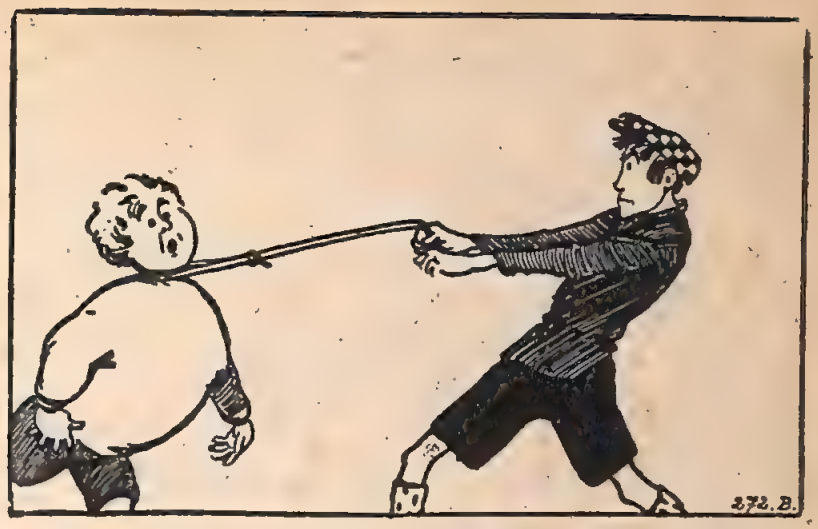

In bed praatten ze nog wat over Amerika en over wat ze daar zo al zien konden en doen.

'Morgen,' sneed Bonestaak op, 'gaan we naar de prairiën bisons zoeken. As we d'r een paar vangen kunnen, nemen we ze mee voor Artis in Amsterdam. Dan krijgen we een vrijkaartje en mogen d'r elke dag in om naar ónze buffels te kijken.'

'Vang je die met een mussenklem?' vroeg Bulletje met een onnozel gezicht.

'Nee, dooie,' antwoordde Bonestaak minachtend. 'Met een lasso natuurlijk.'

'Kan je goed lasso-werpen?' vroeg Bulletje plagend door.

'Effen leren morgenochtend,' zei de lange luchtig. 'Ik neem een end touw en jij gaat op een afstandje staan. Dan slinger ik je de strik om je nek en trek je naar mij toe. Als je soms onderweg stikt, roep je maar 'kien', dan weet ik wat er an de hand is.'

Bulletje was verontwaardigd, dat z'n vriend zo gewetenloos over z'n kostbaar leven sprak en een hele tijd zweeg hij boos. Toen kwam hij overeind en riep: 'Bonestaak! slaap je al?'

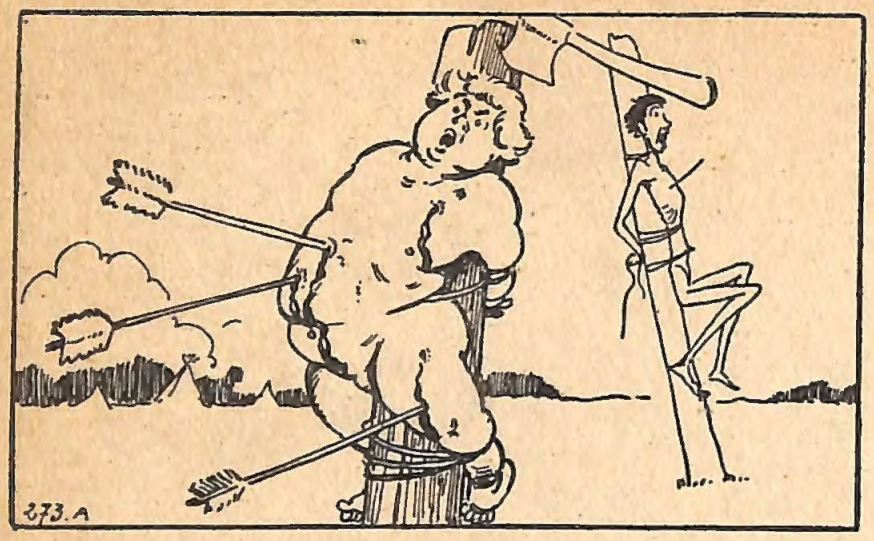

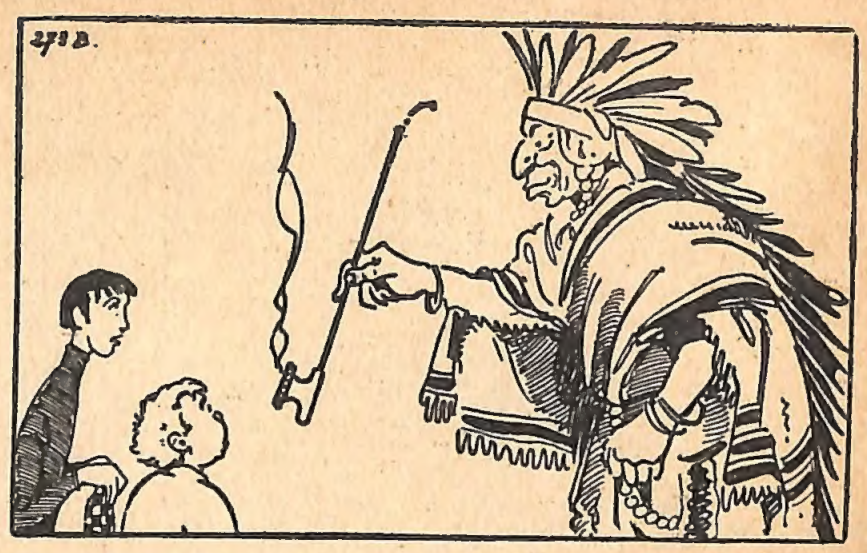

'Nog niet,' antwoordde Bonestaak slaperig. 'Wat is er?'

'Ik ga in de prairie naar Indianen zoeken,' vertelde Bulletje geestdriftig.

'Zeker om ruzie met ze te krijgen en aan de martelpaal doodgepijnigd te worden?' vroeg Bonestaak ongerust. 'Dat laat je maar uit je lijf.'

'Wel nee,' zei Bulletje geruststellend. 'Ik ga de vredespijp met ze roken. Dan zijn we meteen goeie vrienden en dan kunnen zij die bisons voor ons vangen.'

Bonestaak vond dat nog zo'n kwaad idee niet.

'Maar,' zei hij peinzend, 'heb jij al eens een pijp gerookt?'

'Nee,' bekende Bulletje met een benepen gezicht. 'Eigenlijk niet. Jij?'

'Ik ook niet,' gaf Bonestaak gul toe.

Dat was een vervelend geval. Veronderstel, dat je de Arendskop tegen kwam of de Witte Bison en dat ze je uitnodigden om de vredespijp met ze te roken en je moest dan zeggen: ' 't Spijt me, rode broeder, maar ik heb nog nooit een pijp gerookt!' Dan sloeg je een figuur van niks!

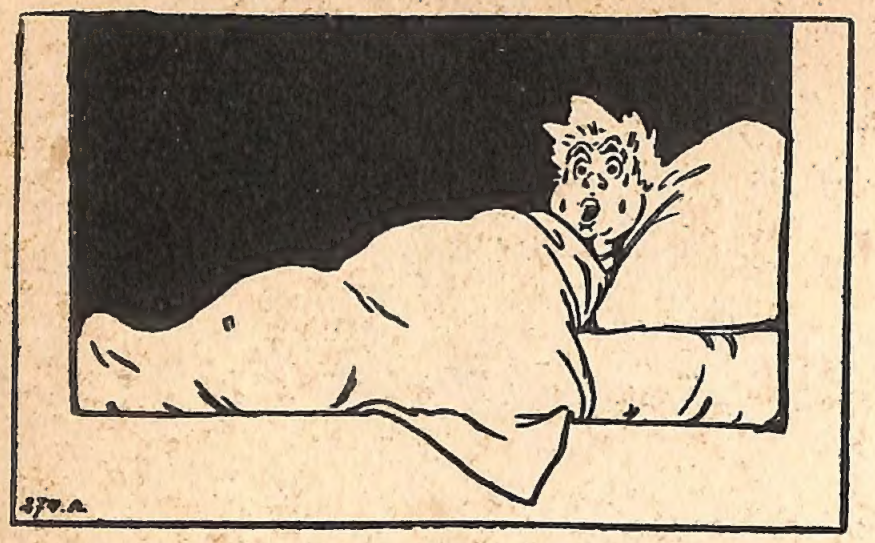

'Bovendien,' peinsde Bonestaak, 'misschien zou de Arendskop je niet geloven en denken, dat je de vredespijp niet met 'em wóu roken . . . Dan ging je zó al aan de martelpaal!'

Bulletje was er ook bang voor en het zweet brak hem uit van angst bij de gedachte aan de boosheid van dat verschrikkelijke opperhoofd, die kalm zou zeggen: 'Dan zullen we het kleine dikke bleekgezicht aan de martelpaal levend braden . . .'

Goeie genade! stel je zo iets voor! En Bonestaak verzekerde, dat er zo iets stellig zou gebeuren.

'Weet je wat?' zei de lange, toen hij er een poosje over nagedacht had. 'We moesten ons eerst even oefenen in het roken van de vredespijp.'

'Ja, maar hoe?' vroeg Bulletje twijfelend.

'Hier in de hut,' stelde Bonestaak voor. 'Daar op tafel ligt m'n vaders pijp en tabak is-t-er genoeg in 'et kastje. Durf jij?'

'As jij durft,' zei Bulletje kleintjes, 'dan doe ik mee.'

'Vooruit dan,' fluisterde Bonestaak en snel gleden ze allebei uit hun kooi op de vloer.

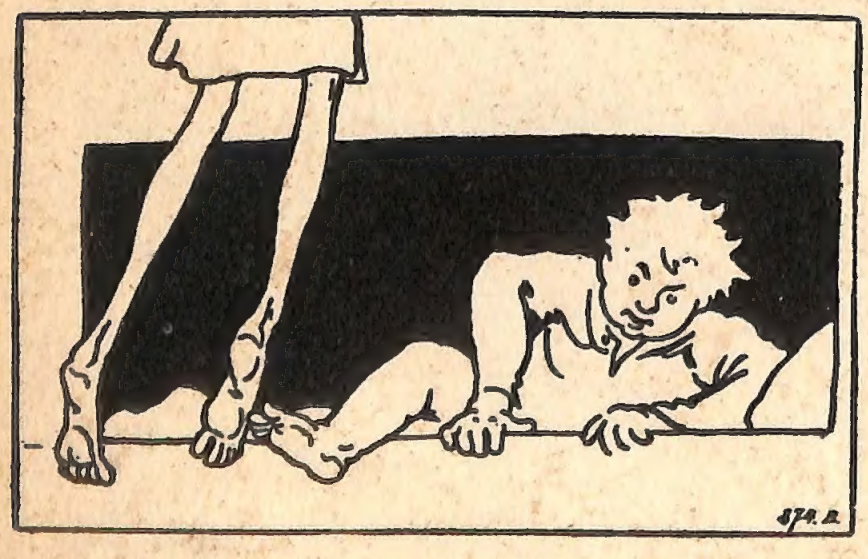

A. M. de Jong, de schrijver van *De wereldreis van Bulletje en Bonestaak*, werd in 1888 geboren in een katholiek arbeidersgezin in het Brabantse Nieuw Vosmeer. Hij was onderwijzer en werd later journalist en romanschrijver. In 1943 viel hij als slachtoffer van een politieke sluipmoord door SS'ers. Zijn bekendste werk is ongetwijfeld de roman in acht delen over de jeugd en jonge jaren van *Merijntje Gijzen.*

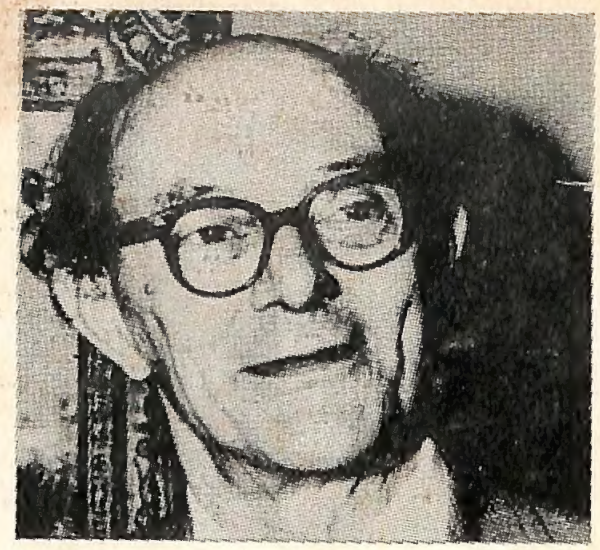

George van Raemdonck (1888-1966), Vlaming van geboorte, stamde uit een geslacht van kunstenaars. In de jaren 1914-1929 woonde Van Raemdonck in Bergen op Zoom, waar hij bevriend raakte met A. M. de Jong. De vele boeken die Van Raemdonck illustreerde zijn alleen al om de prenten een kostbaar bezit.

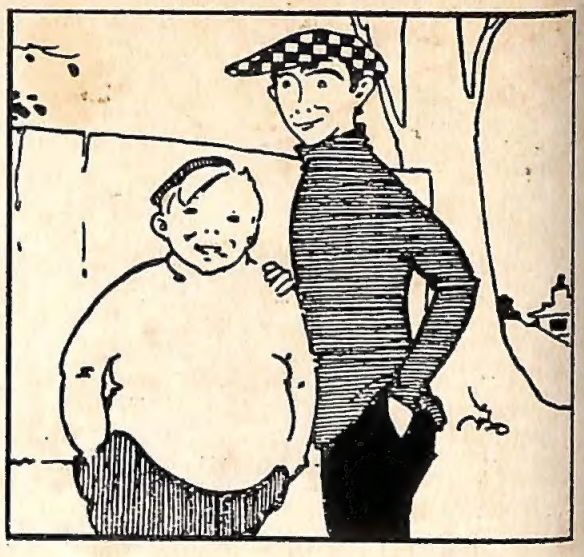

De wereldreis van Bulletje en Bonestaak begon in 1921 als eerste oorspronkelijke Nederlandse krantestrip te verschijnen in het dagblad Het Volk. De Jong en Van Raemdonck, die samen met heel veel plezier de dagelijkse belevenissen van twee Hollandse jongens schreven en tekenden, hebben dit jarenlang (tot 1935) op hetzelfde hoge peil volgehouden. Sinds 1924 hebben vele honderdduizenden exemplaren van de Bulletje en Bonestaak-boekjes hun weg gevonden.

In de oorspronkelijke tekst van 1924 verschenen in 1968 de eerste twee delen opnieuw (ondertussen al weer herdrukt), enthousiast begroet door de hedendaagse jeugd en . . . vele ouderen. Bulletje en Bonestaak handhaven zich volledig in de rij van de moderne stripverhalen en boeien de kinderen van onze tijd evenzeer als in vroeger jaren de (groot)vaders en (groot)moeders van nú. En dat is het talent van de grote verteller, die A. M. de Jong was.